SPECYFIKACJA ISTOTNYCH WARUNKÓW ZAMÓWIENIA

dla przetargu nieograniczonego

BUDOWA ZBIORNIKÓW RETENCYJNYCH WRAZ Z GŁÓWNYMI SIECIAMI KANALIZACJI DESZCZOWEJ ORAZ PRZEPOMPOWNIAMI WÓD OPADOWYCH (ZLEWNIA 3 I 4) NA LOTNISKU GDAŃSK IM.LECHA WAŁĘSY

Gdańsk, dnia 21 grudnia ~~2010~~ 2009 roku

Zatwierdził:

Tomasz Kloskowski
Wiceprezes Zarządu

Włodzimierz Machczyński
Prezes Zarządu

Port Lotniczy Gdańsk Sp. z o. o., ul. Słowackiego 200, 80-298 Gdańsk
tel. +48 58 348 11 54 faks +48 58 345 22 83
Spółka wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku
VII Wydział Gospodarczy KRS pod nr: 0000075422
NIP: 5220010256, Regon: 010365722 Kapitał zakładowy: 72 290 000,00 PLN
Zarząd: Włodzimierz Machczyński – Prezes Zarządu, Tomasz Kloskowski – Wiceprezes Zarządu

Spis treści:

Rozdział I	Informacje wprowadzające	**str. 3**
Rozdział II	Opis przedmiotu zamówienia	**str. 4**
Rozdział III	Termin wykonania zamówienia	**str. 10**
Rozdział IV	Warunki udziału w postępowaniu wraz z opisem sposobu dokonania oceny spełnienia warunków	**str. 10**
Rozdział V	WYKAZ DOKUMENTÓW I OŚWIADCZEŃ JAKIE WYKONAWCY MAJĄ DOŁĄCZYĆ DO OFERTY	**str. 11**
Rozdział VI	Informacje o sposobie porozumiewania się zamawiającego z wykonawcami	**str. 13**
Rozdział VII	Termin związania ofertą	**str. 13**
Rozdział VIII	Opis sposobu przygotowania oferty	**str. 13**
Rozdział IX	Wadium	**str. 14**
Rozdział X	Miejsce i termin składania oferty	**str. 15**
Rozdział XI	Otwarcie ofert	**str. 15**
Rozdział XII	Opis sposobu obliczania ceny	**str. 16**
Rozdział XIII	Opis kryteriów wyboru oferty	**str. 16**
Rozdział XIV	Informacje o formalnościach jakie powinny zostać dopełnione po wyborze oferty w celu zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego	**str. 17**
Rozdział XV	Postanowienia umowy	**str. 17**
Rozdział XVI	Zabezpieczenie należytego wykonania umowy	**str. 17**
Rozdział XVII	Środki ochrony prawnej i informacje dodatkowe	**str. 18**
Rozdział XVIII	Wykaz załączników do SIWZ	**str. od 19**

ROZDZIAŁ I. - INFORMACJE WPROWADZAJĄCE

1. Przedmiot Zamówienia: Budowa Zbiorników Retencyjnych wraz z Głównymi Sieciami Kanalizacji Deszczowej oraz Przepompowniami Wód Opadowych (ZLEWNIA 3 i 4) na Lotnisku im. Lecha Wałęsy w Gdańsku.
2. Postępowanie zostanie przeprowadzone w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. nr 223,poz.1655 z 2007 r z późn. zmian.) przepisy wykonawcze wydane na jej podstawie oraz w oparciu o postanowienia niniejszej SIWZ.
3. Tryb postępowania: przetarg nieograniczony zgodnie art. 39 ustawy.
4. Użyte w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia terminy mają następujące znaczenie:
   1) **"Zamawiający"** – Port Lotniczy Gdańsk Spółka z ograniczona odpowiedzialnością z siedzibą przy ul. Słowackiego 200, 80-298 Gdańsk;
   2) **"Postępowanie"** - postępowanie o udzielenie Zamówienia publicznego prowadzone przez Zamawiającego na podstawie niniejszej SIWZ;
   3) **„SIWZ" lub „Specyfikacja"** – pojęcia tożsame, oznaczające niniejszą Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia;
   4) **Specyfikacje Techniczne, ST** – Specyfikacje Techniczne Wykonania i Odbioru Robót wykonane przez Projektanta stanowiące opis przedmiotu zamówienia.
   5) **"Ustawa"** - ustawa z dnia 29 stycznia 2004 roku - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.);
   6) **"Zamówienie"** - Zamówienie publiczne udzielone w ramach niniejszego postępowania, którego przedmiot został opisany w SIWZ;
   7) **"Wykonawca"** - osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, która ubiega się o udzielenie Zamówienia, złożyła ofertę lub zawarła Umowę w sprawie Zamówienia.
   8) **„Projektant"** – Biuro Studiów i Pomiarów Proekologicznych EKOMETRIA Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku, ul. Elbląska 66 , 80-761 Gdańsk - autor dokumentacji projektowej (projekt budowlany i wykonawczy wraz z ST i przedmiarem robót) dla inwestycji dotyczącej niniejszego Postępowania.
   9) **„Umowa" lub „Kontrakt" lub „Umowa w sprawie Postępowania"** – pojęcia tożsame, oznaczające Umowę zawartą pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą wyłonionym w niniejszym Postępowaniu.
   10) **„Plac Budowy" lub „Teren Budowy"** - pojęcia tożsame, oznaczające teren na którym będzie realizowany Przedmiot Zamówienia.
   11) **Inżynier" –** osoba w rozumieniu subklauzuli 1.1.2.4 Warunków Umownych

5. Dane Zamawiającego:
   Dokładny adres do korespondencji w sprawie Zamówienia:
   Port Lotniczy Gdańsk Sp. z o.o. ,
   ul. Słowackiego 200, 80-298 Gdańsk
   Faks do korespondencji w sprawie Zamówienia: **+48 (58) 345 22 83**
   E-mail do korespondencji w sprawie Zamówienia:
   Osoba uprawniona do porozumiewania się z Wykonawcami: Elżbieta Stangret
   telefon numer: **+48 (58) 348 11 54 ;** fax **+48 (58) 345 22 83.**
   Numer NIP: 5220010256 **Numer REGON**: 010365722
   Bank prowadzący konto bankowe Zamawiającego: **Kredyt Bank S.A. III O/Gdańsk**
   Nr konta bankowego Zamawiającego: 12 1500 1285 1212 8000 1683 0000

6. Postępowanie prowadzi się w języku polskim.

ROZDZIAŁ II - OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

Przedmiotem zamówienia jest : **BUDOWA ZBIORNIKÓW RETENCYJNYCH WRAZ Z GŁÓWNYMI SIECIAMI KANALIZACJI DESZCZOWEJ ORAZ PRZEPOMPOWNIAMI WÓD OPADOWYCH (ZLEWNIA 3 I 4) NA LOTNISKU GDAŃSK IM. LECHA WAŁĘSY.**

Oznaczenie wg Wspólnego Słownika Zamówień (CPV):

45.23.24.54-9 Roboty budowlane zakresie zbiorników wód deszczowych,

1. Przedmiot zamówienia określa:
   1) Niniejsza Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ) ,
   2) Dokumentacja projektowa dla realizacji Robót wchodzących w zakres Przedmiotu Zamówienia – wykaz dokumentacji projektowej stanowi **Załącznik nr 6 do** niniejszej SIWZ.
   3) Specyfikacje Techniczne
2. Na przedmiot zamówienia składa się:
   1) Wykonanie na podstawie Dokumentacji Projektowej (Projekt Budowlany; Projekt Wykonawczy i Specyfikacje Techniczne) Przedmiotu Zamówienia w następującym zakresie:

      - 1.1) **ZLEWNIA nr 3** :
      – Wykonanie zbiorczego kolektora deszczowego zbierającego wody opadowe z istniejącego rowu melioracyjnego, z płyty do odladzania, bazy technicznej, drogi startowej i drogi kołowania, doprowadzając je poprzez

zespół podczyszczania wód deszczowych do zbiornika retencyjnego. Ze zbiornika wody deszczowe przepompowywane są do kanału grawitacyjnego i odprowadzane do komory wylotowej zaprojektowanej na istniejącym kanale deszczowym DN 1250, który wpada do istniejącego rowu melioracyjnego „B" w zlewni Potoku Strzelniczki. W ramach powyższych robót zawiera się także wykonanie komór rozdziału, zbiornika retencyjnego, komory startowej wraz z komorą odbiorczą a także wykonanie zasilania pomp i układu dojazdowego do zbiornika retencyjnego.

– 1.2) **ZLEWNIA nr 4** :

– Wykonanie zbiorczego kolektora deszczowego zbierającego wody opadowe z płyty postojowej, drogi startowej i drogi kołowania, doprowadzając je poprzez zespół podczyszczania wód deszczowych do zbiornika retencyjnego. Ze zbiornika wody deszczowe przepompowywane są do kanału grawitacyjnego i odprowadzane do komory wylotowej zaprojektowanej na istniejącym kanale deszczowym DN 1000, który wpada do istniejącego rowu melioracyjnego „D" w zlewni Potoku Strzelniczki. Powierzchnia zlewni nr 4 to ok. 55,40 ha. W ramach powyższych robót zawiera się także wykonanie komór rozdziału, zbiornika retencyjnego, komory startowej wraz z komorą odbiorczą a także wykonanie zasilania pomp i układu dojazdowego do zbiornika retencyjnego.

Ponadto:

O ile dla wykonania Przedmiotu Zamówienia, będzie konieczne wykonanie innych Robót lub czynności w tym konieczność wykonania projektów zamiennych, warsztatowych lub montażowych i uzyskania w związku z tym wymaganych prawem zezwoleń, lub gdy dla używania wykonanych Robót lub ich części konieczne będzie uzyskanie pozwolenia na użytkowanie to Wykonawca wykona te czynności i roboty oraz uzyska niezbędne zezwolenia własnym kosztem i staraniem. Zamawiający udzieli Wykonawcy odpowiednich pełnomocnictw dla wykonania powyższych zobowiązań .

3. Obowiązki Wykonawcy

<u>Wykonawca zobowiązany jest w szczególności do:</u>

1) wykonania Robót wchodzących w zakres Przedmiotu Zamówienia, zgodnie z Dokumentacją Projektową, o której mowa w Załączniku nr 6 niniejszej SIWZ, z zachowaniem norm i standardów jakościowych odnoszących się do tego typu robót, w sposób zgodny z przepisami prawa, a w szczególności ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (z późn. zmian.) oraz przepisami wykonawczymi wydanymi na jej podstawie oraz innymi powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym także przepisami BHiP i p.poż. oraz ustawy z dnia 03 lipca 2002 (z późn. zmian.) – Prawo Lotnicze i zgodnie z ustaleniami zawartymi w niniejszej SIWZ,

2) odpowiedzialności za właściwe wykonanie robót, zapewnienia warunków bezpieczeństwa i ochrony oraz dobór, właściwych metod organizacyjno-technicznych stosowanych na budowie, oraz za ewentualne szkody, które mogłyby powstać podczas prowadzenia robót a także uregulowań w zakresie ochrony , bezpieczeństwa i przepisów BHP-PPŻ wymienionych w Załącznikach nr 7 oraz 8 niniejszej SIWZ .
3) wykonania Robót wchodzących w zakres Przedmiotu Zamówienia, zgodnie z Dokumentacją projektową w tym Specyfikacjami Technicznymi Wykonania i Odbioru Robót, o których mowa w Załączniku nr 6 niniejszej SIWZ, z zachowaniem norm i standardów jakościowych odnoszących się do tego typu robót, w sposób zgodny z przepisami prawa, a w szczególności ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz.U. Nr 156 poz. 1118 z 2006 r. z późn. zm.) oraz przepisami wykonawczymi wydanymi na jej podstawie oraz innymi powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym także przepisami BHP i PPOŻ oraz ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo Lotnicze (t.j. Dz. U. nr 100, poz. 696 z 2006 r. z późn. zm.) i zgodnie z ustaleniami zawartymi w niniejszej SIWZ;
4) zapewnienia warunków bezpieczeństwa i ochrony oraz dobór, właściwych metod organizacyjno-technicznych stosowanych na budowie, w zakresie przepisów BHP i PPOŻ wymienionych w Załącznikach nr 7 i 8 niniejszej SIWZ;
5) Realizacji robót związanych z wykonaniem Przedmiotu Zamówienia uwzględniając poniższe wymagania Zamawiającego związane z utrzymaniem ciągłości pracy i ruchu w Porcie Lotniczym Gdańsk w całym okresie budowy:

6.1) Plac budowy w strefie zastrzeżonej lotniska powinien być wydzielony ogrodzeniem w postaci siatki o średnicy oczka nie większej niż 5cm x 5cm, na słupkach podtrzymujących, które powinny być w części środkowej na 1/3 długości oznakowane pasami w kolorach białym i czerwonym.

6.2) Prace związane z wykonywaniem robót w odległości do 50 m od krawędzi drogi startowej i istniejącej drogi kołowania będą prowadzone w wyłącznie w porze nocnej w uzgodnieniu z Zamawiającym.

6.3) W przypadku konieczności prowadzenia robót, o których mowa w punkcie 6.2) powyżej, w ciągu więcej niż jednej pory nocnej należy ewentualne różnice poziomu pomiędzy drogą startową a budowanym odcinkiem i pomiędzy istniejącą drogą kołowania a budowanym odcinkiem pozostawić w stanie nadającym się do użytku przez statki powietrzne. Dopuszcza się zastosowanie rampy, której nachylenie podłużne mierzone w odniesieniu do istniejącej nawierzchni lub poprzedniej warstwy nawierzchni powinno wynosić nie więcej niż 0,5 %.

6.4) W przypadku wykonywania prac w strefach zastrzeżonych lotniska, Wykonawca przekazywał będzie w formie pisemnej z minimum jednodniowym wyprzedzeniem uzgodniony z Zamawiającym plan robót, które mają być wykonywane w dniu następnym. Plan robót w szczególności musi zawierać:

- uzgodnione wcześniej z Zamawiającym godziny rozpoczęcia i zakończenia robót, tak aby nie zakłócało to pracy Portu Lotniczego, a w szczególności odpraw pasażerskich;
- wykaz Robót wraz ze sprzętem budowlanym które mogą powodować uciążliwość w realizacji zadań związanych z funkcjonowaniem Portu Lotniczego;

6.6) W czasie prowadzenia Robót w polu manewrowym lotniska oraz w pasie do 50 m od krawędzi drogi startowej oraz istniejących dróg kołowania Wykonawca jest zobowiązany jest do:

a. każdorazowego uprzątnięcia nadmiaru gruntu, całości sprzętu i materiałów budowlanych po zakończeniu prac w danym dniu (porze nocnej)
b. posiadania środków łączności zapewnionych przez Dział Teleenergetyki Portu Lotniczego Gdańsk oraz wyposażyć wszystkie maszyny budowlane i pojazdy Wykonawcy w żółte pulsacyjne światło ostrzegawcze.

a ponadto:

- personel Wykonawcy znajdujący się w strefie robót zobligowany jest do posiadania odzieży kontrastowej lub kamizelek kontrastowych,
- na Teren Budowy personel Wykonawcy może przemieszczać się przy użyciu pojazdów. Istnieje bezwzględny zakaz ruchu pieszego poza Terenem Budowy w strefach zastrzeżonych lotniska.
- Zamawiający informuje iż istnieje zakaz prowadzenia wszelkich prac w warunkach ograniczonej widzialności – informacja na ten temat przekazywana będzie przez Dyżurnego Operacyjnego Portu za pośrednictwem Inżyniera lub bezpośrednio,

6) urządzenia zaplecza budowy dla potrzeb własnych;
7) ponadto Wykonawca zorganizuje we własnym zakresie i na własny koszt:
   a) dostawę energii elektrycznej, wody (i odprowadzenie ścieków), ciepła, gazu i innych mediów a także usunięcia i utylizacji odpadów, w okresie realizacji robót będących Przedmiotem Zamówienia,
   b) dla czasowo przebywających przedstawicieli: Zamawiającego, instytucji współfinansujących inwestycję, organów kontrolujących realizację przedmiotu Zamówienia – odzież ochronną zgodnie z wymaganiami BHP;
   c) utrzymywania Placu Budowy w należytym porządku;
   d) zabezpieczenia i stałego dozoru Terenu Budowy;
8) organizowania cotygodniowych „Rad Budowy" – „odpraw" z udziałem kierownictwa budowy, podwykonawców, Inżyniera i ewentualnie innych osób wyznaczonych przez Wykonawcę, Inżyniera i Zamawiającego, wraz ze sporządzeniem na bieżąco protokołu z przebiegu posiedzenia Rady Budowy, dotyczącego zapisu wniosków i ustaleń. Treść tego protokołu Wykonawca zobowiązany jest uzgodnić z obecnymi na odprawie. Protokoły te będą

sporządzane przy użyciu specjalistycznego oprogramowania komputerowego dostarczonego przez Wykonawcę.

9) wykonania i uzgodnienia z odpowiednimi służbami Zamawiającego Projektu Organizacji Ruchu, na czas prowadzenia robót łącznie z widocznym oznakowaniem, zgodnym z zatwierdzonym Projektem. Wykonawca zobowiązany jest zapewnić bezpieczne przejście i dojazd służbom i pojazdom uprzywilejowanym Zamawiającego. W razie konieczności Wykonawca zobowiązany jest przeprowadzać aktualizacje Projektu Organizacji Ruchu.
10) zapewnienie, na własny koszt, obsługi geodezyjnej i geologicznej w pełnym zakresie, prowadzoną przez niezależną od Wykonawcy uprawnioną firmę geodezyjną i geologiczną.
11) Zagospodarowania wszelkich odpadów zgodnie z Ustawą o Odpadach z dnia 27.04.2001 r. (Dz.U. nr 62 poz.628 z późn. zm.) oraz Ustawą Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27.04.2001 r. (Dz. U. nr 62 poz.627 z późn. zm.) i dostarczenia Zamawiającemu odpowiednich dokumentów potwierdzających (Karty Odpadów), oraz wykonywanie Zamówienia zgodnie z warunkami wynikającymi z decyzji Prezydenta Miasta Gdańska o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji z dnia 8 stycznia 2009 r. numer WŚ-I-7639/I/11/D/2008-2009/AN.
12) naprawy na własny koszt wszystkich elementów pasa drogowego, które ulegną uszkodzeniu w czasie prowadzenia robót oraz zachowania czystości dróg poprzez mycie kół pojazdów przed wyjazdem z placu budowy;
13) umieszczenia na placu budowy tablicy informacyjnej zgodnie z wymogami Prawa budowlanego;
14) ponoszenia, w okresie do dnia wystawienia przez Inżyniera Świadectwa Przejęcia Robót wykonanych zgodnie z Umową, kosztów zużycia mediów wraz z innymi kosztami eksploatacyjnymi związanymi ze zrealizowanym Przedmiotem Zamówienia;
15) sporządzenia i przekazania Zamawiającemu, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 21.02.1995 r. (Dz.U. nr 25 poz.133 z późn. zm.), w momencie zakończenia robót i zgłoszenia do odbioru końcowego pełnej Dokumentacji Odbiorowej, w pięciu egzemplarzach (1 egzemplarz jako oryginał oraz 4 egzemplarzy kopii). Dokumentacja Odbiorowa musi obejmować, zgodnie z Prawem Budowlanym, dokumentację projektową z naniesionymi zmianami dokonanymi w toku wykonywania robót oraz geodezyjne pomiary powykonawcze i inne dokumenty jakościowe, a w szczególności:
    a) Projekt Budowlany – wielobranżowy z naniesionymi ewentualnymi zmianami na rysunkach i w opisach wraz z załączonymi do niego rysunkami zamiennymi, (podpisany i podstemplowany przez Kierownika Budowy, a rysunki i opisy z naniesionymi zmianami oraz rysunki zamienne – podpisane przez Projektanta, Kierownika Budowy i Inspektora Nadzoru branży, której rysunek dotyczy); powyższe dotyczy także Projektu Wykonawczego.
    b) Inwentaryzację Geodezyjną Powykonawczą przyjętą do zasobu geodezyjnego miasta Gdańska;

c) dziennik budowy;
d) instrukcje techniczne;
e) atesty, aprobaty techniczne, deklaracje zgodności (w przypadku dokumentu przedstawionego w kopii – poświadczone za zgodność z oryginałem przez Kierownika Budowy za zgodność z oryginałem);

16) wykonania wszystkich czynności, także nieprzewidzianych wprost w Umowie, w celu wystawienia przez Inżyniera Świadectwa Wykonania, w szczególności: dostarczenie wszystkich Dokumentów, ukończenie wszystkich Robót i dokonanie ich prób, włącznie z usunięciem wszelkich wad; przeprowadzenie rozruchu urządzeń, systemów i instalacji wykonanych w ramach realizacji Zamówienia, oraz przeprowadzenie szkolenia pracowników Zamawiającego w zakresie obsługi tych urządzeń systemów i instalacji;
17) uczestniczenia w przeglądach gwarancyjnych w okresie gwarancji i rękojmi.

4. Warunki prowadzenia robót:
1) Materiały i wyroby użyte do wykonania Przedmiotu Zamówienia muszą spełniać wymagania określone w powszechnie obowiązujących przepisach prawa, w szczególności: art. 10 ustawy z dnia 07.07.1994 r. – Prawo Budowlane (Dz.U. nr 156 poz.1118 z późn. zm.), ustawy z dnia 16.04.2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz.U. nr 92 poz. 881 z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 11.08.2004 r. w sprawie systemów oceny zgodności, wymagań jakie powinny spełniać notyfikowane jednostki uczestniczące w ocenie zgodności oraz sposobu oznaczania wyrobów budowlanych oznakowaniem CE (Dz.U. nr 195 poz. 2011 z późn. zm.), czyli odpowiadać co do jakości wymaganiom wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie.
2) Wykonawca wykona Przedmiot Zamówienia z własnych materiałów, nowych nabywanych w celu ich wykorzystania przy wykonaniu Umowy.
3) Dla każdego materiału lub elementu dostarczonego na budowę, Wykonawca jest zobowiązany uzyskać zgodę Inżyniera na wbudowanie. Zgoda na wbudowanie zostanie wydana na podstawie dokumentów potwierdzających zgodność parametrów technicznych z określonymi w dokumentacji projektowej, ST oraz odnośnymi normami (dokumentami tymi są: certyfikaty zgodności z polskimi normami, aprobaty techniczne, deklaracje zgodności, świadectwa jakości, atesty itp.). Dokument jakościowy materiału musi w sposób jednoznaczny opisywać jego cechy. Produkty przemysłowe i urządzenia muszą posiadać atest wydany przez producenta, a w razie potrzeby wyniki badań potwierdzające te dokumenty.
4) Wykonawca jest zobowiązany do wykonania i uwzględnienia w swojej ofercie kosztów dla: ewentualnych koniecznych dróg tymczasowych, ewentualnych odwodnień wykopów itp.
5) ilekroć opis przedmiotu zamówienia dokonany jest poprzez odwołanie się do norm, o których mowa w art. 30 ust. 1 – 3 ustawy prawo zamówień publicznych dopuszczalne będzie zastosowanie rozwiązań równoważnych

5. Wykonawca zobowiązany jest zweryfikować, przed złożeniem oferty na wykonanie

Przedmiotu Zamówienia, prawidłowość i kompletność Dokumentacji Projektowej. W przypadku stwierdzenia w tych dokumentach jakichkolwiek braków lub błędów czy niejasności, Wykonawca zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym Zamawiającego. W przypadku braku takiego zawiadomienia Wykonawca nie będzie mógł następnie powoływać się na jakiekolwiek okoliczności związane z nieprawidłowościami lub brakiem kompletności tej Dokumentacji Projektowej. W szczególności z powyższego tytułu nie będą Wykonawcy przysługiwały jakiekolwiek roszczenia o przedłużenie Czasu na Ukończenie lub o dodatkowe Koszty.

6. Wykonawca udzieli co najmniej 5 letniej gwarancji na wykonane Roboty.

ROZDZIAŁ III: TERMIN WYKONANIA ZAMÓWIENIA

1. Termin wykonania przedmiotu Zamówienia: 12 miesięcy od daty zawarcia Umowy.

UWAGA:
W terminie wykonania Przedmiotu Zamówienia, będą realizowane: budowa Płyty Postojowej dla Samolotów oraz budowa Stanowiska do Odladzania oraz Droga Kołowania, realizowane przez innych wykonawców Zamawiającego.

ROZDZIAŁ IV : WARUNKI UDZIAŁU W POSTĘPOWANIU WRAZ Z OPISEM SPOSOBU DOKONYWANIA OCENY SPEŁNIANIA WARUNKÓW.

1. O udzielenie Zamówienia mogą ubiegać się Wykonawcy, którzy odpowiadają wymaganiom przewidzianym w art. 22 ust 1 pkt 1 i 2 ustawy prawo zamówień publicznych, oraz:
   1) posiadają niezbędną wiedzę i doświadczenie tj. w okresie ostatnich pięciu lat przed dniem wszczęcia niniejszego postępowania, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy - w tym okresie, wykonali roboty budowlane w zakresie robót ziemnych w tym melioracji lub sieci sanitarnych zewnętrznych o wartości łącznej co najmniej 25 mln. zł. netto, w tym co najmniej 1 zamówienie w powyższych zakresach o wartości co najmniej 5 mln. zł. netto. Kwoty w walutach obcych będą przeliczane na walutę krajową według średniego kursu NBP z dnia opublikowania ogłoszenia o zamówieniu.
   2) znajdują się w sytuacji ekonomicznej i finansowej zapewniającej wykonanie Zamówienia, w szczególności:posiadają środki finansowe lub zdolność kredytową na kwotę, co najmniej, 3.000.000 złotych. Kwoty w walutach obcych będą przeliczane na walutę krajową według średniego kursu NBP z dnia opublikowania ogłoszenia o zamówieniu.
   3) nie podlegają wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia

2. Ocena spełnienia warunków udziału w postępowaniu zostanie dokonana wg formuły „spełnia-nie spełnia",

3. Wykonawcy ubiegający się wspólnie o udzielenie zamówienia mogą łącznie spełniać warunki udziału w postępowaniu.

ROZDZIAŁ V: WYKAZ DOKUMENTÓW I OŚWIADCZEŃ JAKIE WYKONAWCY MAJĄ DOŁĄCZYĆ DO OFERTY

1. W celu potwierdzenia, że Wykonawca nie podlega wykluczeniu z postępowania wykonawca składa:
   1) oświadczenie, że spełnia warunki udziału w postępowaniu, określone w art. 22 ust.1 ustawy PZP – załącznik nr 4, w tym, w razie potrzeby, pisemne zobowiązanie innych podmiotów do udostępnienia potencjału technicznego i osób zdolnych do wykonania zamówienia,
   2) aktualny odpis z właściwego rejestru albo aktualne zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, jeżeli odrębne przepisy wymagają wpisu do rejestracji lub zgłoszenia do ewidencji działalności gospodarczej, wystawiony nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania ofert,
   3) aktualną Informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie określonym w art. 24 ust. 1 pkt 4 - 8 ustawy prawo zamówień publicznych, wystawioną nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania ofert,
   4) aktualną informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie określonym w art. 24 ust. 1 pkt 9 ustawy prawo zamówień publicznych, wystawioną nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania ofert,
   5) aktualne zaświadczenie właściwego naczelnika Urzędu Skarbowego potwierdzające, że Wykonawca nie zalega z opłacaniem podatków, opłat, lub zaświadczenie, że uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie lub rozłożenie na raty zaległych płatności, lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji Urzędu Skarbowego, wystawione nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania ofert,
   6) aktualne zaświadczenie z właściwego oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego potwierdzające, że Wykonawca nie zalega z opłacaniem składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne lub zaświadczenie, że uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie lub rozłożenie na raty zaległych płatności, lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji Oddziału ZUS lub KRUS, wystawione nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania ofert.

2. W celu potwierdzenia posiadania przez Wykonawcę niezbędnej wiedzy i **doświadczenia** oraz że znajduje się w sytuacji ekonomicznej i finansowej zapewniającej wykonanie Zamówienia wykonawca składa:
   1) wykaz robót budowlanych, o których mowa w rozdzialne IV pkt 1. ppkt 1, wraz z dokumentami potwierdzającymi, że roboty te zostały wykonane należycie - według **Załącznika nr 3** do niniejszej SIWZ;
   2) informację banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, w którym Wykonawca posiada rachunek, potwierdzającą wysokość posiadanych środków finansowych lub zdolność kredytową Wykonawcy, w kwocie co najmniej 3.000.000,00 złotych, wystawioną nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu otwarcia ofert.

3. Wykonawcy ubiegający się wspólnie o udzielenie zamówienia:
   1) ustanawiają pełnomocnika do reprezentowania w postępowaniu o udzielenie Zamówienia albo do reprezentowania w postępowaniu i zawarcia umowy i do oferty dołączają dokument Pełnomocnictwa podpisany przez wszystkich wykonawców wspólnie ubiegających się o Zamówienie;
   2) ponoszą solidarną odpowiedzialność za wszelkie zobowiązania wynikające z Umowy i wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania umowy;
   3) dokumenty składane przez wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia będą oceniane łącznie.
4. Jeżeli wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zamiast dokumentów, o których mowa:
   1) w rozdziale V pkt 1 ppkt 2, 4, 5 i 6 – składa dokument lub dokumenty, wystawione w kraju, w którym ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, potwierdzające odpowiednio, że:
      a) nie otwarto jego likwidacji ani nie ogłoszono upadłości,
      b) nie zalega z uiszczaniem podatków, opłat, składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne albo że uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie lub rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu,
      c) nie orzeczono wobec niego zakazu ubiegania się o Zamówienie;
   2) w rozdziale V pkt 1 ppkt 3 – składa zaświadczenie właściwego organu sądowego lub administracyjnego kraju pochodzenia albo zamieszkania osoby, której dokumenty dotyczą, w zakresie określonym w art. 24 ust. 1 pkt 4-8 ustawy.

   Dokumenty, o których mowa wyżej w pkt 4 ppkt 1 lit. a i c oraz ppkt 2, powinny być wystawione nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania ofert.
   Dokument, o którym mowa wyżej w pkt 4 ppkt 1 lit. b, powinien być wystawiony nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania ofert.

   Jeżeli w kraju pochodzenia osoby lub w kraju, w którym wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, nie wydaje się w/w dokumentów, zastępuje się je dokumentem zawierającym oświadczenie złożone przed notariuszem, właściwym organem sądowym, administracyjnym albo organem samorządu zawodowego lub gospodarczego odpowiednio kraju pochodzenia osoby lub kraju, w którym wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania. Dokumenty, w przypadku pkt 4 ppkt 1 lit. a i c oraz ppkt 2) powinny być wystawione nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania ofert, natomiast w przypadku ppkt 1) lit. b, powinien być wystawiony nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania ofert.
5. Forma dokumentów:
   1) dokumenty, w tym pełnomocnictwa powinny być składane w oryginale lub jako kopie poświadczone za zgodność z oryginałem przez Wykonawcę;
   2) dokumenty sporządzone w języku obcym powinny być składane wraz z tłumaczeniem na język polski, poświadczone przez Wykonawcę

ROZDZIAŁ VI: INFORMACJE O SPOSOBIE POROZUMIEWANIA SIĘ ZAMAWIAJĄCEGO Z WYKONAWCAMI

1. Osobami uprawnionymi do porozumiewania się z wykonawcami są: Elżbieta Stangret telefon numer: +48 (58) 3481154 ; fax +48 (58) 3452283
2. Oświadczenia, wnioski, zawiadomienia oraz informacje Zamawiający i Wykonawcy przekazują pisemnie lub faksem. Jeżeli dokumenty przekazywane są faksem każda ze stron na żądanie drugiej potwierdza fakt ich otrzymania.

ROZDZIAŁ VII: TERMIN ZWIĄZANIA Z OFERTĄ

1. Termin związania ofertą wynosi 60 dni. Bieg terminu rozpoczyna się wraz z upływem terminu składania ofert.
2. Wniesienie protestu zawiesza bieg terminu związania z ofertą do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia protestu.
3. W uzasadnionych przypadkach Zamawiający może zwrócić się do Wykonawców, na co najmniej 3 dni przed upływem terminu związania ofertą, o wyrażenie zgody na przedłużenie tego terminu o oznaczony okres, nie dłuższy jednak niż 60 dni.

ROZDZIAŁ VIII: OPIS SPOSOBU PRZYGOTOWANIA OFERTY

1. Formularz Oferty wypełniony zgodnie ze wzorem stanowiącym **Załącznik nr 1** do SIWZ oraz wszystkie dokumenty wymagane przez SIWZ, należy sporządzić w języku polskim, z zachowaniem formy pisemnej, trwałą i czytelną techniką.
2. Wykonawca składa ofertę w jednym egzemplarzu w zamkniętej kopercie, opieczętowanej pieczęcią firmową Wykonawcy oraz zaadresowanej na Zamawiajacego i oznaczonej hasłem:

OFERTA PRZETARGOWA na:
„BUDOWA ZBIORNIKÓW RETENCYJNYCH WRAZ Z GŁÓWNYMI SIECIAMI KANALIZACJI DESZCZOWEJ ORAZ PRZEPOMPOWNIAMI WÓD OPADOWYCH (ZLEWNIA NR 3 i 4) NA LOTNISKU GDAŃSK IM. LECHA WAŁĘSY"

3. Treść oferty musi odpowiadać treści niniejszej Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia oraz przekazanych przez Zamawiającego Wykonawcy materiałów do ofertowania.
4. Każdy Wykonawca może złożyć tylko jedną ofertę.
5. Zamawiajacy zaleca, aby każda zapisana strona oferty wraz z załącznikami i dokumentami składającymi się na ofertę była ponumerowana kolejnymi liczbami całkowitymi i podpisana przez osoby uprawnione.

6. Zamawiający zaleca aby oferta była zestawiona w sposób uniemożliwiający jej samoistną dekompletację oraz zmianę jej zawartości bez widocznych śladów naruszenia.
7. Wszelkie miejsca, w których Wykonawca naniósł zmiany muszą być parafowane własnoręcznie przez osoby podpisujące ofertę.
8. Wykonawca poniesie wszystkie koszty związane z przygotowaniem i złożeniem oferty.
9. Zamawiający nie przewiduje zwrotu kosztów udziału w postępowaniu.
10. Zaleca się aby Wykonawca zapoznał się z terenem budowy i jego otoczeniem, a także zdobył, na swoją własną odpowiedzialność i ryzyko, wszelkie dodatkowe informacje, które mogą być konieczne do przygotowania oferty oraz zawarcia umowy i wykonania Przedmiotu Zamówienia.
11. Dokumenty i informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji powinny być umieszczone w wewnętrznej kopercie z oznaczeniem „Tajemnica przedsiębiorstwa".
12. Oferta musi być opieczętowana i podpisana przez osoby upoważnione do reprezentowania Wykonawcy.

ROZDZIAŁ IX: WYMAGANIA DOTYCZĄCE WADIUM

1. Wykonawca przystępując do przetargu winien wnieść Zamawiającemu wadium w wysokości 400 000,00 złotych (słownie: czterysta tysięcy złotych)
2. Wadium wnosi się przed upływem terminu składania ofert.
3. Wadium może być wnoszone w formach przewidzanych w Ustawie
4. Wadium w formie poręczenia lub gwarancji musi być ważne co najmniej przez okres związania ofertą.
5. W przypadku wniesienia wadium w poręczeniach bankowych lub poręczeniach spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, gwarancjach bankowych, gwarancjach ubezpieczeniowych lub poręczeniach udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 6 b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. Nr 109, poz. 1158, z późn. zm.), Wykonawcy zobowiązani są złożyć, przed upływem terminu składania ofert, oryginał dokumentu poręczenia lub gwarancji stanowiącej wadium. Powyższe dokumenty należy złożyć w kopercie z opisem „Wadium – Przetarg na Budowę Zbiorników Retencyjnych wraz z Głównymi Sieciami Kanalizacji Deszczowej oraz Przepompowniami Wód Opadowych (Zlewnia nr 3 i 4) na Lotnisku Gdańsk im. Lecha Wałęsy"; w siedzibie Zamawiającego – ul. Słowackiego 200, 80-298 Gdańsk, Sekretariat - I piętro, zaś do ofert należy dołączyć kopie tych dokumentów poświadczone przez Wykonawcę za zgodność z oryginałem.
6. W przypadku wniesienia wadium w pieniądzu, do oferty Wykonawca jest zobowiązany dołączyć dowód wniesienia wadium w oryginale lub w kopii potwierdzonej przez Bank Wykonawcy za zgodność z oryginałem.

7. Zamawiający zatrzyma wadium wraz z odsetkami, w przypadkach wskazanych w art. 46 ust. 4a i 5 Ustawy.
8. W przypadku wadium w formie poręczenia lub gwarancji powinno one zawierać zobowiązanie gwaranta do natychmiastowej zapłaty kwoty wadium w przypadkach określonych w art. 46 ust. 4a i 5 Ustawy.
9. Wpłatę wadium w pieniadzu należy dokonać przelewem na konto : Port Lotniczy Gdańsk Sp. zo.o. w banku : **Kredyt Bank III O/Gdańsk** Nr konta: **96 1500 1285 1212 8003 6920 0000.**

ROZDZIAŁ X: MIEJSCE I TERMIN SKŁADANIA OFERTY

1. Ofertę należy złożyć najpóźniej do dnia 15.01.2010 roku do godz. 12.00 w siedzibie Zamawiającego - Port Lotniczy Gdańsk Sp. z o.o., ul. Słowackiego 200, 80-298 Gdańsk, Sekretariat - I piętro.
2. Ofertę złożoną po terminie zwraca się bez otwierania po upływie terminu przewidzianego na wniesienie protestu.
3. Oferta musi być opakowana w sposób określony w rozdziale VI pkt 2 ninejszej SIWZ z dopiskiem „ nie otwierać przed godziną 12.05 dnia 15.01.2010 r."
4. Wykonawca może zmienić lub wycofać ofertę za pomocą pisemnego zawiadomienia przekazanego przed upływem terminu do składania ofert określonym w pkt 1.

ROZDZIAŁ XI: OTWARCIE OFERT

1. Otwarcie ofert nastąpi w dniu 15.01.2010 r. o godz. 12.05 w siedzibie Zamawiającego - Port Lotniczy Gdańsk Sp. z o.o., ul. Słowackiego 200, 80-298 Gdańsk.
2. Otwarcia ofert dokonuje komisja przetargowa.Otwarcie ofert jest jawne.
3. Bezpośrednio przed otwarciem ofert Zamawiający poda kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie Zamówienia.
4. Podczas otwarcia ofert Zamawiający podaje nazwy (firmy) i adresy Wykonawców a także informacje dotyczące ceny oraz informację czy Wykonawca wniósł wadium w terminie.
5. Wykonawca, który nie będzie obecny przy otwarciu ofert może wystąpić do Zamawiającego z wnioskiem o przesłanie informacji ogłoszonych w trakcie otwarcia ofert.

ROZDZIAŁ XII: OPIS SPOSOBU OBLICZANIA CENY

1. Cena oferty za wykonanie Robót ma charakter ryczałtowy i nie podlega późniejszym zmianom z wyjątkiem przypadków wskazanych w Umowie.
2. Cena oferty za wykonanie Zamówienia musi być podana w polskich jednostkach pieniężnych (złotych polskich i groszach) i zawierać obowiązujący podatek od towarów i usług oraz inne podatki i daniny publiczne.
3. Wszelkie rozliczenia finansowe między Zamawiającym a Wykonawcą będą prowadzone wyłącznie w złotych polskich.
4. Wykonawca zobowiązany jest do uwzględnienia w cenie oferty za wykonanie robót, wszelkich kosztów związanych z kompleksowym wykonaniem Przedmiotu Zamówienia, w tym także kosztów: rozruchu urządzeń i systemów instalacji, szkoleń osób wskazanych przez Zamawiajacego, jak również wszelkich odbiorów, uzgodnień wynikających z przepisów prawa, SIWZ, dokumentacji projektowej, w tym specyfikacji technicznych, a także wszelkich działań wskazanych w SIWZ.
5. Do oferty należy załączyć wypełnioną Tabelę Elementów Scalonych, sporządzoną zgodnie z **Załącznikiem nr 2.** do SIWZ.

ROZDZIAŁ XIII: OPIS KRYTERIÓW WYBORU OFERTY

1. Opis kryteriów i ich wagi:

   Jedynym kryterium oceny jest : Cena brutto – 100%

2. Ocena punktowa dokonana zostanie zgodnie z formułą :

$$\text{Liczba punktów ceny} = W \times \frac{C_{min}}{C_n} \times 100$$

   W - waga (procentowe znaczenie kryterium)
   C_{min} - najniższa cena brutto spośród ofert nieodrzuconych
   C_n - cena brutto ocenianej oferty
   100 - wskaźnik stały
   Maksymalna ilość punktów możliwych do uzyskania za kryterium wynosi 100.

3. Ocenie będą podlegać wyłącznie oferty nie podlegające odrzuceniu.
4. Za ofertę najkorzystniejszą uznana zostanie oferta, której zostanie przyznana najwyższa ilość punktów (z najniższą ceną).

ROZDZIAŁ XIV: INFORMACJE O FORMALNOŚCIACH JAKIE POWINNY ZOSTAĆ DOPEŁNIONE PO WYBORZE OFERTY W CELU ZAWARCIA UMOWY W SPRAWIE ZAMÓWIENIA PUBLICZNEGO

1. Zamawiający zawiadomi Wykonawcę, który złożył najkorzystniejszą ofertę, o miejscu i terminie zawarcia Umowy.
2. Wykonawcy ubiegający się wspólnie o udzielenie Zamówienia ponoszą solidarną odpowiedzialność za wykonanie Umowy i wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania Umowy.
3. Wykonawca jest zobowiązany wnieść zabezpieczenie należytego wykonania umowy w terminie zgodnym z Rozdziałem XIV tj. przed podpisaniem umowy.
4. Przed podpisaniem Umowy, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23.06.2003 (Dz.U. nr 120 poz.1126 z późn. zm.), w związku z art. 21a Ustawy z dnia 07.07.1994 r. – Prawo Budowlane, Wykonawca jest zobowiązany sporządzić Plan Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia ze szczególnym uwzględnieniem występujących zagrożeń i ich eliminacji. Plan BIOZ należy dostarczyć Zamawiającemu w formie papierowej i elektronicznej.

ROZDZIAŁ XV – POSTANOWIENIA UMOWY

1. Na treść Umowy, w sprawie Zamówienia, składają się postanowienia zawarte w następujących dokumentach, według kolejności ich pierwszeństwa dla celów interpretacyjnych:
   1) Akt Umowy,
   2) Warunki Umowne,
   3) niniejsza Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia,
   4) specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót,
   5) dokumentacja projektowa, rysunki, wykazy,
   6) oferta Wykonawcy wraz z załącznikami.
2. Warunki Umowne stanowią załącznik nr 5 do SIWZ

ROZDZIAŁ XVI- ZABEZPIECZENIE NALEŻYTEGO WYKONANIA UMOWY

1. Wybrany Wykonawca będzie zobowiązany przed podpisaniem Umowy wnieść zabezpieczenie należytego wykonania, na zasadach i w wysokości określonych w Warunkach Umownych. Zabezpieczenie może być wnoszone w pieniądzu, poręczeniach bankowych lub poręczeniach spółdzielczej kasy oszczędnościowo – kredytowej, z tym że zobowiązanie kasy jest zobowiązaniem pieniężnym, gwarancjach bankowych, gwarancjach ubezpieczeniowych, poręczeniach udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia

9 listopada 2000r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (tekst jednolity Dz.U. z 2007r. Nr 42 poz. 275).

2. Poręczenia i gwarancje muszą zobowiązywać Poręczyciela lub Gwaranta nieodwołalnie i bezwarunkowo do natychmiastowej zapłaty na rzecz Zamawiającego sumy gwarancji z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy przez Wykonawcę na każde wezwanie Zamawiającego.
3. W przypadku wnoszenia zabezpieczenia w pieniądzu Wykonawca wpłaca przelewem pełną kwotę na rachunek bankowy Zamawiającego: Kredyt Bank S.A. III O/Gdańsk, nr konta bankowego 12 1500 1285 1212 8000 1683 0000 .
4. Zabezpieczenie należytego wykonania Umowy w sprawie Zamówienia będzie ważne i wykonalne oraz pozostawać będzie w dyspozycji Zamawiającego do upływu okresów, na jakie zostało ustanowione, zgodnie z postanowieniami Warunków Umownych.

ROZDZIAŁ XVII: ŚRODKI OCHRONY PRAWNEJ I INFORMACJE DODATKOWE

1. W toku postępowania o udzielenie Zamówienia przysługują środki ochrony prawnej zgodnie z Działem VI ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych.
2. Zamawiający nie dopuszcza składania ofert częściowych.
3. Zamawiający nie dopuszcza składania ofert wariantowych.
4. Zamawiający przewiduje możliwość wprowadzenia zmian w umowie na warunkach i w zakresie przewidzianym w Warunkach Umownych

ROZDZIAŁ XVIII: WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW DO SIWZ

Lp	*Treść Załącznika*	*Nr załącznika*
1	Formularz ofertowy – Wzór	***nr 1***
2	Tabela Elementów Scalonych	***nr 2***
3	Wykaz wykonanych robót budowlanych - wzór	***nr 3***
4	Oświadczenie, o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu, określone w art. 22 ust.1 ustawy PZP	***nr4***
5	Akt Umowy i Warunki Umowne	***nr 5***
6	Wykaz dokumentacji projektowej wchodzących w zakres Przedmiotu Zamówienia.	***nr 6***
7	Wykaz instrukcji i zarządzeń wraz z instrukcjami bezpieczeństwa oraz informacji ppoż obowiązujących na terenie portu lotniczego gdańsk im. lecha wałęsy.	***Nr 7***
8	Zasady dopuszczenia pracowników i sprzętu wykonawcy do robót na terenie Portu Lotniczego Gdańsk im. Lecha Wałęsy	***Nr 8***
9	Decyzja Prezydenta Miasta Gdanska o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji z dnia 8 stycznia 2009r. Nr WŚ-I-7639/I/11D/2008-2009/AN (oddzielny dokument)	***Nr 9***

ZAŁĄCZNIK NR 1.

WZÓR

/Miejscowość/....., dnia

FORMULARZ OFERTY

/pieczęć adresowa Wykonawcy/

Dane dotyczące Zamawiającego: Port Lotniczy Gdańsk Sp. z o.o.
ul. Słowackiego 200, 80-298 Gdańsk

Dane dotyczące Wykonawcy :
Nazwa:.....
Siedziba:.....
Nr telefonu/faks.....
Nr NIP.....
Nr REGON.....

Odpowiadając na ogłoszenie w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego na wykonanie zamówienia :
„BUDOWA ZBIORNIKÓW RETENCYJNYCH WRAZ Z GŁÓWNYMI SIECIAMI KANALIZACJI DESZCZOWEJ ORAZ PRZEPOMPOWNIAMI WÓD OPADOWYCH (ZLEWNIA 3 i 4) NA LOTNISKU GDAŃSK im. LECHA WAŁĘSY "
zgodnie z wymaganiami określonymi w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, zobowiązuję się wykonać przedmiot zamówienia:

za cenę brutto.....zł

w tym podatek VAT w wysokości 22 %, co daje kwotę podatku

.....zł, oraz kwotę wynagrodzenia netto : ..... Zł.

1. Oświadczamy, że w cenie oferty zostały uwzględnione wszystkie koszty związane z wykonaniem Zamówienia.
2. Oświadczamy, że zapoznaliśmy się ze Specyfikacją Istotnych Warunków Zamówienia, nie wnosimy żadnych zastrzeżeń oraz uzyskaliśmy informacje niezbędne do przygotowania oferty.

3. Oświadczamy, że uważamy się za związanych niniejszą ofertą przez 60 dni od terminu składania ofert.
4. Oświadczamy, że Akt Umowy i Warunki Umowne stanowiące załącznik nr 5 do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia zostały przez nas zaakceptowane i zobowiązujemy się - w przypadku wyboru naszej oferty do zawarcia Umowy w miejscu i terminie wyznaczonym przez Zamawiającego oraz na warunkach tam zawartych, oraz do wniesienia zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości ..... .
5. Wadium w wysokości 400 000 złotych zostało wniesione w formie: ..... (dowód załączony do Oferty w sposób wymagany w rozdz. VII SIWZ).
6. Przedmiot niniejszego Zamówienia wykonamy w terminie przewidzianym w SIWZ.
7. Na całość zrealizowanego przedmiotu Zamówienia udzielamy ..... letniej gwarancji.
8. Przedmiot Zamówienia zamierzamy zrealizować sami * / przy udziale podwykonawców*.
9. Następujące części Zamówienia zamierzamy zlecić podwykonawcom:
   a) .....
   b) .....;
10. Integralną częścią oferty są dokumenty:
    1) Tabela Elementów Scalonych wg wzoru podanego w załączniku nr..... do SIWZ.
    2) .....;
    3) .....
    4) .....
    5) .....

.....
podpis osoby upoważnionej do reprezentacji
Wykonawcy (-ców)

ZAŁĄCZNIK NR 2.

Wzór

.....
(pieczęć adresowa wykonawcy)

TABELA ELEMENTÓW SCALONYCH

(Nazwy, podano zgodnie z tytułami przedmiarów)

LP	Wyszczególnienie elementów robót	Całkowita wartość robót bez podatku VAT (w złotych)
A	B	C
1		

ZAŁĄCZNIK NR 3.

WZÓR

.....
(pieczęć adresowa wykonawcy)

WYKAZ WYKONANYCH ROBÓT BUDOWLANYCH

Wykaz wykonanych robót budowlanych wymaganych przez Zamawiającego jako warunek udziału w postępowaniu z podaniem ich przedmiotu, wartości oraz daty i miejsca wykonywania.

Lp.	Przedmiot zmówienia	Miejsce wykonania	Wartość zamówienia	Data wykonania zamówienia
1.				
2.				
3.				

W załączeniu dokumenty potwierdzające, że roboty te zostały wykonane należycie.

1.
2.
...

.....dnia..... .....
podpis osoby uprawnionej do reprezentacji wykonawcy (-ców)

ZAŁĄCZNIK NR 4

.....
(pieczęć adresowa Wykonawcy)

OŚWIADCZENIE

Przystępując do postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na wykonanie robót budowlanych w zakresie: **BUDOWA ZBIORNIKÓW RETENCYJNYCH WRAZ Z GŁÓWNYMI SIECIAMI KANALIZACJI DESZCZOWEJ ORAZ PRZEPOMPOWNIAMI WÓD OPADOWYCH (ZLEWNIA 3 i 4) NA LOTNISKU GDAŃSK im. LECHA WAŁĘSY** samodzielnie / wspólnie z..... .....
.....*

Oświadczam (-y), że spełniam(y) warunki udziału w niniejszym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego i stosownie do treści art. 22 ust.1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223 , poz.1655 zpóźn.zm.)

oświadczam(y), że:

1. posiadamy uprawnienia do wykonywania określonej działalności jeżeli ustawy nakładają obowiązek posiadania takich uprawnień;
2. posiadamy niezbędną wiedzę i doświadczenie oraz dysponujemy potencjałem technicznym i osobami zdolnymi do wykonania zamówienia/przestawiamy zobowiązanie innych podmiotów do udostępnienia potencjału technicznego i osób zdolnych do wykonania zamówienia;
3. znajdujemy się w sytuacji ekonomicznej i finansowej zapewniającej wykonanie zamówienia,
4. nie podlegamy wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia na podstawie art. 24 ustawy Prawo zamówień publicznych

.....

(podpis osoby uprawnionej do reprezentacji wykonawcy)

* niepotrzebne skreślić

ZAŁĄCZNIK NR 5

Wzór

AKT UMOWY

Zawarty w dniu _____ w _____, pomiędzy:

1. **Port Lotniczy Gdańsk Sp. z o. o.** ul. Słowackiego 200, 80-298 Gdańsk, wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku VII Wydział Gospodarczy KRS pod nr: 0000075422, posiadająca nr NIP: 5220010256 oraz numer Regon: 010365722, reprezentowaną przez:

   Włodzimierz Machczyńskiego –Prezesa Zarządu,

   Tomasza Kloskowskiego – Wiceprezesa Zarządu

   zwaną dalej **Zamawiającym**,

   a

2. _____ z siedzibą w _____ przy ulicy _____, wpisanym do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS _____, legitymującym się numerem NIP _____ oraz REGON _____, reprezentowanym przez _____, działającym na podstawie _____, zwanym dalej **Wykonawcą.**

Niniejsza Umowa pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą zostaje zawarta w wyniku przeprowadzenia postępowania w trybie przetargu nieograniczonego na wykonanie zamówienia: **„BUDOWA ZBIORNIKÓW RETENCYJNYCH WRAZ Z GŁÓWNYMI SIECIAMI KANALIZACJI DESZCZOWEJ ORAZ PRZEPOMPOWNIAMI WÓD OPADOWYCH (ZLEWNIA 3 i 4) NA LOTNISKU GDAŃSK im. LECHA WAŁĘSY”**.

§ 1

1. Wykonawca zobowiązuje się do wykonania Przedmiotu Zamówienia na zasadach określonych w Kontrakcie, w zamian za co Zamawiający zobowiązuje się do zapłaty Wykonawcy wynagrodzenia ryczałtowego w wysokości: _____złotych (słownie: _____złotych) bez podatku VAT, co stanowi kwotę _____złotych (słownie: _____złotych) z podatkiem VAT.

2. Wynagrodzenie ryczałtowe należne Wykonawcy może ulec zmianie w przypadkach wskazanych w Subklauzuli 12.3 Warunków Umownych,

§ 2

1. Wykonawca zobowiązuje się do wykonania przedmiotu Umowy, **w terminie do 12 miesięcy od daty zawarcia niniejszej Umowy.**
2. Zamawiający udostępni Wykonawcy Teren Budowy w terminie do 7 dni od zawarcia Umowy

§ 3

Na treść Umowy składają się postanowienia zawarte w następujących dokumentach, według kolejności ich pierwszeństwa dla celów interpretacyjnych:

1) niniejszy Akt Umowy,
2) Warunki Umowne
3) Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia,
4) specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót,
5) dokumentacja projektowa, rysunki, wykazy,
6) oferta Wykonawcy wraz z załącznikami.

§ 4

We wszystkich sprawach nieuregulowanych w Umowie stosuje się przepisy prawa polskiego, a w szczególności Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, Kodeksu Cywilnego oraz ustawy Prawo Budowlane i przepisów wykonawczych do tych ustaw.

§ 5

Wszelkie zmiany i uzupełnienia Umowy wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 6

Niniejszy Akt Umowy sporządzono w czterech egzemplarzach, po dwa dla każdej ze Stron.

Wykonawca ***Zamawiający***

UWAGA: treść Warunków Umownych stanowi odrębny dokument

ZAŁĄCZNIK NR 5 DO SIWZ

WARUNKI UMOWNE

W SPRAWIE ZAMÓWIENIA NA

BUDOWA ZBIORNIKÓW RETENCYJNYCH WRAZ Z GŁÓWNYMI SIECIAMI KANALIZACJI DESZCZOWEJ ORAZ PRZEPOMPOWNIAMI WÓD OPADOWYCH (ZLEWNIA 3 I 4) NA LOTNISKU GDAŃSK IM.LECHA WAŁĘSY

Wstęp do WARUNKÓW UMOWNYCH

Warunki Umowne, skonstruowane zostały w oparciu o Warunki Kontraktu na budowę dla robót budowlanych i inżynieryjnych projektowanych przez zamawiającego opracowane przez FIDIC (Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils), 4. wydanie angielsko-polskie niezmienione 2008 (tłumaczenie 1. wydania 1999), z uwzględnieniem zmian i uzupełnień zawartych w niniejszym dokumencie

KLAUZULA 1 [POSTANOWIENIA OGÓLNE]

Subklauzula 1.1
[Definicje]

Definicje Szczególne

W Umowie, następujące słowa i wyrażenia będą miały poniżej podane znaczenia. Słowa oznaczające osoby lub strony, obejmują także spółki i inne osoby prawne, poza przypadkami, gdy kontekst wymaga tego inaczej.

1.1.1 Kontrakt

1.1.1.1 Oznaczenie **„Kontrakt"** w całych Warunkach Umownych jest tożsame z oznaczeniem „Umowa"; definicję Umowy podaje się jako: łącznie następujące dokumenty, podane w kolejności ich pierwszeństwa dla celów interpretacji w razie niezgodności pomiędzy postanowieniami poszczególnych dokumentów: Akt Umowy, niniejsze Warunki Umowne, Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia, Specyfikacje Techniczne Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych, Dokumentacja Projektowa, Rysunki, wykazy oraz oferta Wykonawcy wraz załącznikami.

1.1.1.2 **„Akt Umowy"** oznacza akt umowy (jeśli jest), do którego odnosi się Subklauzula 1.6 *[Akt Umowy].*

1.1.1.3 **„List Akceptujący"** Z Umowy usuwa się to postanowienie, zaś wszelkie odniesienia do „Listu Akceptującego" uznaje się za odniesienia do Aktu Umowy.

1.1.1.4 **usunięto**

1.1.1.5 **„Specyfikacje Techniczne"** - Specyfikacje Techniczne Wykonania i Odbioru Robót stanowiące część Dokumentacji projektowej.

1.1.1.6 **„Rysunki"** oznaczają rysunki Robót, włączone do Kontraktu, oraz wszelkie rysunki dodatkowe i zmienione, wydane przez (lub w imieniu) Zamawiającego zgodnie z Kontraktem.

1.1.1.6a „**Dokumentacja projektowa"** Oznacza Wielobranżowy Projekt Wykonawczy, zawierający również Rysunki, oraz Projekt Budowlany oraz Dokumenty Wykonawcy.

1.1.1.7 **„Wykazy"** oznaczają dokumenty tak zatytułowane, wypełnione przez Wykonawcę i dostarczone wraz z Ofertą i włączone do Kontraktu. Dokumenty te mogą zawierać Przedmiar Robót, dane, spisy, oraz wykazy stawek i/lub cen.

1.1.1.8 **usunięto**

1.1.1.9 **usunięto**

1.1.1.10 **„Przedmiar Robót"** oraz **„Wykaz Prac Dniówkowych"** oznaczają dokumenty o takich nazwach (jeśli są) objęte Wykazami.

1.1.1.11 **„Specyfikacja" lub „SIWZ"** oznacza Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia, w wyniku rozstrzygnięcia którego zawarta została niniejsza Umowa;

1.1.2 Strony i osoby

1.1.2.1 **„Strona"** oznacza Zamawiającego lub Wykonawcę, w zależności jak tego wymaga kontekst.

1.1.2.2 **„Zamawiający"** oznacza osobę, wymienioną jako zamawiający w Akcie Umowy, oraz prawnych następców tej osoby.

1.1.2.3 **„Wykonawca"** oznacza osobę(y), wymienioną(e) jako wykonawca w Akcie Umowy, oraz prawnych następców tej osoby(ób).

1.1.2.4 **„Inżynier"** oznacza osobę wyznaczoną przez Zamawiającego do działania jako Inżynier dla celów Kontraktu lub inną osobę wyznaczoną w razie potrzeby przez Zamawiającego, z powiadomieniem Wykonawcy według Subklauzuli 3.4 *[Zastąpienie Inżyniera].*

1.1.2.5 **„Przedstawiciel Wykonawcy"** oznacza osobę, wymienioną przez Wykonawcę w Kontrakcie lub wyznaczoną w razie potrzeby przez Wykonawcę według Subklauzuli4.3*[Przedstawiciel Wykonawcy],* która działa w imieniu Wykonawcy.

1.1.2.6 **„Personel Zamawiającego"** oznacza Inżyniera, asystentów, do których odnosi się Subklauzula 3.2 *[Delegowanie przez Inżyniera]* i cały inny personel kierowniczy, robotników i innych pracowników Inżyniera i Zamawiającego, oraz wszelki inny personel podany przez Zamawiającego lub Inżyniera do wiadomości Wykonawcy jako Personel Zamawiającego.

1.1.2.7 **„Personel Wykonawcy"** oznacza Przedstawiciela Wykonawcy i cały personel, który Wykonawca zatrudnia na Placu Budowy, a który może obejmować personel kierowniczy, robotników i innych pracowników Wykonawcy i każdego z Podwykonawców, a także wszelki inny personel pomagający Wykonawcy w realizacji Robót.

1.1.2.8 **„Podwykonawca"** oznacza każdą osobę wymienioną w Kontrakcie jako podwykonawca, lub jakąkolwiek osobę wyznaczoną jako podwykonawca, dla części Robót; oraz prawnych następców każdej z tych osób.

1.1.2.9 **„Komisja"** oznacza osobę lub trzy osoby w ten sposób nazwane w Kontrakcie lub inną osobę lub osoby wyznaczone według Subklauzuli 20.2 *[Wyznaczenie komisji rozjemstwa w sporach]* lub Subklauzuli 20.3 *[Niepowodzenie uzgodnienia składu komisji rozjemstwa w sporach].*

1.1.2.10 „FIDIC" oznacza Federation Internationale des Ingenieurs-Conseils, międzynarodową federację inżynierów konsultantów.

1.1.3 Daty, próby okresy i ukończenie

1.1.3.1 usunięto

1.1.3.2 **„Data Rozpoczęcia"** oznacza datę zawarcia Umowy.

1.1.3.3 **„Czas na Ukończenie"** oznacza czas na ukończenie Robót lub Odcinka (w zależności od przypadku) według Subklauzuli 8.2 *[Czas na Ukończenie],* tak jak został podany w Akcie Umowy (z jakimkolwiek przedłużeniem według Subklauzuli 8.4 *[Przedłużenie Czasu na Ukończenie]),* obliczony od Daty Rozpoczęcia.

1.1.3.4 **„Próby Końcowe"** oznaczają próby, które są wymagane przez Prawa, wyspecyfikowane w Kontrakcie lub uzgodnione przez obydwie Strony, lub polecone jako Zmiana, a które są przeprowadzane według Klauzuli 9 *[Próby Końcowe],* przed przejęciem przez Zamawiającego Robót lub jakiegoś Odcinka (w zależności od przypadku).

1.1.3.5 **„Świadectwo Przejęcia"** oznacza świadectwo wystawione według Klauzuli 10 *[Przejęcie przez Zamawiającego].*

1.1.3.6 **„Próby Eksploatacyjne"** oznaczają próby (jeśli są wymagane) wyspecyfikowane w Kontrakcie i wykonywane zgodnie z postanowieniami Umowy po przejęciu przez Zamawiającego Robót lub Odcinka (zależnie od przypadku).

1.1.3.7 **„Okres Zgłaszania Wad"** oznacza okres na zgłaszanie wad w Robotach lub jakimś ich Odcinku (w zależności od przypadku) według Subklauzuli 11.1 *[Ukończenie zaległej pracy i usunięcie wad],* tak jak został podany w Subklauzuli 11.1 (z każdym przedłużeniem według Subklauzuli 11.3 *[Przedłużenie Okresu Zgłaszania Wad]),* obliczony od daty, z którą Roboty lub Odcinek są ukończone, tak jak poświadczono według Subklauzuli 10.1 *[Przejęcie Robót i Odcinków].*

1.1.3.8 **„Świadectwo Wykonania"** oznacza świadectwo wystawione według Subklauzuli 11.9 *[Świadectwo Wykonania].*

1.1.3.9 **„Dzień"** oznacza dzień kalendarzowy, a **„rok"** oznacza 365 dni.

1.1.4 Pieniądze i płatności

1.1.4.1 **„Zaakceptowana Kwota Kontraktowa" zastępuje się oznaczeniem „Zaakceptowana Kwota Umowna" i** oznacza kwotę zaakceptowaną w Liście Akceptującym za realizację i ukończenie Robót oraz usunięcie wszelkich wad.

1.1.4.2 **„Cena Kontraktowa" zastępuje się oznaczeniem „Cena Umowna"** oznacza cenę zdefiniowaną w Subklauzuli 14.1 *[Cena Kontraktowa],* i zawiera korekty dokonane zgodnie z Kontraktem.

1.1.4.3 **„Koszt"** oznacza całość wydatków, we właściwy sposób poniesionych (lub do poniesienia) przez Wykonawcę na Placu Budowy lub poza nim, wraz z narzutem i podobnymi obciążeniami, ale bez zysku.

1.1.4.4 **„Ostateczne Świadectwo Płatności"** oznacza świadectwo płatności wystawione według Subklauzuli 14.13 *[Wystawienie Ostatecznego Świadectwa Płatności].*

1.1.4.5 **„Rozliczenie Ostateczne"** oznacza rozliczenie zdefiniowane w Klauzuli 14.11 *[Wystąpienie o Ostateczne Świadectwo Płatności].*

1.1.4.6 **„Waluta Obca"** oznacza walutę, w której płatna jest część (lub całość) Ceny Kontraktowej, ale nie Walutę Miejscową.

1.1.4.7 **„Przejściowe Świadectwo Płatności"** oznacza świadectwo płatności wystawione według Klauzuli 14 *[Cena Kontraktowa i płatność],* inne niż Ostateczne Świadectwo Płatności.

1.1.4.8 **„Waluta Miejscowa"** oznacza walutę Kraju.

1.1.4.9 **„Świadectwo Płatności"** oznacza świadectwo płatności wystawione według Klauzuli 14 *[Cena Kontraktowa i płatność].*

1.1.4.10 **„Kwota Warunkowa"** oznacza kwotę (jeśli jest), która jest wyszczególniona w Kontrakcie jako kwota warunkowa, na realizację jakiejś części Robót albo na dostarczenie Urządzeń, Materiałów lub usług według Subklauzuli 13.5 *[Kwoty Warunkowe].*

1.1.4.11 **„Kwota Zatrzymana"** oznacza skumulowaną kwotę zatrzymaną powstałą z pieniędzy, które Zamawiający zatrzymuje według Subklauzuli 14.3 *[Występowanie o Przejściowe Świadectwa Płatności]* i wypłaca według Subklauzuli 14.9 *[Płatność Kwoty Zatrzymanej].*

1.1.4.12 **„Rozliczenie"** oznacza rozliczenie przedłożone przez Wykonawcę jako część wystąpienia według Klauzuli 14 *[Cena Kontraktowa i płatność]* o świadectwo płatności.

1.1.5 Roboty i dobra

1.1.5.1 **„Sprzęt Wykonawcy"** oznacza wszystkie aparaty, maszyny, pojazdy i inne *rzeczy,* potrzebne do realizacji i ukończenia Robót oraz usunięcia wszelkich wad. Jednakże Sprzęt Wykonawcy nie obejmuje Robót Tymczasowych, Sprzętu Zamawiającego (jeżeli występuje), Urządzeń, Materiałów, lub innych rzeczy, mających stanowić lub stanowiących część Robót Stałych.

1.1.5.2 **„Dobra"** oznaczają Sprzęt Wykonawcy, Materiały, Urządzenia i Roboty Tymczasowe, lub którekolwiek z nich w zależności co jest odpowiednie.

1.1.5.3 **„Materiały"** oznaczają wszelkiego rodzaju rzeczy (inne niż Urządzenia), mające stanowić lub stanowiące część Robót Stałych, włącznie z pozycjami obejmującymi same dostawy (jeżeli występują), które mają być dostarczone przez Wykonawcę według Kontraktu.

1.1.5.4 **„Roboty Stałe"** oznaczają roboty stałe, które mają być zrealizowane przez Wykonawcę według Kontraktu.

1.1.5.5 **„Urządzenia"** oznaczają aparaty, maszyny i pojazdy, mające stanowić lub stanowiące część Robót Stałych.

1.1.5.6 **„Odcinek"** oznacza część Robót, wyszczególnioną w Załączniku do Oferty jako Odcinek (jeśli jest).

1.1.5.7 **„Roboty Tymczasowe"** oznaczają wszystkie tymczasowe roboty wszelkiego rodzaju (inne niż Sprzęt Wykonawcy), potrzebne na Placu Budowy do realizacji i ukończenia Robót Stałych oraz usunięcia wszelkich wad.

1.1.5.8 **„Roboty"** oznaczają Roboty Stałe i Roboty Tymczasowe lub jedne z nich, zależnie co jest odpowiednie.

1.1.6 Inne definicje

1.1.6.1 **„Dokumenty Wykonawcy"** oznaczają projekty, obliczenia, programy komputerowe i inne oprogramowanie, rysunki, podręczniki, modele, oraz inne dokumenty o charakterze technicznym (jeśli są) dostarczane przez Wykonawcę na mocy Kontraktu.

1.1.6.2 **„Kraj"** oznacza kraj, w którym zlokalizowany jest Plac Budowy (lub jego większa część), na którym mają być realizowane Roboty Stałe.

1.1.6.3 **„Sprzęt Zamawiającego"** oznacza aparaty, maszyny, pojazdy (jeśli są), udostępnione przez Zamawiającego do użytku Wykonawcy przy realizacji Robót, jak podano w Specyfikacji; ale nie obejmuje Urządzeń, jeszcze nie przejętych przez Zamawiającego.

1.1.6.4 **„Siła Wyższa"** jest zdefiniowana w Klauzuli 19 *[Siła Wyższa].*

1.1.6.5 **„Prawa"** oznaczają całe państwowe (lub lokalne) prawodawstwo, ustawy, rozporządzenia i inne akty prawne oraz przepisy i regulaminy wydane przez jakąkolwiek prawnie ustanowioną publiczną władzę.

1.1.6.6 **„Zabezpieczenie Wykonania"** oznacza zabezpieczenie (lub zabezpieczenia, jeśli jest więcej) według Subklauzuli 4.2 *[Zabezpieczenie Wykonania].*

1.1.6.7 **„Plac Budowy"** oznacza miejsca, gdzie mają być realizowane Roboty Stałe i do których mają być dostarczone Urządzenia i Materiały oraz wszelkie inne miejsca, wyraźnie w Kontrakcie wyszczególnione jako stanowiące części Placu Budowy.

1.1.6.8 **„Nieprzewidywalne"** oznacza racjonalnie niemożliwe do przewidzenia przez doświadczonego wykonawcę do daty składania Dokumentów Ofertowych.

1.1.6.9 **„Zmiana"** oznacza każdą zmianę w Robotach, poleconą lub zatwierdzoną jako zmiana na mocy Klauzuli 13 *[Zmiany i korekty].*

Subklauzula 1.2
[Interpretacja]

W Kontrakcie, oprócz sytuacji, w której kontekst wymaga inaczej:

(a) słowa określające jeden rodzaj, obejmują wszystkie rodzaje;
(b) słowa określające liczbę pojedynczą obejmują również liczbę mnogą, a słowa określające liczbę mnogą obejmują również liczbę pojedynczą;
(c) postanowienia zawierające słowo „uzgodnić", „uzgodniony" lub „uzgodnienie", wymagają uzgodnienia na piśmie, oraz
(d) „pisemny" lub „na piśmie" oznacza napisany ręcznie, napisany na maszynie, wydrukowany lub dokonany elektronicznie i dający w wyniku trwały zapis i podpisany przez autora w taki sposób, że możliwa jest jego identyfikacja.

Słowa na marginesach i inne nagłówki nie będą brane pod uwagę przy interpretacji niniejszych Warunków.

Subklauzula 1.3
[Komunikaty]

Gdziekolwiek w niniejszych Warunkach istnieje postanowienie o dawaniu lub wystawianiu zatwierdzeń, świadectw, zgód, określeń, powiadomień i próśb, tam takie komunikaty będą:
(a) na piśmie oraz dostarczone osobiście (za pokwitowaniem), wysłane pocztą lub kurierem, lub przesłane za pomocą jednego z uzgodnionych systemów transmisji elektronicznej, podanych w Załączniku do Oferty. Korespondencja przesyłana za pomocą uzgodnionych systemów transmisji elektronicznej będzie w każdym wypadku potwierdzana w formie pisemnej; oraz
(b) dostarczone, przesłane lub transmitowane na adres odbiorcy komunikatów, podany w Załączniku do Oferty. Jednakże:
  (i) jeśli odbiorca daje powiadomienie o innym adresie, to komunikaty będą odtąd dostarczane odpowiednio do tego; oraz
  (ii) jeśli odbiorca prosząc o zatwierdzenie lub zgodę nie podał inaczej, to mogą być one wysłane pod adresem, z którego prośba została wystosowana.

Zatwierdzenia, świadectwa, zgody lub określenia nie będą bez uzasadnienia wstrzymywane lub opóźniane. Kiedy jakieś świadectwo jest wystawione którejś ze Stron, wtedy poświadczający pośle kopię drugiej Stronie. Kiedy jakieś powiadomienie jest wystawiane dla którejś ze Stron, przez drugą Stronę lub przez Inżyniera, wtedy kopia będzie wysłana odpowiednio do Inżyniera lub do drugiej Strony, w zależności od przypadku.

Subklauzula 1.4
[Prawo i język]

Umowa podlega prawu polskiemu.

Językiem Umowy jest język polski. W przypadku, gdy istnieją wersje jakiejkolwiek części Umowy, które są napisane również w innym języku niż język polski, to w razie niezgodności pomiędzy tymi wersjami wersja polska jest wersją obowiązującą.

Językiem komunikatów jest język polski, chyba że Zamawiający w szczególnych przypadkach wyrazi na piśmie zgodę na przekazywanie komunikatów w innym języku.

Subklauzula 1.5
[Kolejność pierwszeństwa dokumentów]

Dokumenty tworzące Kontrakt mają być traktowane jako wzajemnie objaśniające się. Do celów interpretacji, dokumenty będą miały pierwszeństwo zgodnie z następującą kolejnością:
1) Akt Umowy,
2) Warunki Umowne,

3) Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia,
4) specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót,
5) dokumentacja projektowa, rysunki, wykazy,
6) oferta Wykonawcy wraz z załącznikami,

Jeżeli w dokumentach znajdzie się jakaś sprzeczność lub rozbieżność, to Inżynier wyda jakiekolwiek konieczne wyjaśnienie lub polecenie.

Subklauzula
[1.6 Akt Umowy]

Akt Umowy będzie oparty na wzorze załączonym do SIWZ. Wszelkie koszty Wykonawcy związane z podpisaniem Aktu Umowy zostaną poniesione przez Wykonawcę.

Subklauzula 1.7
[Cesja]

Wykonawca nie może przenosić na jakiekolwiek osoby trzecie jakichkolwiek praw lub obowiązków wynikających z Umowy, za wyjątkiem sytuacji gdy uzyska na to, pod rygorem nieważności, uprzednio pisemną zgodę Zamawiającego, wyrażoną według jego uznania.

Subklauzula 1.8
[Opieka nad dokumentami i ich dostarczenie]

Dokumentacja Projektowa będzie przechowywana i pozostanie pod opieką i dozorem Zamawiającego. Wykonawca otrzyma jeden egzemplarz Umowy i wszelkich następnych Rysunków. Wykonawca może na własny koszt uzyskać dalsze kopie.

Każdy z Dokumentów Wykonawcy będzie pozostawać na przechowaniu i pod opieką Wykonawcy, jeżeli i dopóki nie zostanie przejęty przez Zamawiającego. Jeżeli nie jest inaczej podane w Kontrakcie, to Wykonawca dostarczy Inżynierowi sześć egzemplarzy każdego z Dokumentów Wykonawcy.

Wykonawca będzie przechowywał na Placu Budowy kopię Kontraktu, publikacje wymienione w Specyfikacji, Dokumenty Wykonawcy (jeśli są), Rysunki oraz Zmiany i inne komunikaty wydane według Kontraktu oraz wszelkie dokumenty wymagane do przechowywania na placu budowy przez przepisy prawa budowlanego. Personel Zamawiającego będzie miał prawo dostępu do tych dokumentów we wszystkich stosownych momentach oraz wszelkie dokumenty wymagane do przechowywania na placu budowy rzez przepisy prawa budowlanego.

Jeżeli któraś ze Stron uświadomi sobie, że istnieje jakiś błąd lub wada natury technicznej w jakimś dokumencie, który został przygotowany do użycia przy realizacji Robót, to Strona ta bezzwłocznie da powiadomienie drugiej Stronie o takim błędzie lub wadzie.

Wykonawca oświadcza, że zapoznał się z Dokumentacją Projektową i Pozwoleniem na Budowę, i zweryfikował ich kompletność, dokładność i wystarczalność dla wykonania Robót oraz potwierdza taką kompletność, dokładność i wystarczalność Dokumentacji Projektowej oraz Pozwolenia na Budowę dla wykonania Robót. Wykonawca akceptuje, że nie będą mu przysługiwały jakiekolwiek roszczenia i jednocześnie zrzeka się wyraźnie wszystkich ewentualnych roszczeń przeciwko Zamawiającemu z tytułu wszelkich pomyłek, niedokładności, rozbieżności lub braków lub innych wad Dokumentacji Projektowej, w tym roszczeń o wypłatę jakichkolwiek zwiększonych Kosztów lub płatności w dodatku do Ceny Kontraktowej, lub roszczeń o przedłużenie Czasu na Ukończenie wskutek takich pomyłek, niedokładności, rozbieżności lub braków lub innych wad Dokumentacji Projektowej.

(a) Najpóźniej w dniu podpisania Umowy Wykonawca dostarczy Zamawiającemu Plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,

(b) Wykonawca doręczy Inżynierowi (z kopią dla Zamawiającego) następujące dokumenty:
- w ciągu 14 dni od zawarcia Umowy Projekt organizacji Robót
- harmonogram szczegółowym, w zakresie i terminach o których mowa w subklauzuli 8.3 włącznie z każdą jego modyfikacją

- w terminie 7 dni od zawarcia Umowy Plan Zapewnienia Jakości, w którym Wykonawca następnie uwzględni wytyczne sporządzone przez Inżyniera i wprowadzi je do Planu w terminie 7 dni od daty ich otrzymania.

  Plan Zapewnienia Jakości i harmonogram szczegółowy zatwierdza Inżynier.

(c) Najpóźniej w terminie 21 dni od podpisania Umowy Wykonawca dostarczy Zamawiającemu uproszczony kosztorys robót będących Przedmiotem Zamówienia.

W przypadku nieterminowego wykonania przez Wykonawcę jego obowiązków, o których mowa w punktach a), b), c), powyżej Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną w wysokości 3000 złotych (słownie: trzy tysiące złotych) za każdy dzień opóźnienia w stosunku do terminów, o których mowa w tych punktach.

Subklauzula 1.9
[Opóźnienie Rysunków lub instrukcji]

Wykonawca powiadomi Inżyniera jeżeli pojawi się możliwość opóźnienia lub przerwania Robót z powodu opóźnienia dostarczenia Wykonawcy jakiegokolwiek rysunku lub instrukcji w racjonalnie określonym czasie. Powiadomienie winno obejmować szczegóły koniecznych rysunków lub instrukcji, wyjaśnienie dlaczego i kiedy powinny one być wydane, oraz szczegóły o charakterze i wielkości opóźnienia lub przerwy, które przypuszczalnie nastąpią w razie opóźnienia.

Jeżeli Wykonawca dozna uszczerbku przez opóźnienie i/lub poniesie Koszt w wyniku uchybienia Inżyniera, który dostarczy wymagane w powiadomieniu rysunki lub instrukcje z opóźnieniem w stosunku do uzasadnionego żądania Wykonawcy, to Wykonawca winien wystąpić do Inżyniera z odpowiednim wnioskiem, przy czym w nawiązaniu do Subklauzuli 20.1 *[Roszczenia Wykonawcy]* będzie on uprawniony do:

(a) przedłużenia czasu w związku z jakimkolwiek takim opóźnieniem, według Subklauzuli 8.4 *[Przedłużenie Czasu na Ukończenie],* jeśli ukończenie jest lub przewiduje się, że będzie opóźnione, oraz

(b) płatności za jakikolwiek taki Koszt plus rozsądny zysk, która to płatność będzie włączona do Ceny Kontraktowej.

Po otrzymaniu takiego wniosku Inżynier winien postąpić zgodnie z Subklauzulą 3.5 *[Określenia]* dla uzgodnienia lub podjęcia ustaleń w tych sprawach.

Jednakże Wykonawca nie będzie uprawniony do żadnego przedłużenia czasu, pokrycia Kosztu ani zysku jeżeli oraz w zakresie, w jakim uchybienie Inżyniera było spowodowane przez jakikolwiek błąd lub opóźnienie ze strony Wykonawcy, włącznie z błędem lub opóźnionym dostarczeniem jakiegokolwiek Dokumentu Wykonawcy.

Subklauzula 1.10
[Używanie przez Zamawiającego Dokumentów Wykonawcy]

Wykonawca z momentem przekazania do akceptacji przenosi na Zamawiającego majątkowe prawa autorskie oraz zezwala na wykonywanie zależnych praw autorskich do wszystkich utworów zawartych w Dokumentach Wykonawcy i innych dokumentach projektowych sporządzonych przez Wykonawcę (lub na jego rzecz) na stepujących polach eksploatacji:

kopiowanie, używanie i publikowanie w internecie, włącznie z dokonywaniem i używaniem oraz wyrażaniem zgody na ich modyfikacje. Wynagrodzenie za przeniesienie tych praw autorskich wliczone jest do Zaakceptowanej Ceny Umownej. Prawa te będą w szczególności:

(a) usunięto

(b) uprawniały każdą osobę legalnie posiadającą odnośną część Robót, do kopiowania, używania i przekazywania Dokumentów Wykonawcy do celów ukończenia, eksploatacji, konserwacji, zmiany, przystosowania, naprawy i rozbiórki Robót, oraz

(c) w przypadku Dokumentów Wykonawcy, które są w formie programów komputerowych i innego oprogramowania, pozwalały na ich użycie na jakimkolwiek komputerze na Placu Budowy i innych miejscach uzasadniających ich użycie zgodnie z Kontraktem, włącznie z wymianą wszelkich komputerów dostarczonych przez Wykonawcę.

Subklauzula 1.11
[Używanie przez Wykonawcę dokumentów Zamawiającego]

W stosunkach między Stronami, Zamawiający zachowa prawa autorskie i inne prawa do własności intelektualnej w Specyfikacjach Technicznych, Rysunkach i innych dokumentach sporządzonych przez Zamawiającego (lub na jego rzecz). Wykonawca może te dokumenty na swój koszt kopiować, używać ich i uzyskać ich przekazanie dla celów Kontraktu. Nie będą one jednak, bez zgody Zamawiającego, kopiowane, używane i przekazywane stronie trzeciej oprócz sytuacji, gdy jest to konieczne dla celów Kontraktu.

Subklauzula 1.12
[Szczegółowe poufne dane]

Wykonawca ujawni wszystkie takie poufne i inne informacje, jakich Inżynier może rozsądnie wymagać w celu sprawdzenia, czy Wykonawca stosuje się do Kontraktu.

Subklauzula 1.13
[Zgodność z Prawami]

Wykonując Kontrakt, Wykonawca będzie przestrzegał stosowanych Praw. Jeżeli nie jest inaczej podane w Warunkach Szczególnych, to:

(a) Zamawiający będzie posiadał (lub uzyska) dotyczące Robót Stałych pozwolenie związane z planowaniem przestrzennym, strefami zabudowy lub podobnymi sprawami, oraz wszelkie inne pozwolenia opisane w Kontrakcie jako posiadane (lub do uzyskania) przez Zamawiającego; oraz Zamawiający zapłaci Wykonawcy odszkodowanie i przejmie od niego odpowiedzialność materialną, w związku z konsekwencjami jakiegokolwiek zaniedbania w tym względzie.

(b) Wykonawca będzie dawał wszystkie powiadomienia, płacił wszystkie podatki, należności i opłaty, oraz uzyska wszystkie pozwolenia, licencje i zatwierdzenia, jakie są wymagane przez Prawa, w odniesieniu do realizacji i ukończenia Robót oraz usunięcia wszelkich wad; oraz Wykonawca zapłaci Zamawiającemu odszkodowanie i przejmie od niego odpowiedzialność materialną, w związku z konsekwencjami jakiegokolwiek zaniedbania w tym względzie.

Subklauzula 1.14
[Solidarna odpowiedzialność]

Jeżeli Wykonawca jest nie posiadającym osobowości prawnej ugrupowaniem dwóch lub więcej podmiotów powiązanych ze sobą w oparciu o umowę o wspólnym przedsięwzięciu, umowę konsorcjum lub inną umowę prawa cywilnego, to:

(a) podmioty te ponosić będą solidarną odpowiedzialność względem Zamawiającego za wykonanie Przedmiotu Umowy oraz wypełnienie wszystkich zobowiązań,

(b) podmioty te powiadomią Zamawiającego o swoim partnerze wiodącym, który będzie miał pełnomocnictwa do podejmowania decyzji wiążących Wykonawcę (Strony Umowy). Partner wiodący będzie reprezentował Wykonawcę (Strony Umowy) wobec Zamawiającego i Inżyniera we wszelkich sprawach związanych z realizacją Umowy oraz będzie upoważniony do otrzymywania od Zamawiającego wszelkich oświadczeń woli, informacji dla i w imieniu pozostałych podmiotów. Wszelkie płatności wynikające z Umowy dokonywane będą na rachunek bankowy partnera wiodącego,

(c) w wypadku zmiany partnera wiodącego, podmioty wchodzące w skład Wykonawcy mają obowiązek jednoczesnego zawiadomienia Zamawiającego o nowym partnerze wiodącym. W razie uchybienia w wykonaniu tego obowiązku odwołanie partnera wiodącego będzie bezskuteczne wobec Zamawiającego.

KLAUZULA 2 [ZAMAWIAJĄCY]

Subklauzula 2.1
[Prawo dostępu do Placu Budowy]

Zamawiający, w terminie (terminach) podanym w Akcie Umowy, da Wykonawcy prawo dostępu do części Placu Budowy i użytkowania ich, niezbędnych do wykonania Robót. To prawo dostępu i użytkowania, nie może być zastrzeżone wyłącznie dla Wykonawcy. Jeżeli według Kontraktu od Zamawiającego wymaga się, aby dał (Wykonawcy) w użytkowanie jakikolwiek fundament, konstrukcję, urządzenie lub środki dostępu, to Zamawiający zrobi to w terminie i w sposób podany w Specyfikacji. Jednakże Zamawiający może wstrzymać każde takie prawo dostępu lub użytkowania, do czasu otrzymania Zabezpieczenia Wykonania.

Poza Wykonawcą prawo wstępu i przebywania na Placu Budowy będą mieć pracownicy Zamawiającego, Inżynier oraz pracownicy Inżyniera, inni wykonawcy i podwykonawcy, inne niż określone powyżej osoby upoważnione przez Zamawiającego, funkcjonariusze uprawnionych do takiego wstępu władz i służb państwowych oraz samorządowych.

Subklauzula 2.2
[Pozwolenia, licencje lub zatwierdzenia]

Zamawiający (w miarę swoich możliwości) będzie, na życzenie Wykonawcy, udzielał mu rozsądnej pomocy:

(a) usunięto

(b) przy wystąpieniach Wykonawcy o wszelkie pozwolenia, licencje lub zatwierdzenia wymagane przez Prawa Kraju:

(i) których otrzymanie przez Wykonawcę jest wymagane według Subklauzuli 1.13 *[Zgodność z Prawami].*

Subklauzula 2.3
[Personel zamawiającego]

Zamawiający będzie odpowiedzialny za zapewnienie, że Personel Zamawiającego i inni wykonawcy Zamawiającego na Placu Budowy:

(a) współpracują przy wysiłkach ze strony Wykonawcy według Subklauzuli 4.6 *[Współdziałanie], oraz*

(b) podejmują działania podobne do tych, których podjęcia wymaga się od Wykonawcy według podpunktów (a), (b) i (c) Subklauzuli 4.8 *[Procedury bezpieczeństwa] oraz* według Subklauzuli 4.18 *[Ochrona środowiska].*

Subklauzula 2.4
[Organizacja finansowania przez Zamawiającego]

usunięto

Subklauzula 2.5
[Roszczenia Zamawiającego]

Jeżeli Zamawiający uważa się za uprawnionego do jakiejkolwiek płatności według jakiejkolwiek Klauzuli niniejszych Warunków lub z innego tytułu w związku z Kontraktem i/lub do jakiegokolwiek przedłużenia Okresu Zgłaszania Wad, to Zamawiający lub Inżynier da Wykonawcy powiadomienie z odnośnymi szczegółowymi informacjami. Jednakże powiadomienie nie jest wymagane dla płatności należnych według Subklauzuli 4.19 *[Elektryczność, woda i gaz],* według Subklauzuli 4.20 *[Sprzęt Zamawiającego i materiał do wydania bezpłatnie],* lub za inne usługi, o które Wykonawca poprosi.

Powiadomienie będzie dane tak szybko, jak jest to praktycznie możliwe po tym, jak Zamawiający dowie się o wydarzeniu lub okoliczności dającej powód do roszczenia. Powiadomienie tyczące się jakiegokolwiek

przedłużenia Okresu Zgłaszania Wad będzie dane przed upływem takiego okresu.

Te szczegółowe informacje będą wymieniały Klauzulę lub inną podstawę roszczenia i będą zawierały uzasadnienie kwoty i/lub przedłużenia, do którego Zamawiający uważa się za uprawnionego w związku z Kontraktem. Inżynier będzie wtedy postępował zgodnie z Subklauzula 3.5 *[Określenia],* aby uzgodnić lub określić (i) kwotę (jeśli jest), którą Zamawiający ma prawo otrzymać od Wykonawcy, i/lub (ii) przedłużenie (jeśli jest) Okresu Zgłaszania Wad zgodnie z Subklauzula 11.3 *[Przedłużenie Okresu Zgłaszania Wad].*

Kwota ta może być wprowadzona jako pomniejszenie do Ceny Kontraktowej i Świadectw Płatności. Zamawiający będzie uprawniony do uwzględnienia tych kwot w Świadectwie Płatności, lub do wystąpienia w inny sposób z roszczeniami w stosunku do Wykonawcy, jedynie zgodnie z niniejszą Subklauzula.

KLAUZULA 3 [INŻYNIER]

Subklauzula 3.1
[Obowiązki i upoważnienia Inżyniera]

Zamawiający wyznaczy Inżyniera, który będzie wykonywał obowiązki przypisane mu w Kontrakcie. Ponadto wyznaczeni przedstawiciele Inżyniera będą pełnić funkcję inspektorów nadzoru inwestorskiego wszystkich branż, zgodnie z przepisami Prawa budowlanego. Personel Inżyniera będą stanowili stosownie wykwalifikowani inżynierowie i inni fachowcy, posiadający kompetencje do wykonywania tych obowiązków.

Inżynier nie będzie w żadnym stopniu upoważniony do wnoszenia poprawek do Kontraktu.

Inżynier może korzystać z upoważnień przynależnych Inżynierowi, takich jak są one wyszczególnione w Kontrakcie lub w sposób oczywisty z Kontraktu wywnioskowane, Jeżeli od Inżyniera wymaga się, aby otrzymał aprobatę Zamawiającego przed skorzystaniem z jakiegoś określonego upoważnienia, to odnośne wymagania będą podane w niniejszych Warunkach.
Oprócz sytuacji, gdy jest podane inaczej w niniejszych Warunkach:

(a) kiedykolwiek Inżynier wykonuje obowiązki lub korzysta z upoważnień, które są wyszczególnione w Kontrakcie lub z niego wywnioskowane, będzie się uważało, że działa w imieniu Zamawiającego;

(b) Inżynier nie będzie w żadnym stopniu upoważniony do zwalniania żadnej ze Stron, z jakichkolwiek obowiązków, zobowiązań lub odpowiedzialności według Kontraktu; oraz

(c) żadne zatwierdzenie, sprawdzenie, świadectwo, zgoda, badanie, inspekcja, polecenie, powiadomienie, propozycja, życzenie, próba lub inne podobne działanie Inżyniera (wraz z brakiem dezaprobaty) nie zwolni Wykonawcy z jakiejkolwiek odpowiedzialności, którą ma on według Kontraktu, włącznie z odpowiedzialnością za błędy, opuszczenia, sprzeczności i niestosowanie się.

Subklauzula 3.2
[Delegowanie przez Inżyniera]

Inżynier może przenieść obowiązki na asystentów i delegować im upoważnienia i może także takie przeniesienie lub delegację odwołać. Do takich asystentów mogą zaliczać się inżynier rezydent i/lub niezależni inspektorzy wyznaczeni do inspekcji i/lub dokonywania prób poszczególnych pozycji Urządzeń i/lub Materiałów. Takie przeniesienie, delegacja lub odwołanie będzie dokonane na piśmie i nie wejdzie w życie przed otrzymaniem jego kopii przez Wykonawcę. Jednakże, jeśli nie uzgodniono inaczej przez obydwie Strony, to Inżynier nie będzie delegował upoważnienia do określenia jakiejkolwiek sprawy zgodnie z Subklauzula 3.5 *[Określenia].*

Asystenci będą stosownie wykwalifikowanymi osobami, posiadającymi kompetencje do pełnienia tych obowiązków i korzystania z upoważnień, oraz biegłymi w języku komunikatów, zdefiniowanym w Subklauzuli 1.4 *[Prawo i język].*

Każdy asystent, na którego zostały przeniesione obowiązki lub któremu zostały delegowane upoważnienia, będzie jedynie upoważniony do wydawania Wykonawcy poleceń w zakresie zdefiniowanym w tej delegacji. Jakiekolwiek zatwierdzenie, sprawdzenie, świadectwo, zgoda, badanie, inspekcja, polecenie, powiadomienie, propozycja, życzenie, próba lub inne podobne działanie asystenta zgodne z tą delegacją, będzie miało ten sam

skutek, jak gdyby działanie to było działaniem Inżyniera. Jednakże:

(a) żaden brak dezaprobaty w odniesieniu do jakiejkolwiek pracy, Urządzeń lub Materiałów, nie będzie stanowił ich aprobaty i zatem nie umniejszy prawa Inżyniera do odrzucenia tej pracy, Urządzeń lub Materiałów; oraz

(b) jeżeli Wykonawca kwestionuje jakiekolwiek określenie lub polecenie asystenta, to Wykonawca może zwrócić się z tą sprawą do Inżyniera, który bezzwłocznie potwierdzi, unieważni lub zmieni to określenie lub polecenie.

Subklauzula 3.3
[Polecenia Inżyniera]

Inżynier może (w każdym momencie) wydawać Wykonawcy polecenia i dodatkowe lub zmodyfikowane Rysunki, które mogą być konieczne do realizacji Robót i usuwania wszelkich wad, wszystko zgodnie z Kontraktem. Wykonawca będzie odbierał polecenia tylko od Inżyniera lub od asystenta, któremu odpowiednie upoważnienie zostało delegowane według niniejszej Klauzuli. Jeżeli polecenie stanowi Zmianę, to będzie miała zastosowanie Klauzula 13 *[Zmiany i korekty]*.

Wykonawca będzie stosował się do poleceń wydawanych przez Inżyniera lub upoważnionego asystenta, w każdej sprawie odnoszącej się do Kontraktu. Jeśli to tylko możliwe, to te polecenia winny być wydawane na piśmie.

Będzie się uważało, że wydane przez Inżyniera polecenia zostały zaakceptowane przez Zamawiającego.

Subklauzula 3.4
[Zastąpienie Inżyniera]

Jeżeli Zamawiający ma zamiar zastąpić Inżyniera inną osobą, to Zamawiający da Wykonawcy powiadomienie o osobie która zastąpi dotychczasowego Inżyniera.

Subklauzula 3.5
[Określenia]

Kiedykolwiek w Kontrakcie jest postanowione, że Inżynier będzie postępował zgodnie z niniejszą Subklauzula 3.5, aby uzgodnić lub określić jakąkolwiek sprawę, to Inżynier przeprowadzi konsultacje z każdą ze Stron, próbując osiągnąć uzgodnienie stanowisk. Jeśli uzgodnienie nie zostanie osiągnięte, to Inżynier dokona rzetelnego określenia zgodnie z Kontraktem, biorąc pod uwagę wszystkie odnośne okoliczności.

Inżynier da obydwu Stronom powiadomienie o każdym uzgodnieniu lub określeniu, z podaniem szczegółowych informacji uzasadniających. Każda ze Stron wprowadzi w życie każde uzgodnienie lub określenie, jeżeli i dopóki nie zostanie skorygowane według Klauzuli 20 *[Roszczenia, spory i arbitraż]*.

KLAUZULA 4 [WYKONAWCA]

Subklauzula 4.1
[Ogólne zobowiązania Wykonawcy]

Wykonawca zaprojektuje (w granicach określonych w Kontrakcie), zrealizuje i ukończy Roboty zgodnie z Kontraktem oraz poleceniami Inżyniera i usunie wszelkie wady w Robotach.

Wykonawca dostarczy Urządzenia i Dokumenty Wykonawcy wyspecyfikowane w Kontrakcie, oraz cały Personel Wykonawcy, Dobra, środki zużywalne i inne rzeczy i usługi, czy to natury czasowej czy stałej, konieczne do tego zaprojektowania, realizacji, kończenia i usunięcia wad.

Wykonawca zobowiązuje się do ustanowienia kierownika budowy oraz do zapewnienia wykonywania przez tego kierownika budowy jego ustawowych obowiązków (zgodnie z Prawem Budowlanym) przez cały okres wykonywania Robót.

Wykonawca będzie odpowiedzialny za stosowność, stabilność i bezpieczeństwo wszystkich działań prowadzonych na Placu Budowy i wszystkich metod budowy. Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszystkie Dokumenty Wykonawcy, Roboty, Roboty Tymczasowe, oraz takie projekty każdej części składowej Urządzeń i Materiałów jakie będą wymagane aby ta część była zgodna z Kontraktem,

Wykonawca, kiedykolwiek będzie wymagał tego od niego Inżynier, przedłoży szczegóły organizacji i metod, które Wykonawca proponuje przyjąć do realizacji Robót. Bez uprzedniego powiadomienia Inżyniera, nie będzie dokonana żadna znacząca zmiana w tej organizacji i metodach.

W zakresie w jakim Kontrakt wymaga, że Wykonawca ma zaprojektować jakąkolwiek część Robót Stałych będzie to wykonane przez wykwalifikowanych projektantów spełniających wymagania jakie są dla tego celu ustalone zgodnie z Prawami Kraju.

Wykonawca gwarantuje, że on i jego projektanci mają doświadczenie i zdolności konieczne do projektowania. Wykonawca zobowiązuje się, że projektanci będą do dyspozycji Inżyniera w celu uczestniczenia w naradach technicznych aż do upływu Okresu Zgłaszania Wad.

Dokumenty Wykonawcy będą wykonane w języku komunikatów.

Dokumenty Wykonawcy będą podlegały akceptacji przez Inżyniera w terminie 14 dni od ich przedłożenia chyba, że w tym czasie Inżynier poinformuje, że z przyczyn technicznie uzasadnionych wymagane jest więcej czasu na zatwierdzenie, podając jednocześnie nowy termin.

Dokumenty Wykonawcy będą przedłożone Inżynierowi z pismem przewodnim stwierdzającym, że są one zgodne z Kontraktem, gotowe, kompletne i zdatne, zarówno do zatwierdzenia jak i użycia, oraz z oświadczeniem autora projektu, co do ich zgodności z pozwoleniem na budowę i Dokumentacją Projektową

Z wyłączeniem zakresu w jakim uzyskano wcześniejsze zatwierdzenie lub zgodę Inżyniera dla każdej części Robót:

(a) w przypadku Dokumentu Wykonawcy, który został przedłożony do zatwierdzenia przez Inżyniera:
  (i) Inżynier powiadomi Wykonawcę, że Dokument Wykonawcy został zatwierdzony z uwagami lub bez, lub że jest wadliwy, podając zakres w jakim ma to miejsce
  (ii) Wykonanie tej części Robót nie rozpocznie się dopóki Inżynier nie zatwierdzi Dokumentu Wykonawcy; oraz
  (iii) Będzie się uważało, że Inżynier zatwierdził Dokument Wykonawcy z upływem terminu, z wyjątkiem przypadków, kiedy Inżynier uprzednio wyraził zastrzeżenie zgodnie z podpunktem (i) lub poinformował o przedłużeniu czasu akceptacji jak to podano powyżej.

(b) Wykonawca będzie odpowiedzialny za daną część oraz za to, że po ukończeniu Robót będzie ona odpowiadała celowi, do którego jest przewidziana i wymieniona w Kontrakcie; oraz przed rozpoczęciem Prób Końcowych Wykonawca dostarczy Inżynierowi dokumentację powykonawczą, oraz instrukcje obsługi i konserwacji zgodnie ze Specyfikacją i dostatecznie szczegółowe aby umożliwiły Zamawiającemu obsługę, konserwację, rozbieranie, ponowne składania, regulacje i naprawy danej części Robót. Taka część nie będzie uznana za gotową dla przejęcia na mocy Subklauzuli 10.1 *[Przejęcie Robót i Odcinków]* dopóki te dokumenty i instrukcje nie zostaną dostarczone Inżynierowi.

Jeżeli Umowa przewiduje, że Wykonawca ma zaprojektować lub wykonać jakąkolwiek część Robót Stałych, to Wykonawca uzyska dodatkowe zezwolenia, wymagane w Kraju, od właściwych władz na swój własny koszt (zezwolenia takie mogą dotyczyć także pozwoleń na tymczasową zmianę regulacji ruchu, związanych z transportami ponadnormatywnymi, z zakwaterowaniem, pozwolenie na przekładanie mediów). W dniu podpisania Aktu Umowy, Wykonawca powinien przedłożyć Zamawiającemu listę wszystkich zezwoleń wymaganych do rozpoczęcia i ukończenia Robót. W porozumieniu z władzami lokalnymi i gestorami sieci uzbrojenia terenu, Zamawiający wyznaczy terminarz do złożenia przez Wykonawcę pełnej dokumentacji wymaganej do uzyskania zezwoleń.

Wykonawca będzie przestrzegać wymagań zawartych w aktach administracyjnych dotyczących wykonywania Robót i powinien umożliwić wystawiającym je władzom inspekcję i zbadanie przebiegu Robót. Ponadto, Wykonawca powinien umożliwić odpowiednim władzom udział w badaniach i procedurach sprawdzających. Udział władz w powyższych badaniach i procedurach nie zwalania

Wykonawcy z jakiejkolwiek odpowiedzialności wobec Zamawiającego w ramach Umowy.

Wykonawca nie rozpocznie żadnych działań związanych z odcięciem lub zamknięciem dróg, sieci lub innych mediów użyteczności publicznej bez pisemnej zgody wydanej przez Inżyniera. Wykonawca będzie informował Inżyniera na piśmie nie później niż 7 dni przed zamierzonym rozpoczęciem tego typu prac.

Żadne zatwierdzenie ani uzgodnienie, ani dokonanie przeglądu lub inspekcji na mocy niniejszej klauzuli lub na innej podstawie nie zwolni Wykonawcy z żadnego jego zobowiązania lub odpowiedzialności

Subklauzula 4.2
[Zabezpieczenie wykonania]

Do dnia podpisania Aktu Umowy WYKONAWCA wniesie Zabezpieczenie Wykonania Umowy w wysokości 10 % Zaakceptowanej Kwoty Umownej brutto (z podatkiem VAT).

Zabezpieczenie to WYKONAWCA może wnieść w:

(a) pieniądzu,
(b) poręczeniach bankowych lub poręczeniach spółdzielczej kasy oszczędnościowo - kredytowej, z tym, że zobowiązanie kasy jest zawsze zobowiązaniem pieniężnym,
(c) gwarancjach ubezpieczeniowych,
(d) gwarancjach bankowych,
(e) poręczeniach udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju przedsiębiorczości (Dz. U. Nr 109, poz. 1158, z późn. zm.).

Zabezpieczenie Wykonania Umowy wniesione w pieniądzu zostanie wpłacone na rachunek bankowy Zamawiającego numer 12 1500 1285 1212 8000 1683 0000 w banku Kredyt Bank S.A. III O/Gdańsk, a Zabezpieczenie Wykonania wnoszone w innej formie zostanie wystawione na korzyść Zamawiającego.

W przypadku wniesienia Zabezpieczenia Wykonania Umowy w formie innej niż w pieniądzu, Wykonawca zapewni aby zobowiązania wystawcy tego zabezpieczenia było nieodwołalne oraz aby Zabezpieczenie Wykonania Umowy było ważne i wykonalne oraz pozostawało w dyspozycji Zamawiającego do upływu okresów, na jakie zostało ustanowione, przy zachowaniu odpowiednich mechanizmów przedłużających okresy obowiązywania tego zabezpieczenia na wypadek przedłużenia okresu wykonywania Umowy lub okresu gwarancyjnego, lub okresu rękojmi. Ponadto, w przypadku wniesienia Zabezpieczenia Wykonania Umowy w formie innej niż w pieniądzu, Wykonawca zapewni, aby kwoty objęte tym Zabezpieczeniem płatne były na rzecz Zamawiającego na jego pierwsze żądanie, na podstawie oświadczenia Zamawiającego o ziszczeniu się warunków uprawniających go do skorzystania z zabezpieczenia, bez konieczności składania przez Zamawiającego dodatkowych dokumentów.

Zamawiający nie zgłosi żadnego żądania na podstawie Zabezpieczenia Wykonania, z wyjątkiem żądania kwot, do których Zamawiający jest uprawniony według Kontraktu w wypadku:

(a) nieprzedłużenia przez Wykonawcę ważności Zabezpieczenia Wykonania, na 30 dni przed upływem jego ważności lub niedostarczenie przed tym terminem Zabezpieczenia Wykonania na okres i w wysokości wskazanej w ostatnim akapicie niniejszej subklauzuli,
(b) niezapłacenia przez Wykonawcę Zamawiającemu kwoty należnej, tak jak albo została uzgodniona przez Wykonawcę, albo została określona według Subklauzuli 2.5 *[Roszczenia Zamawiającego]* lub Klauzuli 20 *[Roszczenia, spory i arbitraż],* w ciągu 30 dni od tego uzgodnienia lub określenia,
(c) nienaprawienia przez Wykonawcę jakiegoś uchybienia w ciągu 30 dni od otrzymania od Zamawiającego powiadomienia wymagającego, aby to uchybienie było naprawione, lub
(d) zaistnienia okoliczności, które uprawniają Zamawiającego do odstąpienia według Subklauzuli 15.2 *[Odstąpienie przez Zamawiającego],* niezależnie od tego, czy powiadomienie o odstąpieniu było dane.

Zamawiający zapłaci Wykonawcy odszkodowanie i przejmie od niego odpowiedzialność materialną, w związku z wszystkimi odszkodowaniami, stratami i wydatkami (włącznie z opłatami sądowymi i innymi wydatkami prawnymi) wynikłymi z żądania na podstawie Zabezpieczenia Wykonania w zakresie, w jakim Zamawiający nie był uprawniony do zgłoszenia tego żądania.

W przypadku wniesienia Zabezpieczenia Wykonania Umowy w pieniądzu Zamawiający zwróci Wykonawcy 70% Zabezpieczenia Wykonania w ciągu 30 dni od daty otrzymania Świadectwa Przejęcia. Pozostałą część Zabezpieczenia Wykonania Zamawiający zwróci Wykonawcy w ciągu 15 dni od daty zakończenia najdłuższego okresu gwarancyjnego lub okresu rękojmi, o którym jest mowa w Subklauzuli 7.9 [Gwarancja jakości Materiałów, Urządzeń i wykonawstwa wszystkich Robót], pod warunkiem prawidłowego wywiązania się przez Wykonawcę z obowiązków z tytułu gwarancji i rękojmi.

W przypadku wniesienia Zabezpieczenia Wykonania Umowy w innej formie niż w pieniądzu Wykonawca dostarczy je i będzie utrzymywał w wysokości określonej w niniejszej klauzuli na okres do upływu 30 dni od daty otrzymania Świadectwa Przejęcia. Na okres po upłynięcie tego terminu do upływu 15 dni od zakończenia najdłuższego okresu gwarancyjnego lub okresu rękojmi, o których jest mowa w Subklauzuli 7.9 Wykonawca dostarczy Zabezpieczenie Wykonania Umowy w wysokości 30% tej kwoty.

Subklauzula 4.3
[Przedstawiciel Wykonawcy]

Wykonawca wyznaczy Przedstawiciela Wykonawcy i wyposaży go we wszystkie kompetencje konieczne do działania w imieniu Wykonawcy według Kontraktu.

Jeżeli Przedstawiciel Wykonawcy nie został wymieniony w Kontrakcie, to Wykonawca, przed Datą Rozpoczęcia, przedłoży Inżynierowi nazwisko i dane osoby, którą Wykonawca proponuje wyznaczyć jako Przedstawiciela Wykonawcy, dla uzyskania na nią zgody. Jeśli zgoda nie jest udzielona lub jest później odwołana, lub jeśli ta wyznaczona osoba uchyla się od działania jako Przedstawiciel Wykonawcy, to Wykonawca podobnie przedłoży nazwisko i dane innej odpowiedniej osoby do takiego wyznaczenia.

Wykonawca, bez uzyskania uprzedniej zgody Inżyniera, nie odwoła wyznaczenia Przedstawiciela Wykonawcy ani nie wyznaczy zastępstwa.

Przedstawiciel Wykonawcy cały swój czas poświęci na kierowanie wykonaniem Kontraktu przez Wykonawcę. Jeśli Przedstawiciel Wykonawcy ma być czasowo nieobecny na Placu Budowy podczas realizacji Robót, to, pod warunkiem uprzedniej zgody Inżyniera, będzie wyznaczona stosowna osoba zastępująca, a Inżynier będzie odpowiednio o tym powiadomiony.

Przedstawiciel Wykonawcy będzie w imieniu Wykonawcy otrzymywał polecenia według Subklauzuli 3.3 *[Polecenia Inżyniera]*.

Przedstawiciel Wykonawcy może delegować każde ze swoich pełnomocnictw, funkcji i upoważnień, jakiejkolwiek kompetentnej osobie i może w każdej chwili tę delegację odwołać. Żadna taka delegacja lub odwołanie nie wejdzie w życie, przed otrzymaniem przez Inżyniera uprzedniego powiadomienia, podpisanego przez Przedstawiciela Wykonawcy, wymieniającego osobę i precyzującego delegowane lub odwołane pełnomocnictwa, funkcje i upoważnienia.

Przedstawiciel Wykonawcy i wszystkie te osoby będą biegłe w języku komunikatów, zdefiniowanym w Subklauzuli 1.4 *[Prawo i język]*.

Subklauzula 4.4
[Podwykonawcy]

Wykonawca będzie w pełni odpowiedzialny za działania lub uchybienia każdego Podwykonawcy, jego przedstawicieli lub pracowników, tak jakby to były działania lub uchybienia Wykonawcy.

Subklauzula 4.5
[Cesja korzyści z podzlecenia]

Wykonawca winien dokonać na rzecz Zamawiającego cesji korzyści z takich zobowiązań Podwykonawcy, które rozciągają się poza termin wygaśnięcia odpowiedniego Okresu Zgłaszania Wad, jeżeli Inżynier przed upływem tego terminu poleci Wykonawcy dokonanie tej cesji. Jeżeli w takiej cesji nie zostanie ustalone inaczej, to Wykonawca nie będzie odpowiedzialny wobec Zamawiającego za roboty wykonane przez

Podwykonawcę od chwili, kiedy cesja wejdzie w życie.

Subklauzula 4.6
[Współdziałanie]

Wykonawca zapewni, jak zostało wyszczególnione w Kontrakcie lub polecone przez Inżyniera, odpowiednie możliwości wykonania swojej pracy:

(a) Personelowi Zamawiającego,
(b) jakimkolwiek innym wykonawcom zatrudnionym przez Zamawiającego, oraz
(c) personelowi wszelkich prawnie ustanowionych władz publicznych, którzy mogą być zatrudnieni do wykonania, na terenie lub w pobliżu Placu Budowy, jakiejkolwiek pracy nie będącej częścią Kontraktu.

Każde takie polecenie będzie stanowiło Zmianę, jeżeli spowoduje i do tego stopnia, w jakim spowoduje, że Wykonawca poniesie Nieprzewidywalny Koszt. Usługi dla tego personelu i innych wykonawców, mogą obejmować użycie Sprzętu Wykonawcy, Robót Tymczasowych lub środków dostępu, za które jest odpowiedzialny Wykonawca.

Jeżeli według Kontraktu wymaga się od Zamawiającego, aby dał Wykonawcy w użytkowanie jakikolwiek fundament, konstrukcję, urządzenie lub środki dostępu zgodnie z Dokumentami Wykonawcy, to Wykonawca przedłoży takie dokumenty Inżynierowi w czasie i w sposób podany w Kontrakcie. .

Subklauzula 4.7
[Wytyczenie]

Wykonawca wytyczy Roboty w nawiązaniu do punktów, linii i poziomów odniesienia sprecyzowanych w Kontrakcie lub podanych w powiadomieniu Inżyniera. Wykonawca będzie odpowiedzialny za poprawne usytuowanie wszystkich części Robót i naprawi każdy błąd w usytuowaniu, poziomach, wymiarach czy wyosiowaniu Robót.

Subklauzula 4.8
[Procedury bezpieczeństwa]

Wykonawca będzie:

(a) przestrzegał wszystkich mających zastosowanie przepisów bezpieczeństwa,
(b) troszczył się o bezpieczeństwo wszystkich osób uprawnionych do przebywania na Placu Budowy,
(c) czynił rozsądne wysiłki w celu utrzymywania Placu Budowy i Robót w stanie wolnym od niepotrzebnych przeszkód, tak aby unikać niebezpieczeństwa dla tych osób,
(d) zapewniał ogrodzenie, oświetlenie, ochronę i dozór Robót, aż do ich ukończenia i przejęcia według Klauzuli 10 *[Przejęcie przez Zamawiającego],* oraz
(e) zapewniał wszelkie Roboty Tymczasowe (włączając drogi, przejścia, osłony i ogrodzenia), które mogą być konieczne, z powodu realizacji Robót, do użytku i dla ochrony społeczności lokalnej oraz właścicieli i użytkowników przyległego terenu.

Subklauzula 4.9
[Zapewnienie jakości]

Wykonawca ustanowi system zapewnienia jakości, aby wykazywać stosowanie się do wymagań Kontraktu. System ten będzie zgodny ze szczegółowymi informacjami, podanymi w Kontrakcie. Inżynier będzie uprawniony do audytu systemu w każdym jego aspekcie.

Szczegółowe informacje na temat wszystkich procedur i dokumentów stwierdzających stosowanie się do nich, będą przedkładane Inżynierowi do jego wiadomości, przed rozpoczęciem każdego etapu projektowania i realizacji. Gdy jakiś dokument natury technicznej będzie wystawiany dla Inżyniera, na samym tym dokumencie umieszczony będzie widoczny dowód zatwierdzenia tego dokumentu przez samego Wykonawcę.

Stosowanie się do systemu zapewnienia jakości nie zwolni Wykonawcy z żadnego z jego obowiązków, zobowiązań lub odpowiedzialności według Kontraktu.

Subklauzula 4.10
[Dane o Placu Budowy]

Zamawiający oświadcza, że udostępnił Wykonawcy do jego wiadomości, przed Datą Rozpoczęcia, wszystkie odnośne dane znajdujące się w posiadaniu Zamawiającego, a dotyczące warunków na Placu Budowy, z uwzględnieniem aspektu wpływu na środowisko. Podobnie, Zamawiający będzie udostępnia! Wykonawcy wszystkie takie dane, przechodzące w posiadanie Zamawiającego po Dacie Rozpoczęcia. Wykonawca będzie odpowiedzialny za interpretację wszystkich takich danych.

Będzie się uważało, że Wykonawca uzyskał, w zakresie, praktycznie możliwym (biorąc pod uwagę koszt i czas), wszelkie konieczne informacje odnośnie zagrożeń, nieprzewidzianych wydatków oraz innych okoliczności, które mogą wpływać na Dokumenty Ofertowe lub na Roboty. W tym samym zakresie będzie się uważało, że Wykonawca obejrzał i sprawdził Plac Budowy, jego otoczenie, powyższe dane i inne dostępne informacje oraz, że przed złożeniem Dokumentów Ofertowych uznał je za wystarczające, jeżeli chodzi o wszystkie odnośne sprawy, obejmujące (bez ograniczenia się do nich):

(a) kształt i charakter Placu Budowy, włącznie z warunkami podpowierzchniowymi,
(b) warunki hydrologiczne, geologiczne i klimatyczne,
(c) zakres i charakter pracy i Dóbr, koniecznych dla realizacji i ukończenia Robót oraz usunięcia wszelkich wad,
(d) obowiązujące w Kraju Prawa, procedury i praktyki dotyczące siły roboczej, oraz

zapotrzebowanie Wykonawcy dotyczące dostępu, zakwaterowania, urządzeń, personelu, energii, transportu, wody i innych usług.

Subklauzula 4.11
[Wystarczalność Zaakceptowanej Kwoty Kontraktowej]

Będzie się uważało, że Wykonawca:

(a) uznał Zaakceptowaną Kwotę Kontraktową za poprawnie określoną i wystarczającą, oraz
(b) oparł Zaakceptowaną Kwotę Kontraktową na danych wynikających z przekazanej dokumentacji i dokumentów, interpretacjach, koniecznych informacjach, inspekcjach, badaniach i upewnieniu się, co do wszystkich odnośnych spraw, o których mowa w Subklauzuli 4.10 *[Dane o Placu Budowy]*.

Jeżeli w Kontrakcie nie podano inaczej, to Zaakceptowana Kwota Kontraktowa pokrywa wszystkie zobowiązania Wykonawcy według Kontraktu (włączając te, na które przewidziano Kwoty Warunkowe, jeśli takie są), i wszystko co konieczne dla właściwej realizacji i ukończenia Robót oraz usunięcia wszelkich wad.

Subklauzula 4.12
[Nieprzewidywalne warunki fizyczne]

W niniejszej Subklauzuli „warunki fizyczne" oznaczają naturalne i wytworzone przez człowieka warunki fizyczne oraz inne fizyczne przeszkody i zanieczyszczenia, które napotyka Wykonawca na Placu Budowy przy realizacji Robót, włączając warunki pod-powierzchniowe i hydrologiczne, ale wyłączając warunki klimatyczne.

Jeżeli Wykonawca napotka niepomyślne warunki fizyczne, które uważa za Nieprzewidywalne, to Wykonawca tak szybko jak jest to praktycznie możliwe da Inżynierowi powiadomienie.

Powiadomienie to będzie opisywało te warunki fizyczne, tak aby mogły być poddane inspekcji przez Inżyniera, i wyłoży powody, dla których Wykonawca uważa je za Nieprzewidywalne. Wykonawca będzie kontynuował realizację Robót, przy użyciu takich właściwych i racjonalnych środków, jakie mogą być odpowiednie w tych warunkach fizycznych, i będzie stosował się do wszelkich poleceń, jakie może dać Inżynier. Jeżeli jakieś polecenie będzie stanowić Zmianę, to będzie miała zastosowanie Klauzula 13 *[Zmiany i korekty]*.

Jeżeli, i takim w zakresie, w jakim Wykonawca napotka warunki fizyczne, które są Nieprzewidywalne, da Inżynierowi takie powiadomienie i dozna opóźnienia i/lub poniesie Koszt w rezultacie tych warunków, Wykonawca będzie uprawniony, z uwzględnieniem Subklauzuli 20.1 *[Roszczenia Wykonawcy]* do:

(a) przedłużenia czasu w związku z jakimkolwiek takim opóźnieniem, według Subklauzuli 8.4

[Przedłużenie Czasu na Ukończenie], jeśli ukończenie jest lub przewiduje się, że będzie opóźnione, oraz

(b) płatności za jakikolwiek taki Koszt, która to płatność będzie włączona do Ceny Kontraktowej.

Po otrzymaniu takiego powiadomienia oraz dokonaniu inspekcji i/lub zbadaniu tych warunków fizycznych, Inżynier będzie postępował zgodnie z Subklauzulą 3.5 *[Określenia],* aby uzgodnić lub określić:

(i) czy i (jeśli tak) w jakim zakresie te warunki były Nieprzewidywalne, oraz

(ii) sprawy opisane powyżej w podpunktach (a) i (b) odnoszące się do tego zakresu.

Jednakże zanim dodatkowy Koszt zostanie ostatecznie uzgodniony lub określony według podpunktu (ii), Inżynier może także dokonać rozeznania, czy inne warunki fizyczne w podobnych częściach Robót (jeśli są) były bardziej sprzyjające, niż mogłoby to być racjonalnie przewidziane, kiedy Wykonawca przedkładał Dokumenty Ofertowe. Jeżeli i w takim zakresie, w jakim te bardziej sprzyjające warunki zostały napotkane, Inżynier może postępować zgodnie z Subklauzulą 3.5 *[Określenia],* aby uzgodnić lub określić redukcje w Koszcie, które były spowodowane tymi warunkami, a które mogą być włączone (jako potrącenia) do Ceny Kontraktowej i Świadectw Płatności. Jednakże łączne zastosowanie wszystkich korekt według podpunktu (b) i wszystkich tych redukcji z tytułu wszystkich warunków fizycznych napotkanych w podobnych częściach Robót, nie może w wyniku spowodować redukcji Ceny Kontraktowej.

Inżynier może wziąć pod uwagę każdy, udostępniony przez Wykonawcę, dowód dotyczący warunków fizycznych przewidzianych przez Wykonawcę w czasie przedkładania Dokumentów Ofertowych, ale nie będzie związany żadnym takim dowodem.

Subklauzula 4.13
[Prawa przejazdu i urządzenia]

Wykonawca poniesie wszelkie koszty i obciążenia z tytułu specjalnych i/lub czasowych praw przejazdu, których może potrzebować, włączając te dotyczące dostępu do Placu Budowy. Wykonawca uzyska także na własne ryzyko i koszt, wszelkie dodatkowe urządzenia poza Placem Budowy, których może potrzebować dla celów Robót.

Subklauzula 4.14
[Unikanie zakłócenia]

Wykonawca utrzyma z zachowaniem zasad bezpieczeństwa ruch uliczny na wszystkich drogach publicznych, ścieżkach rowerowych, ścieżkach pieszych i tym podobnych, zajmowanych lub przecinanych podczas realizacji Przedmiotu kontraktu. Wykonawca zobowiązany jest uzyskać wszystkie niezbędne oceny, projekty, plany i pozwolenia. Wykonawca jest zobowiązany do zapewnienia na własny koszt stałego dostępu do wszystkich posesji sąsiadujących z Placem Budowy przez cały okres trwania Robót, chyba że co innego ustalono w Umowie.

Wykonawca nie będzie zakłócał niepotrzebnie lub nieprawidłowo:

(a) porządku publicznego, lub

(b) dostępu, użytkowania lub zajmowania wszystkich dróg i ścieżek, niezależnie czy są one publiczne, czy w posiadaniu Zamawiającego lub innych.

Wykonawca zapłaci Zamawiającemu odszkodowanie i przejmie od niego odpowiedzialność materialną, w związku z wszystkimi odszkodowaniami, stratami i wydatkami (włącznie z opłatami sądowymi i innymi wydatkami prawnymi), wynikłymi z każdego takiego niepotrzebnego lub nieprawidłowego zakłócenia za które odpowiedzialność ponosi Wykonawca.

Subklauzula 4.15
[Trasa dostępu]

Będzie się uważało, że Wykonawca uznał trasy dostępu do Placu Budowy za wystarczająco przydatne i dostępne. Wykonawca będzie stosował racjonalne środki, aby nie dopuścić do uszkodzenia jakiejkolwiek drogi lub mostu, przez ruch drogowy związany z działalnością Wykonawcy lub przez Personel Wykonawcy. Te wysiłki będą obejmowały także właściwe użycie odpowiednich pojazdów i tras.

Wyjąwszy przypadki, gdy jest inaczej podane w niniejszych Warunkach:

(a) Wykonawca (w stosunkach między Stronami) będzie odpowiedzialny za wszelką konserwację, która może być wymagana do używania przez niego tras dostępu;

(b) Wykonawca zapewni wszelkie znaki i drogowskazy wzdłuż tras dostępu i uzyska każde ewentualnie wymagane pozwolenie odnośnych władz na użytkowanie takich tras, znaków i drogowskazów;

(c) Zamawiający nie będzie odpowiedzialny za zaspokojenie żadnych roszczeń, które mogą ewentualnie wyniknąć z używania jakiejkolwiek trasy dostępu lub dotyczyć jej w inny sposób;

(d) Zamawiający nie gwarantuje przydatności ani dostępności żadnej konkretnej trasy dostępu; oraz

(e) Koszty wynikłe z nieprzydatności lub niedostępności tras dostępu, dla użytku wymaganego przez Wykonawcę, będą poniesione przez Wykonawcę.

Subklauzula 4.16
[Transport Dóbr]

Jeżeli nie jest inaczej podane w Warunkach Szczególnych, to:

(a) Wykonawca da Inżynierowi powiadomienie, z nie mniejszym niż 7 dniowym wyprzedzeniem, o dacie dostarczenia na Plac Budowy jakichkolwiek Urządzeń lub jakiejś większej partii innych Dóbr;

(b) Wykonawca będzie odpowiedzialny za zapakowanie, załadowanie, transport, odbiór, rozładowanie, magazynowanie i ochronę wszystkich Dóbr i innych rzeczy potrzebnych dla realizacji Robót; oraz

(c) Wykonawca zapłaci Zamawiającemu odszkodowanie i przejmie od niego odpowiedzialność materialną, w związku z wszystkimi odszkodowaniami, stratami i wydatkami (włącznie z opłatami sądowymi i innymi wydatkami prawnymi), wynikłymi z transportu Dóbr oraz będzie negocjował i pokrywał wszystkie roszczenia wynikające z tego transportu.

Subklauzula 4.17
[Sprzęt Wykonawcy]

Wykonawca będzie odpowiedzialny za cały Sprzęt Wykonawcy. Z chwilą wprowadzenia na Plac Budowy, Sprzęt Wykonawcy będzie uważany za przeznaczony wyłącznie do realizacji Robót. Wykonawca nie usunie żadnej większej pozycji Sprzętu Wykonawcy z Placu Budowy bez uzyskania zgody Inżyniera. Jednakże zgoda nie będzie wymagana w przypadku pojazdów transportujących Dobra lub Personel Wykonawcy poza Placem Budowy.

Subklauzula 4.18
[Ochrona środowiska]

Wykonawca podejmie wszelkie rozsądne kroki, aby chronić środowisko (zarówno na Placu Budowy, jak i poza nim) oraz ograniczać szkody i uciążliwości dla ludzi i własności, wynikające z zanieczyszczeń, hałasu i innych skutków prowadzonych przez niego działań.

Wykonawca zapewni, że emisje w powietrze oraz odpływy powierzchniowe i ścieki wynikłe z działań Wykonawcy nie przekroczą wartości podanych w Specyfikacji Technicznej i nie przekroczą wartości przepisanych stosowanymi Prawami.

Subklauzula 4.19
[Elektryczność, woda i gaz]

Wykonawca będzie, wyjąwszy przypadki podane poniżej, odpowiedzialny za dostarczenie całej energii, wody i innych usług, których może potrzebować. Wykonawca będzie uprawniony do korzystania dla potrzeb Robót z takiego zaopatrzenia w elektryczność, wodę, gaz i inne usługi, jakie może być dostępne na Placu Budowy.

Wykonawca, na własne ryzyko i koszt, dostarczy wszelką aparaturę konieczną do korzystania z tych usług i do pomiaru zużytych ilości.

Subklauzula 4.20
[Sprzęt zamawiającego i materiał do wydania bezpłatnie]

[Usunięto]

Subklauzula 4.21
[Raporty o postępie pracy]

Miesięczne raporty o postępie pracy będą przygotowywane przez Wykonawcę i przedkładane Inżynierowi w sześciu egzemplarzach. Raporty będą obejmować okresy miesięczne i będą doręczane Inżynierowi w ciągu 4 dni po zakończeniu miesiąca kalendarzowego, którego dany raport dotyczy.
Raporty będą składane do czasu, aż Wykonawca ukończy całą pracę, o której wiadomo, że jest zaległa na datę ukończenia podaną w Świadectwie Przejęcia dla Robót.
Każdy raport będzie zawierał:

(a) wykresy i szczegółowe opisy postępu pracy, obejmujące każdy etap projektowania (jeśli jest), powstawania Dokumentów Wykonawcy, zamawiania, wyrobu, dostawy na Plac Budowy, budowy, montażu, dokonywania prób, włącznie z takimi samymi czynnościami dla Robót realizowanych przez każdego mianowanego Podwykonawcę (zgodnie z Klauzulą 5 *[Mianowani Podwykonawcy]);*

(b) fotografie przedstawiające stan zaawansowania wyrobu i postępu na Placu Budowy;

(c) dla wyrobu każdej głównej pozycji Urządzeń i Materiałów, nazwę producenta, miejsce wyrobu, procent zaawansowania, oraz faktyczne lub spodziewane daty:
  (i) rozpoczęcia wyrobu,
  (ii) inspekcji Wykonawcy,
  (iii) prób, oraz
  (iv) wysyłki i przybycia na Plac Budowy;

(d) szczegółowe informacje opisane w Subklauzuli 6.10 *[Listy Personelu i Sprzętu Wykonawcy];*

(e) kopie dokumentów zapewnienia jakości, wyników prób i atestów Materiałów;

(f) listę powiadomień, wysłanych na mocy Subklauzuli 2.5 *[Roszczenia Zamawiającego] oraz* na mocy Subklauzuli 20.1 *[Roszczenia Wykonawcy],*

(g) dane statystyczne dotyczące bezpieczeństwa, włączając szczegółowe informacje na temat niebezpiecznych zdarzeń i czynności odnoszących się do ochrony środowiska i kontaktów ze społeczeństwem; oraz

(h) porównanie faktycznego i planowanego postępu pracy, ze szczegółami wszelkich wydarzeń lub okoliczności, które mogłyby zagrozić ukończeniu Robót zgodnie z Kontraktem oraz środków przedsięwziętych (lub mających być przedsięwzięte) w celu zapobieżenia opóźnieniom.

Wymagana zawartość raportów oraz terminy ich dostarczania, mogą ulec zmianie w uzgodnieniu z inżynierem.

Subklauzula 4.22
[Zabezpieczenie Placu Budowy]

Jeżeli nie jest inaczej podane w Warunkach Szczególnych, to:

(a) Wykonawca będzie odpowiedzialny za niedopuszczanie osób nieupoważnionych na Plac Budowy, oraz

(b) osoby upoważnione będą ograniczone do Personelu Wykonawcy i Personelu Zamawiającego; oraz wszelkiego innego personelu, o którym Wykonawca został powiadomiony przez Zamawiającego lub Inżyniera, jako o upoważnionym personelu innych wykonawców Zamawiającego na Placu Budowy.

Subklauzula 4.23
[Działania Wykonawcy na Placu Budowy]

Wykonawca ograniczy prowadzenie swoich działań do Placu Budowy i do wszelkich dodatkowych obszarów, jakie mogą być uzyskane przez Wykonawcę i uzgodnione z Inżynierem jako obszary robocze. Wykonawca podejmie wszelkie konieczne środki ostrożności, aby utrzymać Sprzęt Wykonawcy i Personel Wykonawcy w obrębie Placu Budowy i tych dodatkowych obszarów oraz nie dopuszczać do przemieszczania swojego Sprzętu i wkraczania swojego Personelu na przyległy teren.

Podczas realizacji Robót Wykonawca będzie utrzymywał Plac Budowy w stanie wolnym od wszelkich niepotrzebnych przeszkód oraz będzie przechowywał w magazynie lub odpowiednio rozmieści wszelki Sprzęt Wykonawcy lub nadmiar materiałów. Wykonawca będzie uprzątał i usuwał z Placu Budowy wszelki złom, odpady i niepotrzebne dłużej Roboty Tymczasowe.

Po wystawieniu Świadectwa Przejęcia dla Robót, Wykonawca uprzątnie i usunie, z tej części Placu Budowy i Robót, której dotyczy Świadectwo Przejęcia, cały Sprzęt Wykonawcy, nadmiar materiałów, złom, odpady i Roboty Tymczasowe. Wykonawca pozostawi tę część Placu Budowy i Robót w czystym i bezpiecznym stanie. Jednakże Wykonawca będzie mógł zachować na Placu Budowy podczas Okresu Zgłaszania Wad takie Dobra, jakie będą potrzebne do wypełnienia przez Wykonawcę jego zobowiązań według Kontraktu.

Subklauzula 4.24
[Wykopaliska]

Wszelkie skamieniałości, monety, przedmioty wartościowe lub starożytne, budowle i inne pozostałości lub obiekty interesujące pod względem geologicznym czy archeologicznym, znalezione na Placu Budowy, będą wzięte w opiekę i zarząd Zamawiającego. Wykonawca podejmie wszelkie rozsądne środki ostrożności, aby nie dopuścić do usunięcia czy uszkodzenia przez Personel Wykonawcy lub przez inne osoby, jakiegokolwiek z tych znalezisk.

Po odkryciu jakiegokolwiek takiego znaleziska, Wykonawca bezzwłocznie da powiadomienie Inżynierowi, który wyda polecenia co do zajęcia się nim. Jeżeli postępując według tych poleceń, Wykonawca dozna opóźnienia i/lub poniesie Koszt, to Wykonawca da dalsze powiadomienie Inżynierowi i będzie uprawniony, z uwzględnieniem Subklauzuli 20.1 *[Roszczenia Wykonawcy],* do:

(a) przedłużenia czasu w związku z jakimkolwiek takim opóźnieniem, według Subklauzuli 8.4 *[Przedłużenie Czasu na Ukończenie],* jeśli ukończenie jest lub przewiduje się, że będzie opóźnione, oraz

(b) płatności za jakikolwiek taki Koszt, która to płatność będzie włączona do Ceny Kontraktowej.

Po otrzymaniu tego dalszego powiadomienia, Inżynier będzie postępował zgodnie Subklauzulą 3.5 *[Określenia],* aby uzgodnić lub określić te sprawy.

KLAUZULA 5 [MIANOWANI PODWYKONAWCY]

klauzula usunięta

KLAUZULA 6 [PERSONEL KIEROWNICZY I SIŁA ROBOCZA]

Subklauzula 6.1
[Zatrudnienie personelu kierowniczego i siły roboczej]

Wykonawca zapewni zatrudnienie oraz opłacenie, zakwaterowanie, wyżywienie i transport całego, miejscowego i innego, personelu kierowniczego i siły roboczej.

Subklauzula 6.2
[Stawki wynagrodzeń i warunki pracy siły roboczej]

Klauzula usunięta

Subklauzula 6.3
[Osoby w służbie Zamawiającego]

Wykonawca nie będzie rekrutował ani próbował rekrutować swojego personelu kierowniczego i siły roboczej spośród Personelu Zamawiającego.

Subklauzula 6.4
[Prawa pracy]

Wykonawca będzie przestrzegał wszystkich odnośnych przepisów Praw pracy stosujących się do Personelu Wykonawcy, włącznie z przepisami Praw odnoszących się do jego zatrudnienia, zdrowia, bezpieczeństwa, spraw socjalnych, imigracji i emigracji, oraz przyzna mu wszystkie legalnie przysługujące uprawnienia.
Wykonawca będzie wymagał od swoich pracowników, aby przestrzegali wszystkich mających zastosowanie Praw, włącznie z tymi dotyczącymi bezpieczeństwa przy pracy.

Subklauzula 6.5
[Godziny pracy]*klauzula usunięta*

Subklauzula 6.6
[Pomieszczenia i urządzenia dla personelu kierowniczego i siły roboczej]

Wykonawca zapewni i będzie utrzymywał wszystkie potrzebne pomieszczenia i urządzenia socjalne dla Personelu Wykonawcy. Wykonawca zapewni też pomieszczenia i urządzenia dla personelu Zamawiającego, tak jak podano w SIWZ.

Wykonawca nie pozwoli nikomu z Personelu Wykonawcy organizować jakichkolwiek tymczasowych czy stałych kwater mieszkalnych w budowlach, będących częścią Robót Stałych ani na Placu Budowy.

Subklauzula 6.7
[Zdrowie i bezpieczeństwo]

Wykonawca zobowiązuje się do zapewnienia przestrzegania na Placu Budowy zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.
Wykonawca prześle do Inżyniera szczegółowe informacje o każdym wypadku, tak szybko jak będzie to możliwe po jego wystąpieniu. Wykonawca będzie prowadził takie zapisy i sporządzał takie raporty dotyczące zdrowia, bezpieczeństwa i spraw socjalnych personelu oraz szkód wyrządzonych własności, jakie mogą być w sposób uzasadniony wymagane przez Inżyniera.

Subklauzula 6.8
[Kierownictwo Wykonawcy]

Podczas projektowania i realizacji Robót oraz tak długo później, jak będzie to konieczne do wypełnienia zobowiązań Wykonawcy, Wykonawca zapewni całe kierownictwo konieczne do planowania, organizacji, kierowania, zarządzania, inspekcji i dokonywania prób przy pracy.

Kierownictwo będzie sprawowane przez wystarczającą liczbę osób posiadających odpowiednie uprawnienia do kierowania robotami oraz dostateczną znajomość języka komunikatów (zdefiniowanego w Subklauzuli 1.4 *[Prawo i język])* oraz działań przewidzianych do prowadzenia (włącznie z wymaganymi metodami i technikami, zagrożeniami możliwymi do napotkania i metodami zapobiegania wypadkom) w celu zadowalającej i bezpiecznej realizacji Robót.

Subklauzula 6.9
[Personel Wykonawcy]

Personel Wykonawcy będzie odpowiednio wykwalifikowany, biegły oraz doświadczony w swych zawodach lub zajęciach. Inżynier może wymagać, aby Wykonawca usunął każdą osobę (lub spowodował jej usunięcie) zatrudnioną na Placu Budowy lub przy Robotach, włącznie z Przedstawicielem Wykonawcy, jeśli ma to zastosowanie, która:

(a) uporczywie nieodpowiednio się zachowuje lub wykazuje brak staranności,
(b) wykonuje swoje obowiązki w sposób niekompetentny lub niedbały,
(c) nie stosuje się do jakichkolwiek postanowień Kontraktu, lub
(d) uporczywie postępuje szkodliwie dla bezpieczeństwa, zdrowia lub ochrony środowiska.

Jeżeli wystąpi taka okoliczność, to Wykonawca wyznaczy odpowiednią osobę na zastępstwo (lub spowoduje jej wyznaczenie).

Subklauzula 6.10
[Listy Personelu i Sprzętu Wykonawcy]

Wykonawca będzie przedkładał Inżynierowi szczegółowe informacje o liczbie osób w każdej grupie Personelu Wykonawcy oraz o liczbie Sprzętu Wykonawcy każdego typu na Placu Budowy. Szczegółowe informacje będą przedkładane, w formie zatwierdzonej przez Inżyniera, w każdym miesiącu kalendarzowym do czasu, aż Wykonawca ukończy całą pracę, o której jest wiadome, że jest zaległa na datę ukończenia podaną w Świadectwie Przejęcia dla Robót.

Subklauzula 6.11
[Chuligańskie zachowanie]

Wykonawca przez cały czas będzie podejmował wszystkie rozsądne środki ostrożności dla zapobieżenia jakiemukolwiek niezgodnemu z prawem, nieobyczajnemu lub chuligańskiemu zachowaniu Personelu Wykonawcy, oraz dla zapewnienia spokoju i ochrony osób i własności na Placu Budowy i w jego pobliżu.

KLAUZULA 7 [URZĄDZENIA, MATERIAŁY I WYKONAWSTWO]

Subklauzula 7.1
[Sposób realizacji]

Wykonawca będzie prowadził pozyskiwanie i wyrób Urządzeń, pozyskiwanie i wyrób Materiałów, i całą inną realizację Robót:

(a) w sposób (jeśli jest) wyspecyfikowany w Kontrakcie,
(b) we właściwy, profesjonalny i staranny sposób, zgodnie z uznaną dobrą praktyką, oraz
(c) przy użyciu urządzeń właściwie wyposażonych i Materiałów nie powodujących zagrożenia, wyjąwszy przypadki, gdy jest to inaczej sprecyzowane w Kontrakcie.

Subklauzula 7.2
[Próbki]

Wykonawca przedłoży Inżynierowi do przeglądu próbki Materiałów i odnośne informacje dotyczące Urządzeń, w celu uzyskania uprzedniej jego zgody przed użyciem tych Materiałów i Urządzeń w Robotach lub przy nich, w tym:

(a) standardowe próbki producenta Materiałów i próbki wyspecyfikowane w Kontrakcie, wszystko na koszt Wykonawcy, oraz
(b) dodatkowe próbki, polecone przez Inżyniera jako Zmiana, w przypadku, gdy materiały wskazane przez Wykonawcę w dokumentacji ofertowej są jednocześnie produkowane przez innego niż wskazany producent, a jakość i przydatność tak określonych materiałów jest tożsama i/lub wyższa niż jakość/przydatność materiałów wskazanych przez Wykonawcę, a dodatkowo cena jednostkowa materiałów, których próbek domaga się Inżynier jest równa lub niższa od ceny jednostkowej materiałów wskazanych przez Wykonawcę. W tak określonym przypadku Inżynierowi przysługuje uprawnienie polecenia Wykonawcy użycia materiałów wskazanych przez Inżyniera.

Każda próbka będzie zaopatrzona w etykietę, wskazującą pochodzenie i zamierzone użycie w Robotach, oraz dokumenty pozwalające na określenie ich zgodności z Kontraktem.

Subklauzula 7.3
[Inspekcja]

Personel Zamawiającego we wszystkich rozsądnych momentach:

(a) będzie miał pełny dostęp do wszystkich części Placu Budowy i do wszystkich miejsc, z których są

uzyskiwane naturalne Materiały, oraz

(b) podczas pozyskiwania, wyrobu i budowy (na Placu Budowy i gdziekolwiek indziej), będzie uprawniony do badania, inspekcji, pomiarów i dokonywania prób materiałów i wykonawstwa, oraz do sprawdzania postępu wyrobu Urządzeń oraz pozyskiwania i wyrobu Materiałów.

Wykonawca da Personelowi Zamawiającego pełną możliwość wykonywania tych czynności, włącznie z zapewnieniem dostępu, urządzeń, pozwoleń i wyposażenia bezpieczeństwa. Żadna taka czynność nie zwolni Wykonawcy z jakiegokolwiek zobowiązania lub odpowiedzialności.

Wykonawca da powiadomienie Inżynierowi, kiedykolwiek jakaś praca będzie gotowa i zanim będzie przykryta, umieszczona poza polem widzenia lub opakowana do przechowywania lub transportu. Wtedy Inżynier albo bez nieuzasadnionej zwłoki przeprowadzi te badania, inspekcje, pomiary lub próby, albo bezzwłocznie da powiadomienie Wykonawcy, że Inżynier nie wymaga zrobienia tego. Jeżeli Wykonawca zaniedba dania swojego powiadomienia, to na żądanie i w czasie wymaganym przez Inżyniera, odkryje on taką pracę a następnie przywróci ją pomyślnie do poprzedniego stanu, wszystko na koszt Wykonawcy.

Subklauzula 7.4
[Dokonywanie prób]

Niniejsza Subklauzula będzie miała zastosowanie do wszystkich prób wymaganych zgodnie z Kontraktem i Prawami, innych niż Próby Eksploatacyjne (jeśli są).

Wykonawca dostarczy całą aparaturę, pomoc, dokumenty i inne informacje, energię elektryczną, sprzęt, paliwo, środki zużywalne, przyrządy, siłę roboczą, materiały i stosownie wykwalifikowany i doświadczony personel kierowniczy, jakie są konieczne do sprawnego przeprowadzenia wyspecyfikowanych prób. Wykonawca uzgodni z Inżynierem czas i miejsce dokonania wyspecyfikowanych prób każdego z Urządzeń, Materiałów oraz innych części Robót.

Inżynier może, zmienić miejsce lub szczegóły wyspecyfikowanych prób lub polecić Wykonawcy przeprowadzenie dodatkowych prób. Jeżeli te zmienione lub dodatkowe próby pokażą, że poddawane próbom Urządzenia, Materiały lub wykonawstwo nie są zgodne z Kontraktem, to koszt przeprowadzenia tej Zmiany będzie poniesiony przez Wykonawcę, bez względu na inne postanowienia Kontraktu.

Inżynier da Wykonawcy, z co najmniej 24-godzinnym wyprzedzeniem, powiadomienie o zamiarze Inżyniera obecności przy próbach. Jeżeli Inżynier nie będzie obecny w czasie i w miejscu uzgodnionym, to Wykonawca będzie mógł, chyba że Inżynier poleci inaczej, przystąpić do prób i próby te będą wtedy uważane za wykonane w obecności Inżyniera.

Jeżeli stosując się do tych poleceń lub w rezultacie opóźnienia, za które odpowiedzialny jest Zamawiający, Wykonawca dozna opóźnienia i/lub poniesie Koszt, to Wykonawca da powiadomienie Inżynierowi i będzie uprawniony, z uwzględnieniem Subklauzuli 20.1 *[Roszczenia Wykonawcy],* do:

(a) przedłużenia czasu w związku z jakimkolwiek takim opóźnieniem, według Subklauzuli 8.4 *[Przedłużenie Czasu na Ukończenie],* jeśli ukończenie jest lub przewiduje się, że będzie opóźnione, oraz

(b) płatności za jakikolwiek taki Koszt plus rozsądny zysk, która to płatność będzie włączona do Ceny Kontraktowej.

Po otrzymaniu tego powiadomienia, Inżynier będzie postępował zgodnie z Subklauzula 3.5 *[Określenia], aby* uzgodnić lub określić te sprawy.

Wykonawca bezzwłocznie przekaże Inżynierowi należycie poświadczone sprawozdania z prób. Gdy wyspecyfikowane próby zostaną przeprowadzone z wynikiem pozytywnym, Inżynier uzna świadectwo przeprowadzenia prób sporządzone przez Wykonawcę, lub sam wystawi mu w tym celu świadectwo, Jeżeli Inżynier nie był obecny przy próbach, to zaakceptuje odczyty jako wierne.

Subklauzula 7.5
[Odrzucenie]

Jeżeli w rezultacie badania, inspekcji, pomiaru lub dokonania prób, jakiekolwiek Urządzenia, Materiały czy wykonawstwo będzie uznane za wadliwe lub w inny sposób niezgodne z Kontraktem, to Inżynier będzie mógł

takie Urządzenia, Materiały lub wykonawstwo odrzucić dając Wykonawcy powiadomienie z przedstawieniem powodów. Wtedy Wykonawca bezzwłocznie usunie wadę i zapewni, że odrzucona pozycja będzie odpowiadać wymaganiom Kontraktu.

Jeżeli Inżynier będzie wymagał, aby te Urządzenia, Materiały lub wykonawstwo były ponownie poddane próbom, to próby będą powtórzone przy tych samych ustaleniach i warunkach. Jeżeli takie odrzucenie i powtórne dokonanie prób spowoduje, że Zamawiający poniesie dodatkowe koszty, to Wykonawca, z uwzględnieniem Subklauzuli 2.5 *[Roszczenia Zamawiającego],* zapłaci te koszty Zamawiającemu.

Subklauzula 7.6
[Prace zabezpieczające]

Bez względu na jakąkolwiek uprzednią próbę lub poświadczenie, Inżynier może polecić Wykonawcy:
(a) usunąć z Placu Budowy i zastąpić innymi wszelkie Urządzenia lub Materiały, które nie są zgodne z Kontraktem,
(b) usunąć i ponownie wykonać każdą inną pracę, która nie jest zgodna z Kontraktem, oraz
(c) wykonać każdą pracę, która jest pilnie wymagana dla bezpieczeństwa Robót, z powodu wypadku, nieprzewidzianego wydarzenia lub z innego tytułu.

Wykonawca zastosuje się do polecenia w ciągu rozsądnego czasu, którym będzie czas (jeśli jest) podany w poleceniu, lub natychmiast, jeśli w poleceniu podana jest pilność wykonania według podpunktu (c).
Jeżeli Wykonawca nie zastosuje się do takiego polecenia, to Zamawiający będzie uprawniony do zatrudnienia i opłacenia innych osób dla wykonania tej pracy. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu, z uwzględnieniem Subklauzuli 2.5 *[Roszczenia Zamawiającego],* wszystkie koszty wynikłe z tego niezastosowania się.

Subklauzula 7.7
[Własność Urządzeń i Materiałów]

Każda pozycja Urządzeń i Materiałów, w zakresie zgodnym z Prawami Kraju, z tym zastrzeżeniem, że ryzyko utraty lub uszkodzenia przejdzie na Zamawiającego z momentem przejęcia Robót, staje się własnością Zamawiającego, wolną od zastawów i od innych wierzytelności, we wcześniejszym z następujących momentów:
(a) kiedy jest dostarczona na Plac Budowy;
(b) kiedy Wykonawca staje się uprawniony do płatności za wartość Urządzeń i Materiałów według Subklauzuli 8.10 *[Płatność za Urządzenia i Materiały w wypadku zawieszenia].*

Subklauzula 7.8
[Opłaty za eksploatację górniczą]

Jeżeli nie jest inaczej podane w Specyfikacji, to Wykonawca będzie uiszczał wszystkie opłaty za eksploatację górniczą, renty dzierżawne i inne płatności za:
(a) materiały naturalne uzyskiwane poza Placem Budowy, oraz
(b) usunięcie materiałów z rozbiórki i wykopów oraz innych zbytecznych materiałów (niezależnie czy naturalnych czy też wyprodukowanych przez człowieka), z wyjątkiem sytuacji, gdy w Kontrakcie podane są obszary składowania w obrębie Placu Budowy.

Subklauzula 7.9
[Gwarancja jakości Materiałów, Urządzeń i wykonawstwa wszystkich Robót]

Wykonawca niniejszym udziela gwarancji jakości na wykonawstwo wszystkich Robót i Materiałów i Urządzeń na okres wskazany w ofercie Wykonawcy, nie krótszy jednak niż **5 lat** od daty wystawienia Świadectwa Przejęcia

Wykonawca zobowiązuje się wydać Zamawiającemu dokumenty (karty) gwarancyjne dla Materiałów, Urządzeń i wykonawstwa wszystkich Robót. Karty Gwarancyjne zostaną, przez Wykonawcę, doręczone Zamawiającemu w terminie przed wystawieniem przez Inżyniera Świadectwa Przejęcia Robót. Nie wywiązanie się przez Wykonawcę z tego obowiązku będzie stanowiło odpowiednio dla Inżyniera lub Zamawiającego podstawę do odmowy wystawienia Świadectwa Przejęcia Robót

Niezależnie od uprawnień przysługujących Zamawiającemu z tytułu gwarancji, Zamawiającemu przysługuje prawo dochodzenia uprawnień z tytułu rękojmi za wady fizyczne i prawne na zasadach określonych w powszechnie obowiązujących przepisach prawa z tym że termin rękojmi za wady nie może upłynąć przed terminem obowiązywania gwarancji jakości.

KLAUZULA 8 [ROZPOCZĘCIE , OPÓŹNIENIA I ZAWIESZENIA]

Subklauzula 8.1
[Rozpoczęcie Robót]

Wykonawca zobowiązuje się do rozpoczęcia realizacji Robót niezwłocznie po podpisaniu aktu umowy.

Subklauzula 8.2
[Czas na Ukończenie]

Wykonawca zobowiązuje się do wykonania Przedmiotu Umowy w terminie wskazanym w Akcie Umowy.

Subklauzula 8.3
[Harmonogram]

Najpóźniej w terminie 14 dni od dnia zawarcia Umowy, Wykonawca przedłoży Inżynierowi Harmonogram w układzie rzeczowym i finansowym .

Wykonawca zobowiązany jest przedstawić do uzgodnienia i uwzględnienia Robót w harmonogramie szczegółowym sporządzonym dla robót wykonywanych na podstawie Kontraktu. Wykonawca będzie także przedkładał skorygowany harmonogram, kiedykolwiek poprzedni harmonogram stanie się niespójny z faktycznym postępem pracy lub z zobowiązaniami Wykonawcy. Każdy harmonogram będzie zawierał:

(a) kolejność, w jakiej Wykonawca zamierza prowadzić Roboty, włączając przewidywane rozłożenie w czasie każdego etapu projektowania (jeśli jest), powstawania Dokumentów Wykonawcy, zamawiania wyrobu Urządzeń, dostawy na Plac Budowy, budowy, montażu i dokonywania prób,

(b) wartości Robót wyszczególnionych w Harmonogramie, z rozbiciem na przewidywane okresy ich realizacji w układzie miesięcznym,

(c) kolejność i rozłożenie w czasie inspekcji i prób, wyspecyfikowanych w Kontrakcie, oraz

(d) uzasadniający raport, który będzie zawierał:

  (i) ogólny opis metod, które Wykonawca zamierza przyjąć, i głównych etapów w realizacji Robót, oraz

  (ii) szczegółowe informacje przedstawiające rozsądny szacunek liczebności każdej grupy Personelu Wykonawcy oraz każdego typu Sprzętu Wykonawcy, wymaganych na Placu Budowy dla każdego głównego etapu.

Jeśli Inżynier, w ciągu 14 dni od otrzymania Harmonogramu, nie da Wykonawcy powiadomienia podającego zakres, w jakim harmonogram ten nie jest zgodny z Kontraktem, to: Wykonawca będzie postępował zgodnie z tym harmonogramem, z uwzględnieniem innych jego zobowiązań według Kontraktu. Personel Zamawiającego będzie uprawniony do polegania na tym harmonogramie przy planowaniu swojej działalności.

Wykonawca bezzwłocznie da powiadomienie Inżynierowi o szczególnych prawdopodobnych przyszłych wypadkach lub okolicznościach, które mogą niesprzyjająco wpłynąć na pracę, zwiększyć Cenę Kontraktową lub opóźnić realizację Robót. Inżynier może wymagać, aby Wykonawca przedłożył oszacowanie tego przewidzianego wpływu przyszłych wypadków lub okoliczności, i/lub propozycję według Subklauzuli 13.3 *[Procedura Zmiany]*.

Jeżeli w jakimkolwiek momencie Inżynier da Wykonawcy powiadomienie, że harmonogram (w podanym zakresie) nie zgadza się z Kontraktem lub nie jest spójny z faktycznym postępem pracy i podanymi zamierzeniami Wykonawcy, to Wykonawca przedłoży Inżynierowi uaktualniony harmonogram zgodnie z niniejszą Subklauzulą.

Subklauzula 8.4
[Przedłużenie Czasu na Ukończenie]

Wykonawca będzie uprawniony, z uwzględnieniem Subklauzuli 20.1 *[Roszczenia Wykonawcy]* do przedłużenia Czasu na Ukończenie, jeśli i w takim zakresie, w jakim ukończenie dla celów Subklauzuli 10.1 *[Przejęcie Robót i Odcinków]* jest, lub przewiduje się, że będzie, opóźnione z któregokolwiek z następujących powodów:

(a) Zmiana (chyba, że poprawka do Czasu na Ukończenie została uzgodniona według Subklauzuli 13.3 *[Procedura Zmiany])* lub inna istotna zmiana w ilości jakiegokolwiek elementu prac objętych Kontraktem,

(b) powód opóźnienia, dający tytuł do przedłużenia czasu według jakiejś Subklauzuli niniejszych Warunków,

(c) wyjątkowo niesprzyjające warunki klimatyczne,

(d) Nieprzewidywalne braki możliwości zatrudnienia personelu lub dostępności Dóbr, spowodowane przez epidemię lub działania rządowe, lub

(e) jakiekolwiek opóźnienie, utrudnienie lub uniemożliwienie, spowodowane przez Zamawiającego, lub Personel Zamawiającego lub innych wykonawców Zamawiającego na Placu Budowy, lub możliwe im do przypisania.

Jeżeli Wykonawca uważa się za uprawnionego do przedłużenia Czasu na Ukończenie, to Wykonawca da Inżynierowi powiadomienie zgodnie z Subklauzulą 20.1 *[Roszczenia Wykonawcy].* Określając każde przedłużenie czasu według Subklauzuli 20.1, Inżynier dokona przeglądu swoich poprzednich określeń i będzie mógł zwiększyć całkowite przedłużenie czasu, ale go nie zmniejszy.

Subklauzula 8.5
[Opóźnienia spowodowane przez władze]

Jeżeli spełnione są następujące warunki, a mianowicie:

(a) Wykonawca pilnie przestrzega procedur ustanowionych przez odnośne, legalnie ukonstytuowane władze publiczne w Kraju,

(b) władze te opóźniają lub przerywają pracę Wykonawcy, oraz

(c) opóźnienie to lub przerwanie było Nieprzewidywalne, to wtedy takie opóźnienie lub przerwanie, będzie mogło być uważane za powód opóźnienia według podpunktu (b) Subklauzuli 8.4 *[Przedłużenie Czasu na Ukończenie].*

Subklauzula 8.6
[Szybkość postępu pracy]

Jeżeli w jakimkolwiek momencie:

(a) faktyczny postęp pracy jest zbyt wolny, aby ukończenie nastąpiło w ciągu Czasu na ukończenie i/lub

(b) postęp pracy pozostaje (lub przewiduje się, że pozostanie) w tyle w stosunku do bieżącego harmonogramu według Subklauzuli 8.3 *[Harmonogram],*

w rezultacie jakiegoś powodu, który nie jest wyliczony w Subklauzuli 8.4 *[Przedłużenie Czasu na Ukończenie],* to wtedy Inżynier może polecić Wykonawcy przedłożyć, według Subklauzuli 8.3 *[Harmonogram],* uaktualniony harmonogram i uzasadniający raport opisujący uaktualnione metody, które Wykonawca proponuje przyjąć w celu przyspieszenia postępu i ukończenia w ciągu Czasu na Ukończenie.
Jeżeli Inżynier nie powiadomi inaczej, to Wykonawca przyjmie te uaktualnione metody, które mogą wymagać zwiększenia godzin pracy i/lub liczby Personelu Wykonawcy i/lub Dóbr, na ryzyko i koszt Wykonawcy. Jeśli te uaktualnione metody spowodują, że Zamawiający poniesie dodatkowe koszty, to Wykonawca, z uwzględnieniem Subklauzuli 2.5 *[Roszczenia Zamawiającego]* zapłaci te koszty Zamawiającemu, w dodatku do odszkodowania umownego za opóźnienie (jeśli jest) według poniższej Subklauzuli 8.7.

Subklauzula 8.7
[Kary umowne]

Jeżeli Wykonawca nie wypełni postanowień Subklauzuli 8.2 *[Czas na Ukończenie],* to Wykonawca z uwzględnieniem Subklauzuli 2.5 *[Roszczenia Zamawiającego],* zapłaci Zamawiającemu karę umowną za opóźnienie w związku z tym uchybieniem.

Karę umowną za opóźnienie ustala się w wysokości 0,05 % Zaakceptowanej Kwoty Umownej brutto za każdy dzień opóźnienia, rozumianego jako okres, który upłynął pomiędzy upływem Czasu na Ukończenie, a datą rzeczywistego zakończenia wykonania Robót podaną w Świadectwie Przejęcia.

Całkowita kwota tak określonej kary umownej nie przekroczy kwoty stanowiącej 10 % Zaakceptowanej Kwoty Umownej brutto.

Wykonawca wyraża zgodę na potrącenie kary umownej bezpośrednio z należności Wykonawcy.

Zapłata kary umownej, o której mowa powyżej, nie zwalnia Wykonawcy z jego zobowiązania do ukończenia Robót, ani z jakichkolwiek innych jego obowiązków, zobowiązań lub odpowiedzialności, jakie może on mieć według Umowy. Kara umowna, o której mowa powyżej, nie ma charakteru wyłącznego i Zamawiającemu przysługuje prawo dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych, o ile wartość szkody przekroczy wysokość tej kary.

Subklauzula 8.8
[Zawieszenie pracy]

Inżynier może w każdej chwili polecić, aby Wykonawca zawiesił prowadzenie części lub całości Robót. W trakcie takiego zawieszenia, Wykonawca będzie chronił, składował i zabezpieczał taką część lub całość Robót dla uniknięcia jakiegokolwiek obniżenia jakości, straty lub szkody.

Inżynier może także powiadomić o przyczynie zawieszenia. Jeśli i w zakresie, w jakim przyczyna została podana w powiadomieniu oraz należy do odpowiedzialności Wykonawcy, poniższe Subklauzule 8.9, 8.10 i 8.11 nie będą miały zastosowania.

Subklauzula 8.9
[Konsekwencje zawieszenia]

Jeżeli Wykonawca dozna opóźnienia i/lub poniesie Koszt, wykonując polecenia Inżyniera według Subklauzuli 8.8 *[Zawieszenie pracy]* i/lub podejmując ponownie pracę, to Wykonawca da Inżynierowi powiadomienie i będzie uprawniony, z uwzględnieniem Subklauzuli 20.1 *[Roszczenia Wykonawcy],* do:

(a) przedłużenia czasu w związku z jakimkolwiek takim opóźnieniem, według Subklauzuli 8.4 *[Przedłużenie Czasu na Ukończenie],* jeśli ukończenie jest lub przewiduje się, że będzie opóźnione, oraz

(b) płatności za jakikolwiek taki Koszt, która to płatność będzie włączona do Ceny Kontraktowej.

Po otrzymaniu tego powiadomienia Inżynier będzie postępował zgodnie z Subklauzulą 3.5 *[Określenia],* aby uzgodnić lub określić te sprawy.

Wykonawca nie będzie uprawniony do przedłużenia czasu, lub do płatności za poniesiony Koszt, w związku z poprawianiem następstw zastosowania wadliwego projektu, wykonawstwa lub materiałów Wykonawcy, lub zaniedbania przez Wykonawcę ochrony, składowania lub zabezpieczania zgodnie z Subklauzulą 8.8 *[Zawieszenie pracy].*

Subklauzula 8.10 [Konsekwencje zawieszenia]

Usuwa się tę subklauzulę.

Subklauzula 8.11
[Przedłużone zawieszenie]

Jeżeli zawieszenie według Klauzuli 8.8 *[Zawieszenie pracy]* trwa dłużej niż 84 dni, to Wykonawca może poprosić o pozwolenie Inżyniera na przystąpienie do pracy. Jeżeli Inżynier nie da takiego pozwolenia w ciągu 28 dni od otrzymania prośby, to Wykonawca może, dając Inżynierowi powiadomienie, potraktować to zawieszenie jako pominięcie odnośnej części Robót, według Klauzuli 13 *[Zmiany i korekty]*. Jeżeli takim zawieszeniem objęta jest całość Robót, to Wykonawca może dać powiadomienie o odstąpieniu, według Subklauzuli 16.2 *[Odstąpienie przez Wykonawcę]*.

Subklauzula 8.12
[Wznowienie pracy]

Po otrzymaniu pozwolenia lub polecenia przystąpienia do pracy, Wykonawca i Inżynier wspólnie zbadają Roboty oraz Urządzenia i Materiały, na które miało wpływ zawieszenie. Wykonawca poprawi każde obniżenie jakości lub wadę, lub naprawi jakąkolwiek stratę w Robotach lub Urządzeniach, lub Materiałach, która nastąpiła podczas zawieszenia.

KLAUZULA 9
[PRÓBY KOŃCOWE]

Subklauzula 9.1
[Zobowiązania Wykonawcy]

Wykonawca przeprowadzi Próby Końcowe zgodnie z niniejszą Klauzulą i z Subklauzulą 7.4 *[Dokonywanie prób]*, po dostarczeniu dokumentów zgodnie z podpunktem (d) Subklauzuli 4.1 *[Ogólne zobowiązania Wykonawcy]*.

Wykonawca da Inżynierowi z nie mniej niż 21-dniowym wyprzedzeniem powiadomienie o dacie, po której Wykonawca będzie gotowy do przeprowadzenia każdej z Prób Końcowych. Jeżeli nie uzgodniono inaczej, to Próby Końcowe zostaną przeprowadzone w ciągu 14 dni po tej dacie, w dniu lub w dniach wyznaczonych przez Inżyniera.

W ocenie wyników Prób Końcowych Inżynier winien brać pod uwagę tolerancje na wpływ wszelkiego użytkowania Robót przez Zamawiającego na wyniki i inne cechy charakterystyczne Robót. Wykonawca przedłoży poświadczony wynik tych Prób Inżynierowi skoro tylko Roboty lub Odcinek przejdą pozytywnie Próby Końcowe.

Próby Końcowe zostaną przeprowadzone według procedury odpowiedniej dla danego typu robót, wskazanej w Specyfikacji Technicznej.

Subklauzulą 9.2
[Opóźnione próby]

Jeżeli Próby Końcowe będą bez uzasadnienia opóźniane przez Zamawiającego, to będzie miała zastosowanie Subklauzula 7.4 *[Dokonywanie prób]* (piąty akapit) i/lub Subklauzula 10.3 *[Przeszkoda w Próbach Końcowych]*.

Jeżeli Próby Końcowe będą bez uzasadnienia opóźniane przez Wykonawcę, to Inżynier będzie mógł powiadomieniem zażądać od Wykonawcy, przeprowadzenia tych Prób w ciągu 21 dni od otrzymania tego powiadomienia. W tym okresie, Wykonawca przeprowadzi te Próby w dniu lub dniach, które Wykonawca sam ustali i o których da powiadomienie Inżynierowi.

Jeżeli Wykonawca nie przeprowadzi Prób Końcowych w okresie 21 dni, to Personel Zamawiającego będzie mógł przeprowadzić te Próby na ryzyko i koszt Wykonawcy. Takie Próby Końcowe będą wtedy uważane za przeprowadzone w obecności Wykonawcy i wyniki tych Prób będą zaakceptowane jako wierne.

Subklauzulą 9.3
[Ponowne dokonanie prób]

Jeżeli Próby Końcowe dla Robót lub jakiegoś Odcinka zakończą się niepowodzeniem, to będzie miała zastosowanie Subklauzula 7.5 *[Odrzucenie]* a Inżynier lub Wykonawca będzie mógł zażądać, aby takie nieudane Próby oraz Próby Końcowe dotyczące jakiejkolwiek związanej pracy, zostały powtórzone przy zachowaniu takich samych ustaleń i warunków.

Subklauzulą 9.4
[Niepowodzenie prób końcowych]

Jeżeli powtórzone według Subklauzuli 9.3 *[Ponowne dokonanie Prób],* Próby Końcowe dla Robót lub jakiegoś Odcinka zakończą się niepowodzeniem, to Inżynier będzie uprawniony:

(a) do polecenia dalszego powtórzenia Prób Końcowych według Subklauzuli 9.3;

(b) jeżeli to niepowodzenie w istocie pozbawia Zamawiającego całej korzyści z Robót lub Odcinka, do odrzucenia Robót lub Odcinka (w zależności od przypadku), w którym to wypadku Zamawiający będzie miał w stosunku do Wykonawcy takie same środki naprawcze, jakie są postanowione w podpunkcie (c) Subklauzuli 11.4 *[Zaniedbanie usunięcia wad];* lub

(c) do wystawienia Świadectwa Przejęcia, jeśli Zamawiający tak sobie zażyczy.

W wypadku podpunktu (c), Wykonawca będzie następnie kontynuował pracę zgodnie z wszystkimi innymi zobowiązaniami według Kontraktu, a Cena Kontraktowa zostanie zredukowana o taką kwotę, jaka będzie odpowiednia dla pokrycia zmniejszonej wartości dla Zamawiającego w rezultacie tego niepowodzenia. Jeżeli w Kontrakcie nie jest podana odnośna redukcja za to niepowodzenie (ani nie jest zdefiniowana metoda jej obliczania), to Zamawiający może zażądać, aby ta redukcja była:

(i) uzgodniona przez obydwie Strony (jako pełne zadośćuczynienie tylko tego niepowodzenia) i zapłacona zanim zostanie wystawione to Świadectwo Przejęcia lub

(ii) określona i zapłacona według Subklauzuli 2.5 *[Roszczenia Zamawiającego]* i Subklauzuli 3.5 *[Określenia].*

KLAUZULA 10 [PRZEJĘCIE PRZEZ ZAMAWIAJĄCEGO]

Subklauzula 10.1
[Przejęcie Robót i Odcinków]

Oprócz sytuacji podanej w Subklauzuli 9.4 *[Niepowodzenie Prób Końcowych],* Roboty będą przejęte przez Zamawiającego, kiedy:

(i) Roboty zostaną ukończone zgodnie z Kontraktem, włącznie ze sprawami opisanymi w Subklauzuli 8.2 *[Czas na Ukończenie] i* z wyjątkiem tego, co zostało dozwolone w podpunkcie (a) poniżej, oraz

(ii) Świadectwo Przejęcia dla Robót zostanie wystawione lub będzie się uważało, że zostało wystawione zgodnie z niniejszą Subklauzula.

Wykonawca będzie mógł wystąpić o Świadectwo Przejęcia za pomocą powiadomienia Inżyniera nie wcześniej niż 14 dni przed tym, kiedy Roboty będą w opinii Wykonawcy ukończone i gotowe do przejęcia. Jeżeli Roboty podzielone są na Odcinki, to Wykonawca będzie mógł podobnie wystąpić o Świadectwo Przejęcia dla każdego Odcinka.

Inżynier, w ciągu 42 dni po zgłoszeniu gotowości do odbioru przez Wykonawcę:

(a) wystawi Wykonawcy Świadectwo Przejęcia, podając datę, z którą Roboty lub Odcinek zostały ukończone zgodnie z Kontraktem, pomijając wszelką drobną zaległą pracę i wady, nie mające w istocie wpływu na użycie Robót lub Odcinka do przeznaczonego im celu (użycie do czasu

ukończenia tej pracy i usunięcia tych wad lub podczas dokonywania tych czynności); lub

(b) odrzuci wniosek, podając powody i wyszczególniając pracę wymaganą do zrobienia przez Wykonawcę, aby umożliwić wystawienie Świadectwa Przejęcia. Wtedy Wykonawca ukończy tę pracę przed wystawieniem ponownego powiadomienia według niniejszej Klauzuli.

Jeżeli Inżynier ani nie wystawi Świadectwa Przejęcia, ani nie odrzuci wniosku Wykonawcy w ciągu tego okresu 28 dni i jeżeli Roboty lub Odcinek (w zależności od przypadku) są w istocie zgodne z Kontraktem, to będzie się uważało, że Świadectwo Przejęcia zostało wystawione w ostatnim dniu tego okresu.

Subklauzula 10.2
[Przejęcie części Robót]

Inżynier może, według wyłącznego uznania Zamawiającego, wystawić Świadectwo Przejęcia dla jakiejkolwiek części Robót Stałych.
Zamawiający nie będzie użytkował żadnej części Robót (inaczej niż jako użytkowanie tymczasowe, które jest albo uwzględnione w Kontrakcie, albo uzgodnione przez obie Strony), jeżeli i dopóki Inżynier nie wystawi Świadectwa Przejęcia dla tej części. Jeżeli jednak Zamawiający użytkuje jakąkolwiek część Robót przed wystawieniem Świadectwa Przejęcia, to:

(a) część, która jest użytkowana, będzie uważana za przejętą z datą z którą zaczęła być użytkowana,

(b) od tej daty, Wykonawca przestanie być odpowiedzialny za opiekę nad taką częścią i odpowiedzialność przejdzie wtedy na Zamawiającego, oraz

(c) Inżynier, jeśli Wykonawca sobie zażyczy, wystawi Świadectwo Przejęcia dla tej części.

Po wystawieniu przez Inżyniera Świadectwa Przejęcia dla jakiejś części Robót, Wykonawcy jak najwcześniej umożliwione będzie podjęcie takich kroków, jakie mogą być konieczne dla przeprowadzenia jakichkolwiek zaległych Prób Końcowych, Wykonawca przeprowadzi te Próby Końcowe, tak szybko jak to będzie praktycznie możliwe do wykonania, przed datą upływu odnośnego Okresu Zgłaszania Wad.

Jeżeli Wykonawca poniesie Koszt w wyniku przejęcia i/lub użytkowania przez Zamawiającego jakiejś części Robót, innego niż takie użytkowanie, jakie jest uwzględnione w Kontrakcie lub uzgodnione z Wykonawcą, to Wykonawca:

(i) da powiadomienie Inżynierowi oraz

(ii) będzie uprawniony, z uwzględnieniem Subklauzuli 20.1 *[Roszczenia Wykonawcy],* do płatności za jakikolwiek taki Koszt plus rozsądny zysk, która to płatność będzie włączona do Ceny Kontraktowej. Po otrzymaniu tego powiadomienia Inżynier będzie postępował zgodnie z Subklauzulą 3.5 *[Określenia],* aby uzgodnić lub określić ten Koszt i zysk.

Jeżeli Świadectwo Przejęcia zostaje wystawione dla jakiejś części Robót (innej niz Odcinek), to od tego czasu odszkodowanie umowne za opóźnienie w ukończeniu reszty Robót będzie zmniejszone. Podobnie odszkodowanie umowne dla reszty Odcinka (jeśli jest), w którym ta część jest zawarta, będzie także zredukowane. Za jakikolwiek okres opóźnienia po dacie podanej w tym Świadectwie Przejęcia, redukcja tego odszkodowania umownego za opóźnienie będzie obliczana jako proporcja udziału wartości tak poświadczonej części, w wartości Robót lub Odcinka (w zależności od przypadku) jako całości. Inżynier będzie postępował zgodnie z Subklauzulą 3.5 *[Określenia],* aby uzgodnić lub określić te udziały. Postanowienia niniejszego paragrafu będą miały zastosowanie tylko do stawek dziennych odszkodowania umownego według Subklauzuli 8.7 *[Odszkodowanie umowne za opóźnienie]* i nie będą dotyczyły limitu takiego odszkodowania.

Subklauzulą 10.3
[Przeszkoda w Próbach Końcowych]

Jeżeli w ciągu okresu dłuższego niż 14 dni Wykonawca nie będzie miał możliwości przeprowadzenia Prób Końcowych z powodu, za który odpowiedzialny jest Zamawiający, to będzie się uważało, że Zamawiający przejął Roboty lub Odcinek (w zależności od przypadku) z datą, z jaką Próby Końcowe byłyby w innym razie ukończone.

Następnie Inżynier wystawi odpowiednio do tego Świadectwo Przejęcia, a Wykonawca przeprowadzi Próby Końcowe tak szybko, jak to praktycznie możliwe przed datą upływu Okresu Zgłaszania Wad. Inżynier będzie wymagał, aby Próby Końcowe były przeprowadzone z 14-dniowym uprzedzeniem i zgodnie z

odnośnymi postanowieniami Kontraktu.

Jeżeli Wykonawca dozna opóźnienia i/lub poniesie Koszt w wyniku tego opóźnienia w przeprowadzeniu Prób Końcowych, to Wykonawca da powiadomienie Inżynierowi i będzie uprawniony, z uwzględnieniem Subklauzuli 20.1 *[Roszczenia Wykonawcy]* do:

(a) przedłużenia czasu w związku z jakimkolwiek takim opóźnieniem, według Subklauzuli 8.4 *[Przedłużenie Czasu na Ukończenie],* jeśli ukończenie jest lub przewiduje się, że będzie opóźnione, oraz

(b) płatności za jakikolwiek taki Koszt plus rozsądny zysk, która to płatność będzie włączona do Ceny Kontraktowej.

Po otrzymaniu tego powiadomienia Inżynier będzie postępował zgodnie z Subklauzulą 3.5 *[Określenia],* aby uzgodnić lub określić te sprawy.

Subklauzulą 10.4
[Powierzchnie wymagające odtworzenia]

Oprócz sytuacji, gdy jest inaczej podane w Świadectwie Przejęcia, żadne świadectwo dla Odcinka lub części Robót nie będzie uważane za poświadczenie ukończenia jakichkolwiek powierzchni gruntu i innych powierzchni wymagających odtworzenia.

KLAUZULA 11 [ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA WADY]

Subklauzula 11.1
[Ukończenie zaległej pracy i usunięcie wad]

Okres Zgłaszania Wad Robót obejmować będzie okres wskazany w Ofercie Wykonawcy nie krótszy niż 5 lat od daty wystawienia świadectwa przejęcia przy uwzględnieniu dokonywania przez Zamawiającego na swój koszt serwisowania i obsługi odnośnych maszyn i urządzeń zgodnie z zaleceniami ich producentów i/lub dostawców – z wyłączeniem serwisu gwarancyjnego central wentylacyjnych w ciągu pierwszego roku trwania gwarancji jakości, który obciąża Wykonawcę.

Aby zapewnić, że Roboty i Dokumenty Wykonawcy i każdy Odcinek będą w stanie wymaganym przez Kontrakt (oprócz zwyczajnego zużycia), Wykonawca przed upływem odnośnego Okresu Zgłaszania Wad lub po nim tak szybko, jak będzie to praktycznie możliwe:

(a) ukończy każdą pracę, która jest zaległa na datę podaną w Świadectwie Przejęcia, w ciągu takiego rozsądnego czasu, jaki jest polecony przez Inżyniera, oraz

(b) wykona całą pracę wymaganą dla usunięcia wad lub szkód, zgodnie z ewentualnym powiadomieniem przez Zamawiającego (lub w jego imieniu) przed upływem Okresu Zgłaszania Wad dla Robót lub Odcinka (w zależności od przypadku).

Jeżeli wyjdzie na jaw jakaś wada, lub wydarzy się szkoda, to Wykonawca zostanie odpowiednio do tego powiadomiony przez Zamawiającego (lub w jego imieniu).

Subklauzula 11.2
[Koszty usunięcia wad]

Cała praca, o której mowa w podpunkcie (b) Subklauzuli 11.1 *[Ukończenie zaległej pracy i usunięcie wad]* będzie wykonana na ryzyko i koszt Wykonawcy, jeżeli i w zakresie, w jakim praca ta może być przypisana:

(a) jakiemukolwiek projektowi, za który odpowiedzialny jest Wykonawca,

(b) Urządzeniom, Materiałom lub wykonawstwu niezgodnemu z Kontraktem, lub

(c) niewypełnieniu przez Wykonawcę któregokolwiek z jego innych zobowiązań.

Jeżeli i w takim zakresie, w jakim praca ta może być przypisana jakiejkolwiek innej przyczynie, Wykonawca zostanie bezzwłocznie powiadomiony przez Zamawiającego (lub w jego imieniu) i Subklauzula 13.3 *[Procedura Zmiany] będzie* miała zastosowanie.

Subklauzula 11.3
[Przedłużenie Okresu Zgłaszania Wad]

Zamawiający będzie uprawniony, z uwzględnieniem Subklauzuli 2.5 *[Roszczenia Zamawiającego],* do przedłużenia Okresu Zgłaszania Wad dla Robót lub Odcinka, jeżeli i w zakresie, w jakim Roboty, Odcinek lub jakieś ważniejsze Urządzenie (w zależności od przypadku, a po przejęciu) nie mogą być używane do zamierzonych celów, z powodu jakiejś wady lub szkody. Jednakże Okres Zgłaszania Wad nie będzie przedłużony o więcej, niż dwa lata.

Jeżeli dostawa i/lub montaż Urządzeń i/lub Materiałów została zawieszona według Subklauzuli 8.8 *[Zawieszenie pracy]* lub Subklauzuli 16.1 *[Uprawnienie Wykonawcy do zawieszenia pracy],* to zobowiązania Wykonawcy według niniejszej Klauzuli nie będą miały zastosowania do żadnej wady lub szkody występującej później niż dwa lata po tym, kiedy w przypadku braku zawieszenia wygasłby Okres Zgłaszania Wad dla tych Urządzeń i/lub Materiałów.

Subklauzula 11.4
[Zaniedbanie usunięcia wad]

Jeżeli Wykonawca nie usunie jakiejkolwiek wady lub szkody w rozsądnym czasie, to będzie mogła być wyznaczona przez Zamawiającego (lub w jego imieniu) data, do której trzeba będzie usunąć tę wadę lub szkodę. Wykonawca dostanie powiadomienie o tej dacie z rozsądnym uprzedzeniem.

Jeżeli Wykonawca nie usunie tej wady lub szkody do tej daty, a praca nad tym usunięciem miała zostać wykonana na koszt Wykonawcy według Subklauzuli 11.2 *[Koszt usunięcia wad],* to Zamawiający może (według swojego uznania):

(a) wykonać pracę samemu lub zatrudniając innych, w sposób rozsądny i na koszt Wykonawcy, ale Wykonawca nie będzie ponosił żadnej odpowiedzialności za tę pracę; i Wykonawca, z uwzględnieniem Subklauzuli 2.5 *[Roszczenia Zamawiającego],* zapłaci Zamawiającemu koszty rozsądnie poniesione przez Zamawiającego przy usuwaniu tej wady lub szkody;

(b) zażądać od Inżyniera, aby uzgodnił lub określił rozsądną redukcję Ceny Kontraktowej zgodnie z Subklauzula 3.5 *[Określenia];* lub

(c) jeśli wada lub szkoda w istocie pozbawia Zamawiającego całych korzyści z Robót lub jakiejkolwiek ważniejszej części Robót, odstąpić od Kontraktu jako całości lub w odniesieniu do takiej ważniejszej części Robót, której nie można zastosować do zamierzonego celu. Bez umniejszenia wszelkich innych swoich praw, wynikających z Kontraktu lub z innego tytułu, Zamawiający będzie wtedy uprawniony do ściągnięcia wszystkich sum zapłaconych za Roboty lub za taką ich część (w zależności od przypadku), plus koszty kredytowania wraz z kosztem rozebrania całości lub takiej części Robót, oczyszczenia Placu Budowy i zwrotu Urządzeń i Materiałów do Wykonawcy.

Subklauzula 11.5
[Zabranie wadliwej części Robót]

Jeżeli wada lub szkoda nie może być szybko usunięta na Placu Budowy, to Wykonawca, za zgodą Zamawiającego, może dla celów naprawy zabrać z Placu Budowy egzemplarze Urządzeń, które są wadliwe lub uszkodzone. Ta zgoda może wymagać, aby Wykonawca podwyższył kwotę Zabezpieczenia Wykonania o pełny koszt wymiany tych egzemplarzy lub dostarczył inne odpowiednie zabezpieczenie.

Subklauzula 11.6
[Dalsze próby]

Jeżeli praca przy usuwaniu jakiejkolwiek wady lub szkody może wpłynąć na wydajność Robót, to Inżynier może zażądać powtórzenia każdej z prób opisanych w Kontrakcie. Żądanie to będzie wyrażone za pomocą powiadomienia w ciągu 28 dni po usunięciu tej wady lub szkody.

Próby te będą przeprowadzone zgodnie z ustaleniami mającymi zastosowanie do uprzednich prób, z wyjątkiem tego, że będą przeprowadzone na ryzyko i koszt Strony odpowiedzialnej, według Subklauzuli 11.2 *[Koszt usunięcia wad],* za koszt prac naprawczych.

Subklauzula 11.7
[Prawo dostępu]

Do czasu wystawienia Świadectwa Wykonania, Wykonawca będzie miał zapewnione prawo dostępu do Robót w takich granicach, w jakich jest to racjonalnie niezbędne w celu wywiązania się z postanowień niniejszej Klauzuli, oprócz sytuacji, gdy może to być sprzeczne z rozsądnymi ograniczeniami Zamawiającego z uwagi na bezpieczeństwo.

Subklauzula 11.8
[Obowiązek poszukiwania przez Wykonawcę]

Wykonawca, jeżeli będzie tego wymagał Inżynier, będzie pod kierownictwem Inżyniera poszukiwał przyczyny jakiejkolwiek wady. Z wyjątkiem sytuacji, gdy dana wada ma być usunięta na koszt Wykonawcy według Subklauzuli 11.2 *[Koszt usunięcia wad],* Koszt takiego poszukiwania wraz z rozsądnym zyskiem będzie uzgodniony lub określony przez Inżyniera zgodnie z Subklauzula 3.5 *[Określenia]* i będzie włączony do Ceny Kontraktowej.

Subklauzula 11.9
[Świadectwo wykonania]

Wykonywanie zobowiązań Wykonawcy nie będzie uważane za ukończone do czasu aż Inżynier wystawi Wykonawcy Świadectwo Wykonania, podające datę ukończenia zobowiązań Wykonawcy według Kontraktu.

Inżynier wystawi Świadectwo Wykonania w ciągu 28. dni od najpóźniejszej z dat upływu Okresów Zgłaszania Wad, lub później jak tylko Wykonawca dostarczy wszystkie Dokumenty Wykonawcy oraz ukończy wszystkie Roboty i dokona ich prób, włącznie z usunięciem wszelkich wad. Kopia Świadectwa Wykonania zostanie wystawiona dla Zamawiającego.

Subklauzula 11.10
[Nie wypełnione zobowiązania]

Po wystawieniu Świadectwa Wykonania, każda ze Stron pozostanie odpowiedzialna za wypełnienie każdego zobowiązania, które w tym czasie pozostaje nie wykonane. Dla celów określenia natury i stopnia nie wykonanych zobowiązań, Kontrakt będzie uważany za pozostający w mocy.

Subklauzula 11.11
[Uprzątnięcie Placu Budowy]

Po otrzymaniu Świadectwa Wykonania, Wykonawca usunie z Placu Budowy wszelki pozostający tam Sprzęt Wykonawcy, nadmiar materiałów, złom, odpady i Roboty Tymczasowe.

Jeżeli wszystkie te rzeczy nie zostaną usunięte w ciągu 28 dni po otrzymaniu przez Zamawiającego kopii Świadectwa Wykonania, to Zamawiający będzie mógł wszelkie pozostające rzeczy sprzedać lub w inny sposób się ich pozbyć. Zamawiający będzie uprawniony do otrzymania płatności za koszty poniesione w związku z taką sprzedażą lub pozbyciem się i przywróceniem porządku na Placu Budowy, lub możliwe do przypisania tym czynnościom.

Jakakolwiek pozostałość z pieniędzy ze sprzedaży będzie wypłacona Wykonawcy. Jeżeli te pieniądze będą stanowiły mniej niż koszty Zamawiającego, to Wykonawca zapłaci brakujące saldo Zamawiającemu.

KLAUZULA 12 [OBMIARY I WYCENA]

Subklauzula 12.1
[Obowiązkowe obmiary Robót]

Roboty winny być mierzone zgodnie z niniejszą Klauzulą.

Kiedy tylko Inżynier wymaga, aby jakakolwiek część Robót została zmierzona, to uprzedza o tym Przedstawiciela Wykonawcy, który winien:

(a) niezwłocznie wziąć udział lub wysłać wykwalifikowanego zastępcę, który pomoże Inżynierowi w dokonaniu pomiarów; oraz

(b) dostarczyć wszelkich szczegółowych informacji, żądanych przez Inżyniera.

Jeżeli Wykonawca nie stawi się ani nie przyśle zastępcy, to pomiary dokonane przez (lub w imieniu) Inżyniera będą uznane za wierne.

Z wyjątkiem przypadków kiedy w Kontrakcie ustalono inaczej, gdziekolwiek ilości Robót Stałych mają być ustalone na podstawie zapisów, tam te zapisy mają być sporządzone przez Inżyniera. Wykonawca winien brać udział w wyznaczonym czasie i miejscu, zbadać i uzgodnić z Inżynierem te zapisy, a następnie podpisać je jeśli zostaną uzgodnione. Jeżeli Wykonawca nie weźmie udziału, to zapisy będą uznawane za wierne.

Jeżeli Wykonawca zbada i nie zgodzi się z zapisami i/lub nie podpisze zapisów jako uzgodnionych, to powinien zgłosić Inżynierowi swoje zastrzeżenia co do tego, w jakiej części kwestionuje zapisy jako niedokładne. Po otrzymaniu takiego zgłoszenia Inżynier winien sprawdzić te zapisy i potwierdzić je lub zmienić. Jeżeli Wykonawca nie zgłosi Inżynierowi swojego sprzeciwu w ciągu 14 dni od otrzymania wezwania do sprawdzenia zapisów, to zostaną one uznane za wierne.

Subklauzula 12.2
[Metody obmiaru]

Niezależnie od miejscowych zwyczajów, z wyjątkiem przypadków, ustalonych w inny sposób w Kontrakcie:

(a) obmiary mają być dokonane w ilościach netto każdego z elementów Robót Stałych, oraz

(b) metody obmiaru mają być zgodne z Przedmiarem Robót lub innymi odpowiednimi Wykazami.

Subklauzula 12.3
[Wycena]

Zaakceptowana Kwota Umowna ma charakter ryczałtowy i nie podlega późniejszym negocjacjom czy zmianom, za wyjątkiem przypadków gdy:

(a) Wykonawca nie wykona Robót w jakiejkolwiek części lub nie dostarczy Materiałów i Urządzeń niezależnie od przyczyny,

(b) Wystąpi jedna lub więcej z okoliczności przewidzianych w subklauzulach 13.1 lub 13.2

Zmiany Zaakceptowanej Kwoty Umownej, w powyższych przypadkach, mogą zostać dokonane na podstawie normatywów określonych w Katalogach Nakładów Rzeczowych (KNR), przy użyciu średnich, dla rejonu Pomorskiego cen stawek robocizny kosztorysowej, materiałów, urządzeń, i pracy sprzętu budowlanego, określonych w informacjach - „SEKOCENBUD", wydawanych przez Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa Promocja Sp. z o.o., oraz następujących wskaźników cenotwórczych: Ko= 75%, Kz= 8%, Z = 13,50%. W przypadku braku odpowiednich informacji w wydawnictwach - „SEKOCENBUD", będą kolejno stosowane średnie ceny zawarte w informacjach - „INTERCENBUD", ORGBUD przy zastosowaniu stawki robocizny i wskaźników cenotwórczych wskazanych powyżej.

Jeżeli z Umowy wynikać będzie, że pewne elementy robót wymagać będą uzgodnienia lub ustalenia ceny, wtedy INŻYNIER winien postępować zgodnie z Subklauzula 3.5 [Określenia] i dokonać wyceny tych elementów stosując pomiary uzgodnione lub ustalone zgodnie z powyższymi Subklauzulami 12.1 i 12.2 oraz odpowiednie stawki lub ceny dla danego elementu.

Subklauzula 12.4
[Pominięcia]

Gdziekolwiek część (lub całość) Zmiany, polega na pominięciu robót, których wartość nie została uzgodniona, a przy tym:

(a) Wykonawca poniesie (lub poniósł) koszt, który byłby uważany za pokryty przez kwotę stanowiącą część Zaakceptowanej Kwoty Kontraktowej w przypadku gdyby robota nie została pominięta;

(b) pominięcie danej roboty spowoduje (lub spowodowało), że dana kwota nie stanie się częścią Ceny Kontraktowej; oraz

(c) ten koszt nie jest uznany jako część wyceny żadnej innej roboty zastępczej;

wtedy Wykonawca powiadomi odpowiednio o tym Inżyniera, podając informacje uzupełniające. Po otrzymaniu takiego powiadomienia Inżynier winien postąpić zgodnie z Subklauzulą3.5 [Określenia] celem uzgodnienia lub ustalenia tego kosztu, który należy włączyć do Ceny Kontraktowej.

KLAUZULA 13 [ZMIANY I KOREKTY]

Subklauzula 13.1
[Prawo do zmieniania]

Zmiany mogą być zainicjowane przez Inżyniera w jakimkolwiek momencie przed wystawieniem Świadectwa Przejęcia dla Robót, albo przez danie polecenia, albo przez wyrażenie życzenia, aby Wykonawca przedłożył propozycję.

Wykonawca zrealizuje i będzie ponosił odpowiedzialność za każdą Zmianę, chyba że Wykonawca da bezzwłocznie Inżynierowi powiadomienie podające (z uzasadniającymi szczegółowymi informacjami), że Wykonawca nie może z łatwością otrzymać Dóbr wymaganych do Zmiany. Po otrzymaniu tego powiadomienia, Inżynier anuluje, potwierdzi lub zmieni swoje polecenie.

Każda Zmiana może obejmować:

(a) zmiany ilości każdego elementu roboty objętej Kontraktem (jakkolwiek taka zmiana niekoniecznie stanowi Zmianę),

(b) zmianę jakości i innych cech charakterystycznych któregokolwiek elementu roboty,

(c) zmianę poziomu, pozycji, i/lub wymiarów którejkolwiek części Robót,

(d) pominięcie jakiejkolwiek części Robót,

(e) wszelkie inne Roboty, Urządzenia, Materiały lub usługi konieczne dla Robót Stałych, włącznie z towarzyszącymi im Próbami Końcowymi, wierceniami i innymi próbami i pracami badawczymi, lub

(f) zmiany w kolejności i terminach wykonywania Robót.

Wykonawca nie wprowadzi żadnych zmian i/lub modyfikacji Robót Stałych zanim i jeśli Inżynier nie poleci lub nie zatwierdzi Zmiany.

Subklauzula 13.2
[Inżyniera wartości]

Wykonawca może w jakimkolwiek momencie przedłożyć Inżynierowi pisemną propozycję, która (w opinii Wykonawcy), jeśli byłaby przyjęta:

(i) przyspieszy ukończenie,

(ii) zmniejszy Zamawiającemu koszty przy realizacji, konserwacji lub eksploatacji Robót,

(iii) poprawi Zamawiającemu sprawność lub wartość ukończonych Robót, lub

(iv) w inny sposób dostarczy Zamawiającemu pożytku.

Propozycja ta będzie sporządzona na koszt Wykonawcy i będzie zawierać pozycje wyliczone w Subklauzuli 13.3 *[Procedura Zmiany].*

Jeżeli jakaś propozycja zatwierdzona przez Inżyniera, obejmuje także zmianę w projekcie części Robót Stałych, to wtedy, jeśli nie zostało inaczej uzgodnione przez obie Strony:

(a) Wykonawca będzie projektował tę część,
(b) podpunkty (a) do (d) Subklauzuli 4.1 *[Ogólne zobowiązania Wykonawcy]* będą miały zastosowanie, oraz
(c) jeżeli zmiana ta daje w rezultacie zmniejszenie kontraktowej wartości tej części, to Inżynier będzie postępował zgodnie z Subklauzulą3.5 *[Określenia],* aby uzgodnić lub określić honorarium, które będzie włączone do Ceny Kontraktowej. Honorarium to będzie wynosiło połowę (50%) różnicy między następującymi kwotami:
  (i) takim zmniejszeniem wartości kontraktowej, wynikłym z tej zmiany, wyłączając korekty według Subklauzuli 13.7 *[Korekty wynikające ze zmian stanu prawnego]* i Subklauzuli 13.8 *[Korekty wynikające ze zmian kosztu],*
  a
  (ii) zmniejszeniem (jeśli jest) wartości dla Zamawiającego zmienionych Robót, biorąc pod uwagę wszelkie zmniejszenie jakości, przewidywanej żywotności technicznej lub sprawności eksploatacyjnej.

Jednakże jeżeli kwota (i) jest mniejsza od kwoty (ii), to honorarium nie będzie.

Subklauzula 13.3
[Procedura zmian]

Jeżeli Inżynier wyrazi życzenie otrzymania propozycji przed poleceniem jakiejś Zmiany, to Wykonawca odpowie na piśmie tak szybko, jak to będzie możliwe, albo podając powody dlaczego nie może zastosować się do życzenia (jeśli jest to ten przypadek), albo przedkładając:
(a) opis proponowanej pracy do wykonania i harmonogram jej wykonania,
(b) propozycję Wykonawcy dotyczącą jakichkolwiek koniecznych modyfikacji w harmonogramie, zgodnie z Subklauzula 8.3 *[Harmonogram],* i w Czasie na Ukończenie, oraz
(c) propozycję Wykonawcy dotyczącą wyceny Zmiany.

Inżynier, tak szybko jak tylko będzie to możliwe po otrzymaniu takiej propozycji (według Subklauzuli 13.2 *[Inżynieria wartości]* lub w innym trybie), odpowie zatwierdzeniem, odrzuceniem lub komentarzami. Wykonawca nie będzie opóźniał żadnej pracy w oczekiwaniu na odpowiedź.

Każde polecenie, aby realizować Zmianę, z wszelkimi wymaganiami dotyczącymi rejestracji Kosztów, będzie wystawione przez Inżyniera dla Wykonawcy, który potwierdzi odbiór.

Jeżeli Inżynier nie poleci ani nie zatwierdzi inaczej zgodnie z niniejszą Klauzulą, to każda Zmiana winna być wyceniona zgodnie z Klauzulą 12 [Obmiary i wycena].

Subklauzula 13.4
[Płatność w stosowanych walutach]

Usuwa się tę subklauzulę.

Subklauzula 13.5
[Kwoty warunkowe]

Usuwa się tę klauzulę

Subklauzula 13.6
[Praca dniówkowa]

W stosunku do pracy drobnej lub ubocznej, Inżynier może polecić, aby Zmiana była realizowana na zasadzie dniówkowej. Praca będzie wtedy wyceniona zgodnie z wykazem pracy dniówkowej włączonym do Kontraktu i poniższa procedura będzie miała zastosowanie. Jeśli wykaz pracy dniówkowej nie jest włączony do Kontraktu, to niniejsza Subklauzula nie będzie miała zastosowania.

Przed zamówieniem Dóbr dla danej pracy Wykonawca przedłoży Inżynierowi ceny ofertowe. Występując o płatność, Wykonawca przedłoży faktury, dowody kasowe i rachunki lub pokwitowania za wszelkie

Dobra.
Z wyjątkiem co do pozycji, w stosunku do których wykaz dniówkowy podaje, że płatność się nie należy Wykonawca codziennie dostarczy Inżynierowi w dwóch egzemplarzach dokładne wykazy które będą zawierały następujące szczegółowe informacje o zasobach użytych przy wykonaniu pracy poprzedniego dnia:

(a) nazwiska, zajęcia i czas pracy Personelu Wykonawcy,
(b) oznaczenie identyfikacyjne, typ i czas pracy Sprzętu Wykonawcy i Robót Tym czasowych, oraz
(c) ilości i typy użytych Urządzeń i Materiałów.

Jeden egzemplarz każdego wykazu, jeśli poprawny lub kiedy uzgodniony, będzie podpisany przez Inżyniera i zwrócony Wykonawcy. Wykonawca przedłoży wtedy Inżynierowi wycenione rozliczenia tych zasobów, przed ich włączeniem do następnego Rozliczenia według Subklauzuli 14.3 *Występowanie o Przejściowe Świadectwa Płatności].*

Subklauzula 13.7
[Korekty wynikające ze zmian stanu prawnego]

Usuwa się tę subklauzulę.

Subklauzula 13.8
[Korekty wynikające ze zmian kosztu]

Usuwa się tę subklauzulę.

KLAUZULA 14 [CENA KONTRAKTOWA I PŁATNOŚĆ]

Subklauzula 14.1
[Cena Kontraktowa]

Zryczałtowana Zaakceptowana Kwota Umowna, stanowi całkowite i zupełne wynagrodzenie należne Wykonawcy za wykonanie Przedmiotu Umowy, jego prawidłowe i zgodne z Umową funkcjonowanie i użytkowanie i nie będzie już podlegała jakimkolwiek zmianom i negocjacjom pomiędzy Stronami, chyba że niniejsze warunki w sposób jednoznaczny i bezpośredni dopuszczają jej zmianę i/lub korektę przez Zamawiającego.

W szczególności zryczałtowana Zaakceptowana Kwota Umowna, obejmować będzie:

(a) wszelkie ryzyka, koszty i zysk Wykonawcy związane z realizacją, i ukończeniem Robót (włączając w to próby, rozruch, usuniecie wad i usterek, usunięcie ewentualnych kolizji), nawet wtedy gdy Wykonawca ich nie przewidział i/lub nie ujął w Dokumentach Ofertowych,
(b) wszelkie obciążenia publiczno - prawne, do ponoszenia których zobowiązany jest Wykonawca osobiście lub jako płatnik na podstawie obowiązujących przepisów prawa, dotyczących w szczególności (ale nie wyłącznie) podatków pośrednich, bezpośrednich, składek na ubezpieczenie społecznych, ceł i wszelkich innych opłat związanych z uzyskaniem pozwoleń i zezwoleń oraz z importem towarów i usług,
(c) szkolenia pracowników Zamawiającego w zakresie obsługi i eksploatacji budynku, urządzeń i systemów instalacji,
(d) koszty związane z koordynacją robót budowlanych z robotami wykonywanymi przez innych wykonawców Zamawiającego.

Jakiekolwiek ilości, które mogą być umieszczone w jakimkolwiek Wykazie, kosztorysie czy przedmiarze są ilościami szacunkowymi i nie będą uważane za faktyczne i poprawne ilości Robót, których realizacji wymaga się od Wykonawcy oraz jakiekolwiek dane dotyczące ilości lub cen, umieszczone w jakimś Wykazie, będą używane wyłącznie do celów podanych w tym Wykazie i mogą nie nadawać się do zastosowanie do innych celów,

Wykluczone jest żądanie Wykonawcy dotyczące podwyższenia Zaakceptowanej Kwoty Umownej, poza sytuacją, gdy taka możliwość jest wyraźnie przewidziana w Umowie.

Subklauzula 14.2
[Płatność zaliczkowa]

Usuwa się tę subklauzulę.

Subklauzulą 14.3
[Występowanie o przejściowe Świadectwa Płatności]

Po zakończeniu każdego miesiąca, Wykonawca przedłoży Inżynierowi, w sześciu egzemplarzach i w postaci zatwierdzonej przez Inżyniera, Rozliczenie wykazujące szczegółowo kwoty, do których otrzymania Wykonawca uważa się za uprawnionego, wraz z dokumentami uzasadniającym, zawierającymi także raport o postępie pracy podczas tego miesiąca, zgodnie z Subklauzulą 4.21 *[Raport o postępie pracy].*

W przypadku gdy roboty budowlane lub ich część zostały za zgodą Zamawiającego wykonane przez podwykonawców, w Rozliczeniu o którym mowa powyżej zostanie zaznaczone które z wykonanych robót i w jakim zakresie, zostały wykonane przez podwykonawcę (podwykonawców) oraz dołączone zostaną potwierdzone przez Wykonawcę Oświadczenia podwykonawców o dokonanej na ich rzecz zapłacie dotyczącej poprzedniego okresu rozliczeniowego, sporządzone według wzoru stanowiącego załącznik do umowy z podwykonawcą, na treść której zgodę wyraził Zamawiający. Obowiązek powyższy powstaje począwszy od miesiąca, następującego po miesiącu, w którym roboty budowlane były wykonywane przez podwykonawców.

Rozliczenie to będzie obejmowało następujące pozycje, w zależności czy mają zastosowanie , które będą wyrażone walutach, w których płatna jest Cena Kontraktowa, w niżej podanej kolejności:

(a) szacunkowa kontraktowa wartość zrealizowanych Robót i sporządzonych Dokumentów Wykonawcy do końca danego miesiąca {włączając Zmiany, ale wyłączając pozycje wymienione poniżej w podpunktach (b) do (g)};

(b) wszelkie kwoty, które mają być dodane i/lub odjęte dla uwzględnienia zmian stanu prawnego i zmian kosztu, zgodnie z Subklauzulą 13.7 [*Korekty wynikające ze zmian stanu prawnego]* i z Subklauzulą 13.8 [*Korekty wynikające ze zmian kosztu];*

(c) kwoty, które mają być odjęte zpowodu odrzucenia Materiałów, Urządzeń lub wykonawstwa na podstawie subklauzuli 7.5 [*odrzucenia*]

(d) wszelkie kwoty, które mają być dodane jako płatności zaliczkowe i odjęte jako zwroty zgodnie z Subklauzulą 14.2 [*Płatność zaliczkowa];*

(e) wszelkie inne dodatki lub zmniejszenia, które mogą stać się należne Wykonawcy według Kontraktu lub z innego tytułu, włączając według Klauzuli 20.0 [*Roszczenia, spory i arbitraż*]; oraz

(f) potrącenie kwot, poświadczonych we wszystkich poprzednich Świadectwach Płatności.

Subklauzula 14.4
[Wykaz płatności]

Płatności będą dokonywane na podstawie dokumentów finansowych wystawionych zgodnie z Przejściowymi Świadectwami Płatności. Podstawą rozliczeń będą wartości wskazane dla danego elementu w tabeli elementów scalonych, chyba że Strony uzgodnią bardziej szczegółowe zestawienia wartości poszczególnych Robót służące do rozliczeń.

Subklauzula 14.5 [Urządzenia i Materiały, przeznaczone dla Robót]

Usuwa się tę subklauzulę.

Subklauzula 14.6
[Wystawienie Przejściowych Świadectw Płatności]

Po otrzymaniu od Wykonawcy Rozliczenia, o którym mowa w subklauzuli 14.3 wraz z dokumentami uzasadniającymi oraz po stwierdzeniu wykonania wskazanych w tym Rozliczeniu Robót, Inżynier wystawi Wykonawcy Przejściowe Świadectwo Płatności w terminie 7 dni, które - oprócz odpowiednich dokumentów finansowych wystawianych przez Wykonawcę - stanowić będzie podstawę dokonania płatności częściowej.

W Przejściowym Świadectwie Płatności wskazane będzie jakie kwoty zapłacone będą na rachunek Wykonawcy, a jakie na rachunek podwykonawcy (podwykonawców) wykonujących roboty budowlane za zgodą Zamawiającego.

Zapłata na podstawie Przejściowych Świadectw Płatności nie może przekroczyć 90% Zaakceptowanej Kwoty Umownej." Pozostała część Zaakceptowanej Kwoty Umownej będzie płatne na podstawie Ostatecznego Świadectwa Płatności wystawionego przez Inżyniera.

Subklauzula 14.7
[Płatność]

Zamawiający zapłaci Wykonawcy:

(a) kwotę poświadczoną w każdym Przejściowym Świadectwie Płatności- w ciągu 30 dni od daty otrzymania przez Inżyniera odpowiednich dokumentów finansowych, które wystawione zostaną po wystawieniu przez Inżyniera Przejściowego Świadectwa Płatności,

(b) kwotę poświadczoną w Ostatecznym Świadectwie Płatności - w ciągu 30 dni od daty otrzymania przez Inżyniera odpowiednich dokumentów finansowych, które wystawione zostaną po wystawieniu przez Inżyniera Ostatecznego Świadectwa Płatności.

W przypadku robót budowlanych wykonanych za zgodą Zamawiającego wyrażoną w trybie wskazanym w art. 647^1 § 2 kodeksu cywilnego przez podwykonawców, Zamawiający wstrzyma płatności na rzecz Wykonawcy jeżeli według przedstawionych przez Wykonawcę Rozliczeń i oświadczeń podwykonawców, o których mowa w Subklauzuli 14.3 [Występowanie o Przejściowe Świadectwa Płatności] lub w braku tych oświadczeń podwykonawcy, okaże się, że istnieją niezaspokojone, wymagalne należności podwykonawców stanowiące wynagrodzenie podwykonawców za roboty budowlane wynikające z umów, na które wyraził zgodę Zamawiający – w kwotach nie większych niż te niezaspokojone należności podwykonawców.

W takim przypadku wstrzymanie płatności nastąpi do czasu przedstawienia Zamawiającemu odpowiedniego oświadczenia podwykonawcy lub innego dowodu zaspokojenia wymagalnych należności podwykonawcy, przy czym Wykonawca dostarczy to oświadczenie nie później, niż do dnia przedstawienia przez Wykonawcę Zamawiającemu Rozliczeń (o których mowa w Subklauzuli 14.3) za następny okres rozliczeniowy. W sytuacji niedochowania terminu zastrzeżonego w zdaniu poprzednim, Wykonawca wyraża zgodę na to, iż wobec wstrzymania płatności przez Zamawiającego, z przyczyn o których mowa w w niniejszej Subklauzuli, Zamawiający będzie w dalszych rozliczeniach dokonywał płatności kwot należnych podwykonawcom, bezpośrednio na rachunek podwykonawców. W takim przypadku Wykonawca będzie zobowiązany wystawić oddzielnie dokumenty finansowe (Faktury VAT) na roboty wykonane przez podwykonawców i przez Wykonawcę bezpośrednio, dołączając do faktury VAT (wystawionej przez Wykonawcę a dotyczącej robót wykonanych przez podwykonawcę) kopię faktury VAT wystawionej mu przez podwykonawcę. Jakiekolwiek zobowiązanie Zamawiającego do zapłaty na rzecz Wykonawcy przewidziane w Umowie wygasa w zakresie, w jakim Zamawiający dokonał zapłaty na rzecz Podwykonawcy. Zamawiający będzie niezwłocznie informował Wykonawcę o płatnościach dokonanych bezpośrednio na rachunek podwykonawców załączając odpowiednie dowody.

Subklauzula 14.8
[Opóźniona płatność]

W przypadku opóźnienia płatności Wykonawcy należne będą odsetki od zaległej kwoty, w wysokości ustawowej.

Subklauzula 14.9
[Płatność Kwoty Zatrzymanej]

Usuwa się treść tej subklauzuli.

Subklauzula 14.10
[Rozliczenie końcowe]

Usuwa się treść tej subklauzuli.

Subklauzula 14.11
[Wystąpienie o Ostateczne Świadectwo Płatności]

W ciągu 21 dni po otrzymaniu Świadectwa Przejęcia, Wykonawca przedłoży Inżynierowi sześć egzemplarzy wstępnej wersji rozliczenia ostatecznego wraz z dokumentami stanowiącymi jego podstawę, wykazującego szczegółowo, w postaci zatwierdzonej przez Inżyniera:

(a) Zaakceptowana Kwota Umowna, z ewentualnymi zmianami dokonanymi zgodnie z Umową,

(b) wszelkie dalsze sumy, które Wykonawca uważa za sobie należne według Kontraktu lub z innego tytułu.

Jeżeli Inżynier jest odmiennego zdania, lub nie jest w stanie sprawdzić jakiejkolwiek części wstępnej wersji rozliczenia ostatecznego, to Wykonawca przedłoży takie dalsze informacje, jakich Inżynier może rozsądnie wymagać i dokona takich zmian w tej wstępnej wersji, jakie mogą zostać między nimi uzgodnione. Wykonawca sporządzi następnie i przedłoży Inżynierowi rozliczenie ostateczne, tak jak je uzgodniono. To uzgodnione rozliczenie jest w niniejszych Warunkach nazywane „Rozliczeniem Ostatecznym".

Jednakże, jeśli po dyskusjach między Inżynierem a Wykonawcą oraz wszelkich zmianach we wstępnej wersji rozliczenia ostatecznego, jakie mogą być między nimi uzgodnione, stanie się oczywiste, że istnieje spór, to Inżynier dostarczy Zamawiającemu (z kopią dla Wykonawcy) Przejściowe Świadectwo Płatności na uzgodnione części wstępnej wersji rozliczenia ostatecznego. Następnie, jeśli spór zostanie ostatecznie rozwiązany według Subklauzuli 20.4 [Uzyskanie decyzji komisji rozjemstwa w sporach], lub Subklauzuli 20.5 [Załatwienie polubowne], to wtedy Wykonawca sporządzi i przedłoży Zamawiającemu (z kopią dla Inżyniera) Rozliczenie Ostateczne.

Subklauzula 14.12
[Zwolnienie z zobowiązań]

Wraz z Rozliczeniem Ostatecznym, Wykonawca przedłoży pisemne zwolnienie z zobowiązań potwierdzające, że suma ogólna Rozliczenia Ostatecznego odpowiada pełnemu i ostatecznemu uregulowaniu wszystkich należności pieniężnych dla Wykonawcy według Kontraktu, lub w związku z nim. To zwolnienie z zobowiązań może podawać, że wchodzi w życie w momencie otrzymania przez Wykonawcę Zabezpieczenia Wykonania i zaległego salda tej sumy ogólnej, w którym to wypadku zwolnienie z zobowiązań obowiązuje z taką datą.

Subklauzula 14.13
[Wystawienie Ostatecznego Świadectwa Płatności]

W ciągu 28 dni po otrzymaniu Rozliczenia Ostatecznego i pisemnego zwolnienia z zobowiązań zgodnie z Subklauzula 14.11 *[Wystąpienie o Ostateczne Świadectwo Płatności]* i Subklauzula 14.12 *[Zwolnienie z zobowiązań],* Inżynier wystawi Zamawiającemu Ostateczne Świadectwo Płatności, które będzie podawać:

(a) kwotę, która jest ostatecznie należna, oraz

(b) saldo (jeśli jest) należne Wykonawcy od Zamawiającego lub Zamawiającemu od Wykonawcy, zależnie od przypadku, po uwzględnieniu na dobro Zamawiającego wszystkich kwot uprzednio zapłaconych przez Zamawiającego oraz wszystkich sum, do których Zamawiający jest uprawniony.

Jeżeli Wykonawca nie wystąpi o Ostateczne Świadectwo Płatności zgodnie z Subklauzula 14.11 *[Wystąpienie o Ostateczne Świadectwo Płatności]* i Subklauzula 14.12 *[Zwolnienie z zobowiązań],* to Inżynier poprosi Wykonawcę, aby to uczynił. Jeżeli Wykonawca w ciągu 28 dni nie wystąpi z takim wnioskiem, to Inżynier wystawi Ostateczne Świadectwo Płatności na taką kwotę, jaką sprawiedliwie określi jako należną.

Subklauzula 14.14
[Ustanie odpowiedzialności Zamawiającego]

Zamawiający nie będzie odpowiedzialny wobec Wykonawcy za żadną sprawę lub rzecz według Kontraktu lub w związku z nim lub z realizacją Robót, z wyjątkiem sytuacji, gdy Wykonawca w tym celu wyraźnie włączy jakąś kwotę:

(a) do Rozliczenia Ostatecznego, a także

(b) (oprócz spraw lub rzeczy wynikłych po wystawieniu Świadectwa Przejęcia dla Robót) do Rozliczenia końcowego, opisanego w Subklauzuli 14.10 [Rozliczenie końcowe].

Jednakże niniejsza Subklauzula nie ograniczy odpowiedzialności Zamawiającego według jego zobowiązań do zapłacenia odszkodowania, ani odpowiedzialności Zamawiającego w jakimkolwiek przypadku oszustwa, rozmyślnego niewywiązania się z zobowiązań lub lekkomyślnego niewłaściwego postępowania ze strony Zamawiającego.

Subklauzula 14.15
[Waluty płatności]

Wszelkie Płatności następować będą w złotych polskich.

KLAUZULA 15 [ODSTĄPIENIE PRZEZ ZAMAWIAJĄCEGO]

Subklauzula 15.1
[Wezwanie do poprawienia]

Jeżeli Wykonawca nie spełnia jakiegokolwiek ze swoich zobowiązań wedtug Kontraktu, to Inżynier może za pomocą powiadomienia, zażądać od niego spełnienia takiego zobowiązania oraz naprawienia wynikłych strat w wyszczególnionym rozsądnym czasie.

Subklauzula 15.2
[Odstąpienie przez Zamawiającego]

Zamawiający uprawniony będzie do odstąpienia od Kontraktu, jeżeli Wykonawca:

(a) nie zastosuje się do Subklauzuli 4.2 *[Zabezpieczenie Wykonania],* lub do wezwania według Subklauzuli 15.1 *[Wezwanie do poprawienia],*

(b) porzuca Roboty lub w inny sposób otwarcie okazuje swój zamiar niekontynuowania wykonywania swoich zobowiązań według Kontraktu,

(c) bez rozsądnego usprawiedliwienia uchyla się od:
  (i) prowadzenia Robót zgodnie z Klauzulą 8 *[Rozpoczęcie,Opóźnienia i zawieszenie],* lub
  (ii) zastosowania się do powiadomienia wystawionego według Subklauzuli 7.5 *[Odrzucenie]* lub Subklauzuli 7.6 *[Prace zabezpieczające],* w ciągu 28 dni od otrzymania go,

(d) podzleca całość Robót lub dokonuje cesji Kontraktu, bez wymaganego uzgodnienia,

(e) bankrutuje lub staje się niewypłacalny, przechodzi w stan likwidacji, ma ustanowionego administratora lub syndyka masy upadłości, układa się ze swoimi wierzycielami lub prowadzi przedsiębiorstwo z likwidatorem, kuratorem lub zarządcą w celu zabezpieczenia należności kredytodawców, lub jeżeli prowadzone jest jakiekolwiek działanie lub ma miejsce jakiekolwiek wydarzenie, które (według mających zastosowanie Praw) ma podobny skutek do któregokolwiek z wyżej wymienionych czynów lub wydarzeń, lub

(f) daje lub proponuje (bezpośrednio lub pośrednio) jakiejkolwiek osobie, jakąkolwiek łapówkę, prezent, gratyfikację, prowizję lub inną wartościową rzecz, jako zachętę lub nagrodę:
  (i) za jakiekolwiek działanie lub wstrzymanie się od jakiegokolwiek działania związanego z Kontraktem, lub
  (ii) za okazywanie lub wstrzymanie się od okazywania przychylności lub nieprzychylności jakiejkolwiek osobie związanej z Kontraktem, lub jeśli ktokolwiek z Personelu Wykonawcy, jego agentów lub Podwykonawców, daje lub proponuje (bezpośrednio lub pośrednio)

komukolwiek jakąkolwiek taką zachętę lub nagrodę, jak opisana w niniejszym podpunkcie (f). Jednakże, legalne zachęty i nagrody dla Personelu Wykonawcy nie będą uprawniać do odstąpienia.

W każdym z tych wypadków lub okoliczności Zamawiający będzie mógł, po daniu Wykonawcy powiadomienia z 14-dniowym wyprzedzeniem, odstąpić od Kontraktu i usunąć Wykonawcę z Placu Budowy. Jednakże, w przypadku opisanym w podpunkcie (e) lub (f), Zamawiający może za pomocą powiadomienia odstąpić od Kontraktu ze skutkiem natychmiastowym.

Postanowienie Zamawiającego o odstąpieniu od Kontraktu, nie umniejszy innych praw Zamawiającego według Kontraktu lub z innego tytułu.

Wykonawca opuści wtedy Plac Budowy i dostarczy Inżynierowi wszelkie wymagane Dobra, wszystkie Dokumenty Wykonawcy oraz inną, sporządzoną przez niego lub na jego rzecz, dokumentację projektową. Jednakże Wykonawca poczyni wszelkie starania, aby zastosować się natychmiast do jakichkolwiek zawartych w tym powiadomieniu rozsądnych poleceń (i) dotyczących cesji jakiegokolwiek kontraktu podzlecenia, oraz (ii) dotyczących ochrony życia lub własności, lub bezpieczeństwa Robót.

Po odstąpieniu, Zamawiający może ukończyć Roboty i/lub zaangażować do tego jakiekolwiek inne osoby. Zamawiający i te osoby mogą wtedy użyć jakichkolwiek Dóbr, Dokumentów Wykonawcy i innej dokumentacji projektowej sporządzonej przez lub na rzecz Wykonawcy.

Zamawiający da następnie Wykonawcy powiadomienie, że Sprzęt Wykonawcy i Roboty Tymczasowe zostaną zwolnione dla Wykonawcy na Placu Budowy lub w jego pobliżu. Wykonawca bezzwłocznie zorganizuje usunięcie tych rzeczy, na swoje ryzyko i koszt. Jednakże, jeśli do tego czasu Wykonawca zalega z jakąś płatnością należną Zamawiającemu, to rzeczy te mogą być sprzedane przez Zamawiającego w celu pokrycia tej płatności. Jakiekolwiek saldo z przychodów zostanie następnie wypłacone Wykonawcy.

Subklauzula 15.3
[Wycena na datę odstąpienia]

Tak szybko jak to możliwe po wejściu w życie powiadomienia o odstąpieniu według Subklauzuli 15.2 *[Odstąpienie przez Zamawiającego]*, Inżynier będzie postępował zgodnie z Subklauzulą 3.5 *[Określenia]*, aby uzgodnić lub określić wartości Robót, Dóbr i Dokumentów Wykonawcy, oraz wszelkie inne sumy należne Wykonawcy za pracę wykonaną zgodnie z Kontraktem.

Subklauzula 15.4
[Płatność po odstąpieniu]

Po wejściu w życie powiadomienia o odstąpieniu według Subklauzuli 15.2 *[Odstąpienie przez Zamawiającego]*, Zamawiający może:

(a) postępować zgodnie z Subklauzulą 2.5 *[Roszczenia Zamawiającego]*,

(b) wstrzymać dalsze płatności na rzecz Wykonawcy, aż zostaną ustalone koszty realizacji, ukończenia i usunięcia wszelkich wad, odszkodowanie umowne za opóźnienie w ukończeniu (jeśli jest), oraz wszelkie inne koszty poniesione przez Zamawiającego, i/lub

(c) odzyskać od Wykonawcy wszelkie straty poniesione przez Zamawiającego i ściągnąć należne mu odszkodowania oraz dodatkowe koszty ukończenia Robót, po uwzględnieniu jakiejkolwiek sumy należnej Wykonawcy według Subklauzuli 15.3 *[Wycena na datę odstąpienia]*. Po odzyskaniu takich strat, oraz ściągnięciu odszkodowań i dodatkowych kosztów, Zamawiający wypłaci saldo Wykonawcy.

W przypadku odstąpienia przez Zamawiającego od Umowy według Subklauzuli 15.2, Zamawiający będzie uprawniony do żądania od Wykonawcy zapłaty kary umownej w wysokości 10 % Zaakceptowanej Kwoty Umownej, przy czym zastrzeżenie tej kary nie narusza uprawnienia Zamawiającego do dochodzenia odszkodowania za szkodę przewyższającą zastrzeżoną karę, na zasadach ogólnych.

Subklauzula 15.5
[Uprawnienia Zamawiającego do odstąpienia]

Zamawiający jest uprawniony do odstąpienia od umowy w sytuacjach przewidzianych w niniejszej umowie a także w przypadku zaistnienia okoliczności opisanych w art. 145 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Po tym odstąpieniu Wykonawca będzie postępował zgodnie z Subklauzulą 16.3 *[Zaprzestanie pracy i usunięcie Sprzętu Wykonawcy]* i otrzyma płatność zgodnie z Subklauzulą 19.6 *[Odstąpienie według uznania, płatność i zwolnienie].*

KLAUZULA 16 [ZAWIESZENIE I ODSTĄPIENIE PRZEZ WYKONAWCĘ]

Subklauzula 16.1
[Uprawnienia Wykonawcy do zawieszenia pracy]

Jeżeli Inżynier nie dokona poświadczenia zgodnie z Subklauzulą 14.6 *[Wystawianie Przejściowych Świadectw Płatności],* lub Zamawiający nie zastosuje się do Subklauzuli 14.7 *[Płatność],* to Wykonawca może, po daniu Zamawiającemu powiadomienia z nie mniej niż 21-dniowym uprzedzeniem, zawiesić pracę (lub zmniejszyć jej tempo), jeżeli i dopóki Wykonawca nie otrzyma Świadectwa Płatności lub płatności, w zależności od przypadku i jak opisano w powiadomieniu.

To działanie Wykonawcy nie naruszy jego uprawnień do otrzymania odsetek ustawowych według Subklauzuli 14.8 *[Opóźniona płatność]* i do odstąpienia według Subklauzuli 16.2 *[Odstąpienie przez Wykonawcę].*

Jeżeli Wykonawca otrzyma następnie takie Świadectwo Płatności, lub płatność (jak opisano w odnośnej Subklauzuli i powyższym powiadomieniu) przed daniem powiadomienia o odstąpieniu, to Wykonawca podejmie normalną pracę tak szybko, jak będzie to rozsądnie możliwe.

Jeżeli Wykonawca dozna opóźnienia i/lub poniesie Koszt w rezultacie zawieszenia pracy (lub zmniejszenia tempa pracy) zgodnie z niniejszą Subklauzulą, to Wykonawca da Inżynierowi powiadomienie i będzie uprawniony, z uwzględnieniem Subklauzuli 20.1 *[Roszczenia Wykonawcy]* do:

(a) przedłużenia czasu w związku z jakimkolwiek takim opóźnieniem, według Subklauzuli 8.4 *[Przedłużenie Czasu na Ukończenie],* jeśli ukończenie jest lub przewiduje się, że będzie opóźnione, oraz

(b) płatności za jakikolwiek taki Koszt plus rozsądny zysk, która to płatność będzie włączona do Ceny Kontraktowej.

Po otrzymaniu tego powiadomienia, Inżynier będzie postępował zgodnie z Subklauzulą 3.5 *[Określenia],* aby uzgodnić lub określić te sprawy.

Subklauzula 16.2
[Odstąpienie przez Wykonawcę]

Wykonawca będzie uprawniony do odstąpienia od Kontraktu, jeżeli:

(a) Inżynier nie wystawi, w ciągu 56 dni po otrzymaniu Rozliczenia i dokumentów stanowiących jego podstawę, odnośnego Świadectwa Płatności,

(b) Wykonawca nie otrzyma kwoty należnej według danego Przejściowego Świadectwa Płatności w ciągu 42 dni od upłynięcia czasu podanego w Subklauzuli 14,7 *[Płatność],* w ciągu którego ma być dokonana płatność (pomijając potrącenia zgodnie z Subklauzulą 2.5 *[Roszczenia Zamawiającego]),*

(c) Zamawiający z przyczyn leżących po jego stronie w istocie nie wykonuje swoich zobowiązań według Kontraktu,

(d) przedłużonym zawieszeniem objęto całość Robót, jak opisano w Subklauzuli 8.11 *[Przedłużone zawieszenie],* lub

(e) Zamawiający nie stosuje się do klauzuli 1.7 *[cesja kontraktu]* lub 1.9 *[opóźnienia rysunków lub instrukcji],*

Po wystąpieniu każdego z tych wydarzeń lub okoliczności Wykonawca może wezwać Zamawiającego do

zaprzestania wskazanych naruszeń Umowy i usunięcia ich skutków w rozsądnym terminie, nie dłuższym niż 14 dni. W przypadku bezskutecznego upływu powyższego terminu Wykonawca może, po daniu Zamawiającemu powiadomienia z 14-dniowym wyprzedzeniem, odstąpić od Kontraktu a w przypadku opisanym w podpunkcie (d) Wykonawca może za pomocą Powiadomienia odstąpić od Kontraktu ze skutkiem natychmiastowym.

Postanowienie Wykonawcy o odstąpieniu od Kontraktu, nie umniejszy innych praw Wykonawcy według Kontraktu lub z innego tytułu.

Subklauzula 16.3
[Zaprzestanie pracy i usunięcie Sprzętu Wykonawcy]

Po wejściu w życie powiadomienia o odstąpieniu według Subklauzuli 15.5 *[Uprawnienie Zamawiającego do odstąpienia],* Subklauzuli 16.2 *[Odstąpienie przez Wykonawcę]* lub Subklauzuli 19.6 *[Odstąpienie według uznania, płatność i zwolnienie],* Wykonawca bezzwłocznie:

(a) zaprzestanie całej dalszej pracy poza taką pracą, jaka może być polecona przez Inżyniera w celu ochrony życia lub własności, lub w celu bezpieczeństwa Robót,

(b) przekaże Dokumenty Wykonawcy, Urządzenia, Materiały i inne prace, za które Wykonawca otrzymał płatność, oraz

(c) usunie wszystkie inne Dobra z Placu Budowy, oprócz tego co jest konieczne dla bezpieczeństwa, i opuści Plac Budowy,

(d) zabezpieczy wykonane Roboty przed zniszczeniem lub uszkodzeniem.

Subklauzula 16.4
[Płatność przy odstąpieniu]

Po wejściu w życie powiadomienia o odstąpieniu według Subklauzuli 16.2 *[Odstąpienie przez Wykonawcę],* Zamawiający bezzwłocznie:

(a) zwróci Wykonawcy Zabezpieczenie Wykonania,

(b) zapłaci Wykonawcy zgodnie z Subklauzulą 19.6 *[Odstąpienie według uznania, płatność i zwolnienie],* oraz

(c) zapłaci Wykonawcy kwotę jakiejkolwiek utraty zysku lub innej straty, lub szkody, lub kosztów poniesionych na wykonanie prac określonych w subklauzuli 16.3 (d), w następstwie tego odstąpienia.

KLAUZULA 17 [RYZYKO I ODPOWIEDZIALNOŚĆ]

Subklauzula 17.1
[Odszkodowania]

Wykonawca zapłaci Zamawiającemu, Personelowi Zamawiającego i ich odpowiednim agentom odszkodowanie i przejmie od nich odpowiedzialność materialną, w związku z wszystkimi roszczeniami, odszkodowaniami, stratami i wydatkami (włącznie z opłatami sądowymi i innymi wydatkami prawnymi), w odniesieniu do:

(a) uszkodzenia ciała, niedyspozycji, choroby lub śmierci jakiejkolwiek osoby, wynikłej lub powstałej w trakcie lub z powodu projektowania Wykonawcy, realizacji i ukończenia Robót i usunięcia wszelkich wad, jeżeli nie może być ona przypisana jakiemukolwiek zaniedbaniu, umyślnemu działaniu lub niedotrzymaniu Kontraktu przez Zamawiającego, Personel Zamawiającego lub któregokolwiek z ich odpowiednich agentów, oraz

(b) szkody lub straty jakiejkolwiek własności - nieruchomości lub ruchomości (innej niż Roboty), w stopniu, w jakim taka szkoda lub strata:

  (i) wynikła lub powstała w trakcie lub z powodu projektowania Wykonawcy, realizacji i ukończenia Robót i usunięcia wszelkich wad, oraz

  (ii) może być przypisana jakiemukolwiek zaniedbaniu, umyślnemu działaniu lub niedotrzymaniu Kontraktu przez Wykonawcę, Personel Wykonawcy, ich odpowiednich agentów lub kogokolwiek bezpośrednio lub pośrednio zatrudnionego przez kogokolwiek z nich.

Zamawiający zapłaci Wykonawcy, Personelowi Wykonawcy i ich odpowiednim agentom odszkodowanie i przejmie

od nich odpowiedzialność materialną, w związku z wszystkimi roszczeniami, odszkodowaniami, stratami i wydatkami (włącznie z opłatami sądowymi i innymi wydatkami prawnymi), w odniesieniu do (1) uszkodzenia ciała, niedyspozycji, choroby lub śmierci, która może być przypisana jakiemukolwiek zaniedbaniu, umyślnemu działaniu lub niedotrzymaniu Kontraktu przez Zamawiającego, Personel Zamawiającego lub któregokolwiek z ich odpowiednich agentów, oraz (2) spraw, za które odpowiedzialność materialna może być wyłączona z pokrycia ubezpieczeniem.

Subklauzula 17.2
[Opieka Wykonawcy nad Robotami]

Wykonawca będzie ponosił pełną odpowiedzialność za opiekę nad Robotami i Dobrami od Daty Rozpoczęcia, aż do chwili kiedy zostanie wystawione (lub będzie się uważało, że zostało wystawione według Subklauzuli 10.1 *[Przejęcie Robót i Odcinków])* Świadectwo Przejęcia dla Robót, kiedy odpowiedzialność za opiekę nad Robotami przejdzie na Zamawiającego. Jeżeli Świadectwo Przejęcia zostanie wystawione (lub będzie się uważało, że zostało wystawione) dla jakiegokolwiek Odcinka lub części Robót, to odpowiedzialność za opiekę nad tym Odcinkiem lub częścią Robót, przejdzie wtedy na Zamawiającego.

Po tym, jak stosownie do powyższego odpowiedzialność przejdzie na Zamawiającego, Wykonawca będzie ponosił odpowiedzialność za opiekę nad każdą pracą, która jest zaległa na datę podaną w Świadectwie Przejęcia, aż do chwili, gdy ta zaległa praca zostanie ukończona.

Jeżeli w Robotach, Dobrach lub Dokumentach Wykonawcy powstanie w okresie, w którym odpowiedzialny jest za nie Wykonawca, jakakolwiek strata lub szkoda wynikająca z jakiejkolwiek przyczyny nie wyliczonej w Subklauzuli 17.3 *[Zagrożenia stanowiące ryzyko Zamawiającego],* to Wykonawca naprawi taką stratę czy szkodę na własne ryzyko i koszt, tak aby Roboty, Dobra i Dokumenty Wykonawcy odpowiadały Kontraktowi.

Wykonawca będzie odpowiedzialny za każdą stratę lub szkodę, spowodowaną jakimikolwiek działaniami prowadzonymi przez Wykonawcę po dacie wystawienia Świadectwa Przejęcia. Wykonawca będzie także odpowiedzialny za każdą stratę lub szkodę, która się wydarzy po wystawieniu Świadectwa Przejęcia, ale wynika z uprzedniego wydarzenia, za które odpowiedzialny był Wykonawca.

Subklauzula 17.3
[Zagrożenia stanowiące ryzyko Zamawiającego]

Zagrożenia, do których odnosi się poniższa Subklauzula 17.4, są następujące:

(a) wojna, działania wojenne (niezależnie, czy wojna była wypowiedziana czy nie), inwazja, działanie wrogów zewnętrznych,

(b) rebelia, terroryzm, rewolucja, powstanie, przewrót wojskowy lub cywilny, lub wojna domowa, w Kraju,

(c) bunt, niepokoje lub zamieszki w Kraju, wywołane przez osoby inne niż Personel Wykonawcy i inni pracownicy Wykonawcy i Podwykonawców,

(d) amunicja wojskowa, materiały wybuchowe, promieniowanie jonizujące lub skażenie radioaktywne, w Kraju, z wyjątkiem tych które mogą być przypisane użyciu przez Wykonawcę takiej amunicji, materiałów wybuchowych, promieniowania lub radioaktywności,

(e) *usunięto*

(f) użytkowanie lub zajęcie przez Zamawiającego jakiejkolwiek części Robót Stałych, oprócz takiego jakie może być sprecyzowane w Kontrakcie,

(g) *usunięto*

(h) jakiekolwiek działanie sił natury, które jest Nieprzewidywalne lub takie, że od doświadczonego wykonawcy nie można było w sposób rozsądny oczekiwać zastosowania przeciw niemu wystarczających środków ostrożności.

Subklauzula 17.4
[Skutki zagrożeń stanowiących ryzyko Zamawiającego]

Jeżeli, i w takim zakresie, w jakim jakiekolwiek z zagrożeń wyliczonych powyżej w Subklauzuli 17.3, spowoduje stratę lub szkodę w Robotach, Dobrach lub Dokumentach Wykonawcy, Wykonawca bezzwłocznie da Inżynierowi powiadomienie i naprawi tę stratę lub szkodę w stopniu wymaganym przez Inżyniera.

Jeżeli Wykonawca dozna opóźnienia i/lub poniesie Koszt z tytułu naprawy tej straty lub szkody, to Wykonawca da dalsze powiadomienie Inżynierowi i będzie uprawniony, z uwzględnieniem Subklauzuli 20.1 *[Roszczenia Wykonawcy],* do:

(a) przedłużenia czasu w związku z jakimkolwiek takim opóźnieniem, według Subklauzuli 8.4 *[Przedłużenie Czasu na Ukończenie],* jeśli ukończenie jest lub przewiduje się, że będzie opóźnione, oraz

(b) płatności za jakikolwiek taki Koszt, która to płatność będzie włączona do Ceny Kontraktowej. W przypadku podpunktu (f) i (g) Subklauzuli 17.3 *[Zagrożenia stanowiące ryzyko Zamawiającego],* włączony będzie także rozsądny zysk odniesiony do Kosztu.

Po otrzymaniu tego dalszego powiadomienia, Inżynier będzie postępował zgodnie z Subklauzulą3.5 *[Określenia],* aby uzgodnić lub określić te sprawy.

Subklauzula 17.5
[Prawa do własności intelektualnej i przemysłowej]

W niniejszej Subklauzuli „naruszenie" oznacza naruszenie (lub domniemane naruszenie) jakiegokolwiek prawa do patentu, zastrzeżonego projektu, praw autorskich, znaku handlowego, nazwy handlowej, tajemnicy handlowej lub innej własności intelektualnej lub przemysłowej, odnoszącej się do Robót; zaś „roszczenie" oznacza roszczenie (lub następujące po roszczeniu postępowanie) powołujące się na jakieś naruszenie.

Kiedykolwiek jedna Strona nie da powiadomienia drugiej Stronie o jakimkolwiek roszczeniu w ciągu 28 dni od otrzymania tego roszczenia, to będzie się uważało, że ta pierwsza Strona zrzekła się wszelkiego prawa do otrzymania odszkodowania według niniejszej Subklauzuli.

Zamawiający zapłaci Wykonawcy odszkodowanie i przejmie od niego odpowiedzialność materialną, w związku z wszystkimi roszczeniami z tytułu naruszenia, które jest lub było:

(a) nieuniknionym wynikiem zastosowania się Wykonawcy do Kontraktu, lub

(b) wynikiem użycia jakichkolwiek Robót przez Zamawiającego:

  (i) dla celów innych, niż wskazane w Kontrakcie lub rozsądnie z niego wywnioskowane, lub

  (ii) w połączeniu z jakąkolwiek rzeczą nie dostarczoną przez Wykonawcę, chyba że takie użycie zostało ujawnione Wykonawcy przed Datą Rozpoczęcia lub jest podane w Kontrakcie.

Wykonawca zapłaci Zamawiającemu odszkodowanie i przejmie od niego odpowiedzialność materialną, w związku z jakimkolwiek innym roszczeniem wynikłym lub związanym z (i) produkcją, użyciem, sprzedażą lub importem jakichkolwiek Dóbr, lub (ii) jakimkolwiek projektem, za który Wykonawca jest odpowiedzialny.

Jeżeli jakaś Strona jest uprawniona do otrzymania odszkodowania według niniejszej Subklauzuli, to Strona płacąca odszkodowanie może (na swój koszt) prowadzić negocjacje w celu zaspokojenia roszczenia, a także każdą sprawę sądową lub arbitraż, który może z niego wyniknąć. Na życzenie i na koszt Strony płacącej odszkodowanie, druga ze Stron będzie pomagać w odpieraniu roszczenia. Ta druga Strona (ani jej Personel) nie będzie wydawać jakichkolwiek potwierdzeń, które mogłyby zaszkodzić Stronie płacącej odszkodowanie, chyba że Strona płacąca odszkodowanie, zaniedbała przejęcia prowadzenia negocjacji, postępowania sądowego lub arbitrażu, w rozsądnym czasie po zażądaniu tego przez taką drugą Stronę.

Subklauzula 17.6
[Ograniczenie odpowiedzialności]

Żadna ze Stron nie będzie odpowiedzialna wobec drugiej Strony, w inny sposób niż według Klauzuli 16.4 *[Płatność przy odstąpieniu]* lub według Subklauzuli 17.1 *[Odszkodowania], za* stratę pożytku z Robót, stratę zysku, stratę jakiejkolwiek umowy ani za jakąkolwiek pośrednią lub następczą stratę lub szkodę, którą druga Strona może ponieść w związku z Kontraktem.

Całkowita odpowiedzialność materialna Wykonawcy wobec Zamawiającego według lub w związku z Kontraktem, w inny sposób niż według Subklauzuli 4.19 *[Elektryczność, woda i gaz],* Subklauzuli 4.20 *[Sprzęt Zamawiającego i materiał do wydania bezpłatnie],* Subklauzuli 17.1 *[Odszkodowania]* i Subklauzuli 17.5 *[Prawa do własności intelektualnej i przemysłowej],* nie przekroczy Zaakceptowanej Kwoty Kontraktowej.

Niniejsza Subklauzula nie ograniczy odpowiedzialności w jakimkolwiek przypadku oszustwa, rozmyślnego niewywiązania się z zobowiązań lub lekkomyślnego niewłaściwego postępowania Strony popełniającej uchybienie.

KLAUZULA 18 [UBEZPIECZENIE]

Ubezpieczenie Robót Budowlano Montażowych obejmujące Roboty, Materiały i Urządzenia w tym dostarczone przez Zamawiającego, zostanie dokonane przez Zamawiającego. Wykonawca nie jest uprawniony do wkalkulowania kosztów ubezpieczenia Robót Budowlano Montażowych do podstaw obliczenia Ceny Umownej.
Wykonawca zobowiązany jest do utrzymywania przez cały czas obowiązywania niniejszej Umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej (OC) w zakresie prowadzonej przez Wykonawcę działalności gospodarczej, na kwotę nie niższą niż 5.000.000,00 PLN.
Wykonawca zobowiązany jest okazać Zamawiającemu oryginał i doręczyć kopię polisy powyższego ubezpieczenia w dniu zawarcia Umowy. W przypadku niespełnienia powyższego obowiązku lub zaprzestania utrzymywania ubezpieczenia przez cały okres obowiązywania Umowy Zamawiający może zawrzeć na rzecz Wykonawcy umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w wybranym przez siebie zakładzie ubezpieczeń, a kosztami tego ubezpieczenia obciążyć Wykonawcę.

KLAUZULA 19 [SIŁA WYŻSZA]

Subklauzula 19.1
[Definicja Siły Wyższej]

W niniejszej Klauzuli „Siła Wyższa" oznacza wyjątkowe wydarzenie lub okoliczność:
(a) na którą Strona nie ma wpływu,
(b) przed którą taka Strona nie mogłaby się rozsądnie zabezpieczyć przed momentem zawarcia Kontraktu,
(c) której, gdyby wystąpiła, taka Strona nie mogłaby uniknąć lub przezwyciężyć, oraz
(d) której nie można w istocie przypisać drugiej Stronie.

Siła Wyższa może obejmować wyjątkowe wydarzenia i okoliczności w rodzaju wyliczonych poniżej, ale bez ograniczenia się do nich, jeśli tylko powyższe warunki (a) do (d) są spełnione:

(i) wojna, działania wojenne (niezależnie, czy wojna była wypowiedziana czy nie), inwazja, działanie wrogów zewnętrznych,
(ii) rebelia, terroryzm, rewolucja, powstanie, przewrót wojskowy lub cywilny, lub wojna domowa,
(iii) bunt, niepokoje, zamieszki, strajk lub lokaut spowodowany przez osoby inne, niż Personel Wykonawcy lub inni pracownicy Wykonawcy i Podwykonawców,
(iv) amunicja wojskowa, materiały wybuchowe, promieniowanie jonizujące lub skażenie radioaktywne, z wyjątkiem tych, które mogą być przypisane użyciu przez Wykonawcę takiej amunicji, materiałów wybuchowych, promieniowania lub radioaktywności, oraz
(v) klęski żywiołowe, takie jak trzęsienie ziemi, huragan, tajfun lub aktywność wulkaniczna.

Subklauzula 19.2
[Powiadomienie o Sile Wyższej]

Jeżeli Siła Wyższa uniemożliwia - lub przewiduje się, że uniemożliwi - którejś ze Stron wykonanie któregokolwiek z jej zobowiązań według Kontraktu, to Strona ta da drugiej Stronie powiadomienie o wydarzeniu lub okolicznościach stanowiących Siłę Wyższą i wyszczególni zobowiązania, których wykonanie jest - lub przewiduje się, że będzie -uniemożliwione. Powiadomienie to będzie dane w ciągu 14 dni po tym, kiedy Strona ta dowiedziała się, lub powinna była dowiedzieć się, o odnośnym wydarzeniu lub okoliczności stanowiącej Siłę Wyższą.

Po daniu powiadomienia, Strona ta będzie zwolniona z wykonania takich zobowiązań na tak długo, jak Siła Wyższa będzie uniemożliwiać jej ich wykonywanie.

Bez względu na jakiekolwiek inne postanowienie niniejszej Klauzuli, Siła Wyższa nie będzie miała zastosowania do zobowiązań którejkolwiek ze Stron do dokonywania płatności na rzecz drugiej ze Stron według Kontraktu.

Subklauzula 19.3
[Obowiązek minimalizowania opóźnienia]

Każda ze Stron będzie przez cały czas czyniła wszelkie rozsądne starania, aby zminimalizować jakiekolwiek, będące wynikiem Siły Wyższej, opóźnienie w wykonaniu Kontraktu.

Strona da powiadomienie drugiej Stronie, kiedy przestanie być pod wpływem Siły Wyższej.

Subklauzula 19.4
[Następstwa Siły Wyższej]

Jeżeli Siła Wyższa, o której dano powiadomienie według Subklauzuli 19.2 *[Powiadomienie o Sile Wyższej],* uniemożliwi Wykonawcy wywiązanie się z któregokolwiek z zobowiązań według Kontraktu i Wykonawca dozna opóźnienia i/lub poniesie Koszt z powodu takiej Siły Wyższej, to Wykonawca będzie uprawniony, z uwzględnieniem Subklauzuli 20.1 *[Roszczenia Wykonawcy],* do:

(a) przedłużenia czasu w związku z jakimkolwiek takim opóźnieniem, według Subklauzuli 8.4 *[Przedłużenie Czasu na Ukończenie],* jeśli ukończenie jest lub przewiduje się, że będzie opóźnione, oraz

(b) płatności za jakikolwiek taki Koszt, jeśli wydarzenie lub okoliczność jest rodzaju opisanego w podpunktach (i) do (iv) Subklauzuli 19.1 *[Definicja Siły Wyższej]* i, w przypadku podpunktów (ii) do (iv), ma miejsce w Kraju.

Po otrzymaniu tego powiadomienia, Inżynier będzie postępował zgodnie z Subklauzulą 3.5 *[Określenia],* aby uzgodnić lub określić te sprawy. Wykonawca poniesie jednak we własnym zakresie koszty usunięcia własnych szkód, które poniósł w wyniku wystąpienia Siły Wyższej. Za własne szkody Wykonawcy uznaje się szkody w jego majątku, nie związanym bezpośrednio z wykonywaniem Robót.

Subklauzula 19.5
[Siła Wyższa wpływająca na Podwykonawcę]

Jeżeli jakikolwiek Podwykonawca jest uprawniony według jakiegokolwiek kontraktu lub porozumienia odnoszącego się do Robót, do ulgi ze względu na siłę wyższą według ustaleń dodatkowych lub o większym zakresie, w stosunku do tych, które są sprecyzowane w niniejszej Klauzuli, to takie ustalone dodatkowo, lub w większym zakresie, wydarzenia lub okoliczności siły wyższej nie będą usprawiedliwiać niewywiązywania się Wykonawcy lub uprawniać go do ulgi według niniejszej Klauzuli.

Subklauzula 19.6
[Odstąpienie według uznania, płatność i zwolnienie]

Jeżeli realizacja wszystkich zasadniczo Robót w toku, uniemożliwiona jest nieprzerwanie w okresie 30 dni z powodu Siły Wyższej, o której dano powiadomienie według Subklauzuli 19.2 *[Powiadomienie o Sile Wyższej],* lub w wielu okresach dających razem więcej niż 60 dni z powodu tej samej Siły Wyższej, o której dano powiadomienie, to wtedy każda ze Stron może dać drugiej Stronie powiadomienie o odstąpieniu od Kontraktu. W tym wypadku odstąpienie wejdzie w życie 7 dni po daniu powiadomienia i Wykonawca będzie postępował zgodnie z Subklauzulą 16.3 *[Zaprzestanie pracy i usunięcie Sprzętu Wykonawcy].*

Po takim odstąpieniu Inżynier określi wartość wykonanej pracy i wystawi Świadectwo Płatności, które będzie obejmować:

(a) kwoty płatne za jakąkolwiek wykonaną pracę, za którą cena podana jest w Kontrakcie;

(b) Koszt zamówionych dla Robót Urządzeń i Materiałów, które zostały dostarczone Wykonawcy lub których dostawę Wykonawca zobowiązany jest przyjąć: te Urządzenia i Materiały staną się (wraz ze związanym z nimi ryzykiem) własnością Zamawiającego po zapłaceniu za nie przez Zamawiającego, a Wykonawca postawi je do dyspozycji Zamawiającego;

(c) jakikolwiek inny Koszt lub zobowiązanie, które w tych okolicznościach zostało w sposób rozsądny

przyjęte na siebie przez Wykonawcę w przewidywaniu ukończenia Robót;

(d) usunięto,

(e) usunięto.

Subklauzula 19.7
[Zwolnienie z wywiązania się – zgodnie z prawem]

Bez względu na jakiekolwiek inne postanowienie niniejszej Klauzuli, jeżeli będzie miało miejsce jakiekolwiek wydarzenie lub okoliczność, na którą Strony nie mają żadnego wpływu (w tym Siła Wyższa, ale bez ograniczenia się do niej) i która czyni niemożliwym lub bezprawnym dla którejkolwiek ze Stron, lub dia ich obydwu, dalsze wypełnianie jej lub ich zobowiązań kontraktowych lub która według prawa rządzącego Kontraktem, uprawnia Strony aby były zwolnione z dalszego wywiązywania się z Kontraktu, to wtedy po powiadomieniu przez którąkolwiek ze Stron drugiej Strony o takim wydarzeniu lub okoliczności:

(a) Strony będą zwolnione z dalszego wywiązywania się, bez naruszenia praw każdej ze Stron w odniesieniu do jakiegokolwiek uprzedniego naruszenia Kontraktu, oraz

(b) suma płatna Wykonawcy przez Zamawiającego będzie taka sama, jak byłaby płatna według Subklauzuli 19.6 *[Odstąpienie według uznania, płatność i zwolnienie],* gdyby od Kontraktu odstąpiono według Subklauzuli 19.6.

KLAUZULA 20 [ROSZCZENIA, SPORY I ARBITRAŻ]

Subklauzula 20.1
[Roszczenia Wykonawcy]

Jeżeli Wykonawca uważa się za uprawnionego do jakiegokolwiek przedłużenia Czasu na Ukończenie i/lub jakiejkolwiek dodatkowej płatności, według jakiejkolwiek Klauzuli niniejszych Warunków lub z innego tytułu w związku z Kontraktem, to Wykonawca da Inżynierowi powiadomienie, opisujące wydarzenie lub okoliczność, powodującą roszczenie. Powiadomienie będzie dane najwcześniej jak to możliwe, ale nie później niż 28 dni po tym, kiedy Wykonawca dowiedział się, lub powinien był dowiedzieć się, o tym wydarzeniu lub okoliczności.

Jeżeli Wykonawca nie da powiadomienia o roszczeniu w ciągu takiego okresu 28 dni, to Czas na Wykonanie nie będzie przedłużony, Wykonawca nie będzie uprawniony do dodatkowej płatności, a Zamawiający będzie zwolniony z całej odpowiedzialności w związku z takim roszczeniem. W przeciwnym razie będą miały zastosowanie poniższe postanowienia niniejszej Subklauzuli.

Wykonawca przedłoży także wszelkie inne powiadomienia wymagane Kontraktem oraz szczegółowe informacje uzasadniające roszczenie, a wszystko to w odniesieniu do takiego wydarzenia lub okoliczności. Wykonawca będzie prowadził, albo na Placu Budowy albo w innym miejscu możliwym do zaakceptowania dla Inżyniera, takie bieżące zapisy, jakie mogą być potrzebne do uzasadnienia każdego roszczenia. Bez uznania odpowiedzialności Zamawiającego, Inżynier będzie mógł, po otrzymaniu jakiegokolwiek powiadomienia według niniejszej Subklauzuli, śledzić prowadzenie takich zapisów i/lub polecić Wykonawcy prowadzenie dalszych bieżących zapisów. Wykonawca pozwoli Inżynierowi obejrzeć wszystkie te zapisy i przedłoży Inżynierowi (jeśli zostanie mu polecone) ich kopie.

W ciągu 42 dni po tym, kiedy Wykonawca dowiedział się (lub powinien był dowiedzieć się) o wydarzeniu lub okoliczności, która dała powód do roszczenia, lub w ciągu takiego innego okresu, jaki może być zaproponowany przez Wykonawcę i zaaprobowany przez Inżyniera, Wykonawca prześle Inżynierowi pełne szczegółowe roszczenie, które będzie także zawierało pełne szczegółowe informacje uzasadniające podstawę wysunięcia takiego roszczenia oraz żądanego przedłużenia czasu i/lub dodatkowej płatności. Jeżeli wydarzenie lub okoliczność, powodująca to roszczenie, ma skutek ciągły, to:

(a) to pełne szczegółowe roszczenie będzie uważane za przejściowe;

(b) Wykonawca będzie w miesięcznych przedziałach czasowych przesyłał dalsze roszczenia przejściowe podające skumulowane opóźnienie i/lub kwotę roszczenia, oraz takie dalsze dodatkowe szczegółowe informacje, jakich Inżynier może rozsądnie wymagać; oraz

(c) Wykonawca prześle ostateczne roszczenie w ciągu 28 dni od ustania skutków wynikających z takiego wydarzenia lub okoliczności, lub w ciągu takiego innego okresu, jaki może być zaproponowany przez Wykonawcę i zatwierdzony przez Inżyniera.

W ciągu 42 dni od otrzymania roszczenia lub jakichkolwiek dalszych szczegółowych informacji uzasadniających poprzednie roszczenie, lub w ciągu takiego innego okresu, jaki może być zaproponowany przez Inżyniera i zaaprobowany przez Wykonawcę, Inżynier odpowie zatwierdzeniem lub odrzuceniem wraz ze szczegółowymi komentarzami. Może on także zażyczyć sobie dalszych szczegółowych informacji, ale pomimo to ustosunkuje się do podstaw tego roszczenia w takim czasie.

Każde Świadectwo Płatności będzie zawierało takie kwoty za jakiekolwiek roszczenie, jakie zostały rozsądnie udowodnione jako należne według odnośnego postanowienia Kontraktu. Jeżeli i dopóki dostarczone szczegółowe informacje nie są wystarczające do udowodnienia całego roszczenia, Wykonawca będzie uprawniony tylko do płatności za taką część tego roszczenia, jaką jest on w stanie udowodnić.

Inżynier będzie postępował zgodnie z Subklauzulą 3.5 *[Określenia],* aby uzgodnić lub określić (i) przedłużenie (jeśli jest) Czasu na Ukończenie (przed lub po jego upływie) zgodnie z Subklauzulą 8.4 *[Przedłużenie Czasu na Ukończenie],* i/lub (ii) dodatkową płatność (jeśli jest), do której Wykonawca jest uprawniony według Kontraktu.

Subklauzula 20.2
[Wyznaczenie komisji rozjemstwa w sporach]

Spory będą rozstrzygane przez Komisję zgodnie z Subklauzulą 20.4 [*Uzyskanie decyzji komisji rozjemstwa w sporach]*. Strony wspólnie wyznaczą Komisję w ciągu 28 dni po podpisaniu Aktu Umowy lub w każdym czasie na żądanie jednej ze stron.

Komisja będzie się składała z trzech odpowiednio wykwalifikowanych osób („członkowie"). Każda ze Stron mianuje jednego członka do zatwierdzenia przez drugą Stronę. Strony zasięgną opinii obydwu tych członków i uzgodnią osobę trzeciego członka, który będzie wyznaczony do działania jako przewodniczący.

Ustalenia dotyczące wynagrodzenia, albo jedynego członka, albo każdego z trzech członków, włącznie z wynagrodzeniem każdego eksperta, z jakim Komisja będzie potrzebowała się konsultować, będą wzajemnie uzgodnione przez Strony przy uzgadnianiu ustaleń dotyczących wyznaczenia. Każda Strona będzie odpowiedzialna za zapłacenie połowy tego wynagrodzenia.

Jeżeli Strony tak uzgodnią, to mogą wspólnie przedstawić każdy problem do Komisji celem uzyskania opinii. Żadna ze Stron nie powinna konsultować się z Komisją w żadnej sprawie bez zgody drugiej Strony.

Jeżeli kiedykolwiek Strony tak uzgodnią, to będą mogły wyznaczyć odpowiednio wykwalifikowaną osobę lub osoby, do zastąpienia (lub aby były w gotowości do zastąpienia) jednego lub więcej członków Komisji. Jeżeli Strony nie uzgodnią inaczej, to wyznaczenie to wejdzie w życie, jeśli jakiś członek uchyli się od pełnienia funkcji lub nie będzie w stanie jej pełnić z powodu śmierci, niedyspozycji, rezygnacji lub odwołania go.

Jeżeli nastąpi jakakolwiek z tych okoliczności, a brak jest odpowiedniego zastępstwa, to wyznaczenie osoby zastępującej będzie odbywało się w taki sam sposób, jaki był wymagany przy wyznaczeniu lub uzgodnieniu osoby zastępowanej, jak to opisano w niniejszej Subklauzuli.

Każdy z członków będzie mógł zostać odwołany drogą wzajemnego porozumienia obydwu Stron, ale nie przez jednostronne działanie Zamawiającego lub Wykonawcy. Angaż Komisji (obejmujący każdego członka) wygasa z dniem kiedy wchodzi w życie zwolnienie od zobowiązań do którego odnosi się Subklauzula 14.12 *[Zwolnienie z zobowiązań]*, lub w innym terminie, który Strony mogą wzajemnie uzgodnić.

Subklauzula 20.3
[Niepowodzenie uzgodnienia składu komisji rozjemstwa w sporach]

W przypadku niepowołania komisji w trybie wskazanym w Subklauzuli 20.2 [*Wyznaczenie komisji rozjemstwa w sporach*] wszelkie inne zapisy Umowy dotyczące Komisji rozjemstwa w sporach stają się nieobowiązujące.

Subklauzula 20.4
[Uzyskanie decyzji komisji rozjemstwa w sporach]

Jeżeli między Stronami powstanie spór (jakiegokolwiek bądź rodzaju) w związku z Kontraktem lub realizacją Robót, albo wynikający z nich, włącznie z jakimkolwiek sporem co do jakiegokolwiek świadectwa, określenia, polecenia, opinii lub wyceny Inżyniera, to którakolwiek ze Stron może na piśmie, z kopią dla drugiej Strony i Inżyniera, wnieść ten spór do Komisji dla uzyskania jej decyzji. Taki wniosek będzie podawać, że jest złożony według niniejszej Subklauzuli.

W przypadku Komisji trzyosobowej, będzie się uważało, że Komisja otrzymała taki wniosek z datą, z jaką otrzymał go przewodniczący Komisji.

Obydwie Strony bezzwłocznie udostępnią Komisji wszystkie takie dodatkowe informacje, dalszy dostęp do Placu Budowy i odpowiednie urządzenia, jakich może wymagać Komisja do celów związanych z wydaniem decyzji w takim sporze. Będzie się uważało, że Komisja nie działa jako arbiter(rzy).

W ciągu W ciągu 14 dni od otrzymania takiego wniosku lub w ciągu takiego innego czasu, jaki może być zaproponowany przez Komisję i zaaprobowany przez Strony, Komisja wyda swoją decyzję, która będzie zawierać uzasadnienie i będzie podawać, że została wydana według niniejszej Subklauzuli. Decyzja Komisji będzie wiążącą dla obu Stron, które bezzwłocznie wprowadzą ją w życie, jeżeli i dopóki nie będzie ona zrewidowana przez załatwienie polubowne lub przez orzeczenie arbitrażu, jak to opisano poniżej. Jeżeli Kontraktu jeszcze nie porzucono, nie odmówiono honorowania go lub od niego nie odstąpiono, to Wykonawca będzie dalej prowadził Roboty zgodnie z Kontraktem.

Jeżeli któraś ze Stron będzie niezadowolona z decyzji Komisji, to wtedy Strona ta, w ciągu 14 dni od dnia, w którym otrzymała decyzję, będzie mogła dać drugiej Stronie powiadomienie o swym niezadowoleniu. Jeżeli Komisja nie wyda swojej decyzji w ciągu 14 dni (lub w innym zaaprobowanym terminie) od otrzymania takiego wniosku, to wtedy każda ze Stron będzie mogła, przed upływem 7 dni po wygaśnięciu tego okresu, dać drugiej Stronie powiadomienie o swoim niezadowoleniu.

W każdym wypadku, to powiadomienie o niezadowoleniu będzie podawać, że jest dane według niniejszej Subklauzuli oraz będzie wykładać sprawę sporną i powód(y) niezadowolenia. Wyjąwszy to, co podane jest w Subklauzuli 20.7 [*Niezastosowanie się do decyzji komisji rozjemstwa w sporach*] i Subklauzuli 20.8 [*Zakończenie działania komisji rozjemstwa w sporach*], żadna ze Stron nie będzie uprawniona do rozpoczęcia arbitrażu w spornej sprawie, bez dania powiadomienia o niezadowoleniu zgodnie z niniejszą Subklauzulą.

Jeżeli Komisja wyda obydwu Stronom swoją decyzję w sprawie spornej i żadne powiadomienie o niezadowoleniu nie zostanie przedłożone przez którąkolwiek ze Stron w ciągu 14 dni po dniu, w którym Strona ta otrzymała decyzję Komisji, to wtedy ta decyzja stanie się ostateczną i wiążącą dla obu Stron.

Subklauzula 20.5
[Załatwienie polubowne]

W wypadku gdy powiadomienie o niezadowoleniu zostało dane według powyższej Subklauzuli 20.4, Strony przed rozpoczęciem arbitrażu będą próbowały załatwić spór polubownie. Jednakże, nawet jeżeli nie uczyniono żadnej próby polubownego załatwienia sporu, to, jeśli Strony nie uzgodnią inaczej, arbitraż będzie mógł rozpocząć się w pięćdziesiątym szóstym dniu po dniu, w którym dane było powiadomienie o niezadowoleniu, lub później.

Subklauzula 20.6
[Arbitraż]

Każdy spór, którego nie rozstrzygnięto polubownie, a w odniesieniu do którego decyzja Komisji (jeśli była) nie stała się ostateczna i wiążąca, będzie ostatecznie poddany rozstrzygnięciu Sądu Powszechnego, właściwego dla siedziby Zamawiającego.

Subklauzula 20.7
[Niezastosowanie się do decyzji komisji rozjemstwa w sporach]

W wypadku gdy:

(a) żadna ze Stron nie dała powiadomienia o niezadowoleniu w ciągu okresu podanego w Subklauzuli 20.4 *[Uzyskanie decyzji komisji rozjemstwa w sporach],*

(b) odnośna decyzja Komisji (jeśli była), stała się ostateczną i wiążącą, oraz

(c) jedna ze Stron nie zastosuje się do takiej decyzji, to wtedy druga Strona może, bez naruszenia jakichkolwiek innych praw, jakie może mieć, wnieść samo to zaniedbanie do arbitrażu według Subklauzuli 20.6 *[Arbitraż].* Subklauzula 20.4 *[Uzyskanie decyzji komisji rozjemstwa w sporach]* i Subklauzula 20.5 *[Załatwienie polubowne],* nie będą miały zastosowania do takiego wniosku.

Subklauzula 20.8
[Zakończenie działania komisji rozjemstwa w sporach]

Jeżeli między Stronami powstanie jakiś spór w związku Kontraktem lub realizacją Robót, lub z nich wynikający, a nie ma Komisji do dyspozycji, czy to z powodu zakończenia działania Komisji, czy też z innego, to:

(a) Subklauzula 20.4 *[Uzyskanie decyzji komisji rozjemstwa w sporach]* i Subklauzula 20.5 *[Załatwienie polubowne]* nie będą miały zastosowania, oraz

(b) spór będzie mógł być bezpośrednio wniesiony do arbitrażu według Subklauzuli 20.6 *[Arbitraż].*

ZAŁĄCZNIK NR 6.

WYKAZ DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ DLA REALIZACJI ROBÓT WCHODZĄCYCH W ZAKRES PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA – „BUDOWA ZBIORNIKÓW RETENCYJNYCH WRAZ Z GŁÓWNYMI SIECIAMI KANALIZACJI DESZCZOWEJ ORAZ PRZEPOMPOWNIAMI WÓD OPADOWYCH (ZLEWNIA 3 I 4) NA LOTNISKU GDAŃSK IM. LECHA . WAŁĘSY"

DOKUMENTACJA PROJEKTOWA WYKONANA PRZEZ BIURO STUDIÓW I POMIARÓW PROEKOLOGICZNYCH EKOMETRIA SP. Z O.O.

80-761 GDAŃSK UL. ELBLĄSKA 66

1. PROJEKT BUDOWLANY TOM I - ZAGOSPODAROWANIE TERENU WRAZ DECYZJĄ ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWAŃ ZGODY NA REALIZACJĘ PRZEDSIĘWZIĘCIA ORAZ INFORMACJĄ DOTYCZĄCĄ BIOZ – MAJ 2009 – NR ARCHIWALNY. EKO – 209.1 – **WERSJA ELEKTRONICZNA.**

2. PROJEKT BUDOWLANY TOM II –PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY (WIELOBRANŻOWY) MAJ 2009 – NR ARCHIWALNY. EKO – 209.2 – **WERSJA ELEKTRONICZNA.**

ORAZ DOKUMENTACJA PROJEKTU WYKONAWCZEGO WG PONIŻSZEGO WYKAZU - WERSJA ELEKTRONICZNA :

3. PROJEKT WYKONAWCZY – TOM I WIELOBRANŻOWY - CZERWIEC 2009 NR ARCHIWALNY. EKO – 209.3

4. PROJEKT WYKONAWCZY – TOM I I WIELOBRANŻOWY - CZERWIEC 2009 NR ARCHIWALNY. EKO – 209.3

5. SPECYFIKACJE TECHNICZNE – CZERWIEC 2009 NR ARCHIWALNY. EKO – 209.4

6. PRZEDMIAR ROBÓT - WIELOBRANŻOWY – CZERWIEC 2009 NR ARCHIWALNY. EKO – 209.5

7. DOKUMENTACJA GEOTECHNICZNA Z BADANIA PODŁOŻA GRUNTOWEGO DLA USTALENIA WARUNKÓW GEOTECHNICZNYCH W REJONIE PROJEKTOWANYCH ZBIORNIKÓW RETENCYJNYCH DLA ZLEWNI 3 I 4 NA TERENIE TERMINALA PASAŻERSKIEGO PORTU LOTNICZEGO GDAŃSK PRZY ULICY SŁOWACKIEGO W GDAŃSKU RĘBIECHOWIE - MAJ 2009 – OPRACOWANA PRZEZ FIRMĘ INGEO UL. KOPERNIKA 78 81-456 GDYNIA - NR ARCHIWALNY. DG/34/2009 - **WERSJA ELEKTRONICZNA .**

ZAŁĄCZNIK NR 7.

WYKAZ INSTRUKCJI I ZARZĄDZEŃ WRAZ Z INSTRUKCJAMI BEZPIECZEŃSTWA ORAZ INFORMACJI PPOŻ OBOWIĄZUJĄCYCH NA TERENIE PORTU LOTNICZEGO GDAŃSK im. LECHA WAŁĘSY.

UWAGA:

Wykonawca jest zobowiązany stosować się w całym okresie budowy do zasad określonych wymienionymi dokumentami.

1. Instrukcja o systemie przepustkowym w zakresie organizacji i kontroli ruchu osobowego , materiałowego i pojazdów na terenie Portu Lotniczego Gdańsk im. Lecha Wałęsy wraz z załącznikami
   - Zał. Nr 1 – Wniosek o wydanie przepustki dla osoby
   - Zał. Nr 2 – Karta potwierdzenia pobytu
   - Zał. Nr 3 – Wzory przepustek
   - Zał. Nr 3A – Wzory przepustek jednorazowych
   - Zał. Nr 4 – Wniosek o wydanie przepustki samochodowej na pojazd służbowy
   - Zał. Nr 5 – Wzory przepustek na pojazdy
   - Zał. Nr 6 – Zarządzenie Nr 98/07 z dnia 23 lutego 2007 w sprawie wnoszenia przedmiotów zabronionych do strefy zastrzeżonej i na pokład statku powietrznego
   - Zał. Nr 7 – Zarządzenie Nr 133/08z dnia 05 czerwca 2008 w sprawie prowadzenia przez Służbę Ochrony Lotniska badań w zakresie kontroli trzeźwości
   - Zał. Nr 8 – Wzór legitymacji Urzędu Lotnictwa Cywilnego
   - Zał. Nr 9 ; 9A ; 9B – Wzory upoważnienia Urzędu Lotnictwa Cywilnego do kontroli
   - Zał. Nr 10 – Wzór legitymacji Inspektora Bezpieczeństwa Lotniczego
2. Instrukcja poruszania kierowców i pieszych na terenie Lotniska Gdańsk im. Lecha Wałęsy – listopad 2007
3. Instrukcja nadzoru operacyjnego w czasie prowadzenia prac technicznych – sierpień 2007
4. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego – Terminal pasażerski oraz inne obiekty Portu Lotniczego Gdańsk Sp. zo.o.

ZAŁĄCZNIK NR 8.

ZASADY DOPUSZCZENIA PRACOWNIKÓW I SPRZĘTU WYKONAWCY DO ROBÓT NA TERENIE PORTU LOTNICZEGO GDAŃSK im. LECHA WAŁĘSY

1. W terminie czternastu dni przed przystąpieniem do robót Wykonawca uzgodni z Zamawiającym planowany sposób ochrony Placu Budowy oraz przekaże informacje dotyczące formalnych uprawnień wybranej firmy do wykonywania zadań w zakresie ochrony.

2. W terminie czternastu dni przed przystąpieniem do robót Wykonawca przekaże Zamawiającemu dane osobowe pracowników przewidzianych do wykonywania zadań w zakresie ochrony, w celu stwierdzenia czy spełniają oni wymagania, konieczne do wykonywania prac zgodnie z zapisami określonymi w instrukcjach i zarządzeniach załączonych do SIWZ.

3. W terminie czternastu dni przed przystąpieniem do robót Wykonawca przekaże Zamawiającemu dane osobowe pracowników wykonujących przedmiot umowy w celu stwierdzenia czy spełniają oni wymagania konieczne do wykonywania prac zgodnie z wymogami określonymi w przepisach i regulacjach o których mowa w instrukcjach i zarządzeniach załączonych do SIWZ.

4. Koszty dodatkowej ochrony realizowanej przez Zamawiającego w związku z wykonywaniem przedmiotu umowy ponosi Wykonawca.

5. Podmiot wykonujący instalacje teletechniczne powinien posiadać koncesję w zakresie ochrony osób i mienia realizowaną w formie zabezpieczenia technicznego, przez pracowników posiadających właściwe licencje pracowników zabezpieczenia technicznego, zgodnie z wymogami określonymi w Ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 roku o ochronie osób i mienia (Dz.U. Nr 114, poz. 740 wraz z późniejszymi zmianami).

6. W terminie nie później niż jeden dzień przed przystąpieniem do prac Wykonawca przekazywał będzie Zamawiającemu, dane osobowe pracowników, którzy będą wykonywali krótkotrwałe roboty specjalistyczne w strefach zastrzeżonych lotniska.

7. Każdy pracownik skierowany do pracy przez Wykonawcę, przed otrzymaniem przepustki uprawniającej do przebywania na terenie stref zastrzeżonych Portu Lotniczego, i przed przystąpieniem do robót, zobowiązany jest do ukończenia szkolenia w zakresie ochrony ppoż. i zabezpieczenia pożarowego oraz w zakresie innych przepisów obowiązujących na terenie Portu Lotniczego.

8. Szkolenie w zakresie przepisów obowiązujących na terenie Portu Lotniczego przeprowadzone będzie przez Zamawiającego. Opłaty za te szkolenia ponosi Wykonawca. Opłata za szkolenia wynosi brutto 230,00 zł/1osoba.

9. Plac Budowy na którym prowadzone będą roboty budowlane może być w każdej chwili poddany kontroli bezpieczeństwa przeprowadzonej przez służby ochrony lotniska.

10. Przed przystąpieniem do robót, Plac Budowy – w części przylegającej do lotniska – zostanie przez Wykonawcę ogrodzony zgodnie z wymogami określonymi w § 17 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 30 kwietnia 2004 roku w sprawie klasyfikacji lotnisk i rejestru lotnisk cywilnych (Dz. U. Nr 122, poz.1273), lub w inny uzgodniony ze służbami ochrony sposób.

11. Ogrodzenie o którym mowa w pkt 10 od strony płd. placu budowy, czyli pasa startowego powinno być zastosowane w postaci ażurowego na wysokości stanowisk postojowych 11-13 (lub podobne, ale umożliwiające swobodny przepływ powietrza).

12. Każdy pracownik skierowany do pracy przez Wykonawcę zobowiązany jest do poddania się kontroli bezpieczeństwa w przypadku przekraczania strefy zastrzeżonej lotniska.

13. Wykonawca zobowiązuje się do przestrzegania przepisów obowiązujących na terenie Portu Lotniczego, a w szczególności przepisów określonych w:
    - Instrukcji o systemie przepustkowym w zakresie organizacji i kontroli ruchu osobowego, materiałowego i pojazdów na terenie Portu Lotniczego Gdańsk sp. z o.o. stanowiącej Załącznik nr 1 do niniejszego Załącznika (wersja elektroniczna);
    - Instrukcji poruszania się kierowców i pieszych na terenie lotniska Gdańsk im. Lecha Wałęsy stanowiącej Załącznik nr 2 do niniejszego Załącznika (wersja elektroniczna);
    - Instrukcji nadzoru operacyjnego w czasie prowadzenia prac technicznych na terenie Lotniska Gdańsk im. Lecha Wałęsy stanowiącej Załącznik nr 3 do niniejszego Załącznika (wersja elektroniczna);

- Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego - Terminal pasażerski oraz inne obiekty Portu Lotniczego Gdańsk sp. z o.o., stanowiącej Załącznik nr 4 do niniejszego Załącznika (wersja elektroniczna);

14. W przypadku wykonywania prac w strefach zastrzeżonych lotniska Wykonawca przekazywał będzie w formie pisemnej, z jednodniowym wyprzedzeniem uzgodniony z Zamawiającym, plan robót które mają być wykonywane w dniu następnym. Plan robót w szczególności musi zawierać:
    - uzgodnione wcześniej z Zamawiającym godziny rozpoczęcia i zakończenia robót, tak aby nie zakłócało to pracy Portu Lotniczego, a w szczególności odpraw pasażerskich;
    - wykaz robót które mogą powodować uciążliwość w realizacji zadań związanych z funkcjonowaniem Portu Lotniczego;
    - wykaz wnoszonych i wynoszonych przedmiotów których wnoszenie na teren zastrzeżony lotniska jest zabronione.

15. Wykonawca zapewnienia ochronę przeciwpożarową terenu budowy zgodnie z Ustawą o ochronie przeciwpożarowej i innymi przepisami przeciwpożarowymi.

16. Wykonawca ma obowiązek powiadomić Punkt Alarmowy Zakładowej Lotniskowej Straży Pożarnej Portu Lotniczego Gdańsk Sp. z o. o. o terminie i miejscu planowanych prac pożarowo niebezpiecznych.

17. Wykonawca zobowiązuje się do poinformowania Zamawiającego z 60 dniowym wyprzedzeniem o planowanym użyciu urządzeń dźwigowo-transportowych o wysokości przekraczającej 15 metrów w trakcie realizacji Przedmiotu zamówienia.
    Informacja odnośnie użytych urządzeń dźwigowo-transportowych przez Wykonawcę, jest niezbędna do weryfikacji wedle istniejących uregulowań prawnych i powinna zawierać:
    a) liczbę użytych urządzeń,
    b) przewidywany termin użycia z uwzględnieniem 60-dni na przekazanie informacji do Portu Lotniczego Gdańsk Sp. z o.o.,
    c) lokalizację za pomocą współrzędnych według Światowego Systemu Geodezyjnego WGS-84, z dokładnością do 1/10 sekundy,
    d) mapę w skali 1:25 000 lub dokładniejszej z zaznaczeniem lokalizacji urządzeń,
    e) wysokość powyżej poziomu terenu, z dokładnością do pół metra,
    f) wysokość wzniesienia terenu w miejscu zlokalizowania urządzenia dźwigowo-transportowego, w odniesieniu do poziomu morza, z dokładnością do pół metra,
    g) opis oznakowania dziennego i nocnego.

18. Urządzenia dźwigowo-transportowe nie przekraczające wysokości 15 m powinny być zgłoszone przez Wykonawcę z 7-dniowym wyprzedzeniem Zamawiającemu celem ich weryfikacji i uzyskania akceptacji.

19. Urządzenia dźwigowo-transportowe powinny być wyposażone w oznakowanie dzienne i nocne.

ZAŁĄCZNIK NR 9.

Decyzja Prezydenta Miasta Gdanska

o środowiskowych uwarunkowaniach

inwestycji z dnia 8 stycznia 2009r.

Nr WŚ-I-7639/I/11D/2008-2009/AN

(oddzielny dokument)

Gdańsk, dnia 8 stycznia 2009 r.

PREZYDENT MIASTA GDAŃSKA
ul. Nowe Ogrody 8/12
80-803 Gdańsk
WŚ-I-7639/I/11D/2008-2009/AN
(za dowodem doręczenia)

Port Lotniczy Gdańsk Sp. z o.o.
wpłynęło 2009 -01- 08 data
L. Dz. 02/08 podpis

DECYZJA

Na podstawie art.46a ust.7 pkt 4 w zw. z art.46 ust.1 pkt 1 oraz art.56 ust.4 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), art. 153 ust.1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 r. Nr 199 poz. 1227), § 2 ust. 1 pkt 28 i § 3 pkt 35 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2000 r. Nr 98 poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 34 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (Dz. U. Nr 173, poz.1219 z późn. zm.)

po rozpatrzeniu wniosku Portu Lotniczego Gdańsk Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku, przy ul. Słowackiego 200, z dnia 10 czerwca 2008 r. o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. „Rozbudowa Portu Lotniczego im. Lecha Wałęsy", oraz po zapoznaniu się z przedstawionymi raportami:

- Raportem oddziaływania na środowisko rozbudowy Portu Lotniczego wraz z aneksem do raportu, oprac. mgr Monika Bednarska, dr inż. Andrzej Chyla, mgr inż. Stanisław Ekman, inż. Jerzy Godlewski, mgr inż. Paweł Nowak, dr inż. Andrzej Tyszecki, mgr Hanna Wielicka, Biuro Projektowo-Doradcze EKOKONSULT czerwiec 2008 r.;
- Raportem oddziaływania na środowisko budowy drugiego terminala pasażerskiego w ramach rozbudowy Portu Lotniczego, oprac. mgr Ewa Szczepaniak, mgr inż. Zbigniew Kabaciński, mgr inż. Andrzej Leszczyński, mgr inż. Piotr Wawrzyniak, mgr Krzysztof Czechowski, Akademicki Ośrodek Naukowo-Techniczny Sp. z o.o. w Łodzi ;

ORZEKAM

I. określić dla przedsięwzięcia: „Rozbudowa Portu Lotniczego im. Lecha Wałęsy" realizowanego przez Port Lotniczy Gdańsk Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku, przy ul. Słowackiego 200, polegającego na:

Etap I realizacji w latach 2008 - 2012:

- rozbudowie płyt postojowych statków powietrznych,
- budowie stanowiska do odladzania,
- budowie drogi patrolowo-technicznej etap I od płyty postojowej Nr 1 do płyty Nr B,
- budowie drogi patrolowo-technicznej etap II od płyty postojowej Nr B do progu kierunku 11,
- budowie terminala pasażerskiego T 2 - etap I,
- budowie równoległej drogi kołowania,
- oznakowaniu pionowym nawierzchni lotniskowych według stanu istniejącego lotniska po zrealizowaniu Etapu I,
- budowie bazy technicznej dla sprzętu eksploatacyjnego,
- budowie systemu odwodnienia nawierzchni lotniskowych,
- budowie oświetlenia masztowego płyt postojowych,
- budowie podstacji energetycznej,

- budowie drogi technicznej na terenie magazynów paliw lotniczych,
- budowie biurowca dla Straży Granicznej i Urzędu Celnego,
- rozbudowie lotniczej bazy paliwowej,
- rozbudowie bazy technicznej GDN Airport Services;

Etap II realizacji w latach 2012 -2015:

- remoncie nawierzchni Drogi Startowej z poboczem (ułożenie przepustów dla zasilania lamp w nawierzchni Drogi Startowej dla II kategorii lądowania),
- wydłużeniu drogi startowej wraz ze światłami nawigacyjnymi,
- wydłużeniu drogi kołowania w kierunku 11 wraz ze światłami nawigacyjnymi,
- wzmocnieniu poboczy trawiastych przy Drodze Startowej (próg 11 i 29),
- uzupełnieniu oznakowania pionowego lotniska według stanu po zrealizowaniu Etapu II,
- budowie drogi patrolowo-technicznej Etap III,
- budowie hangaru II dla samolotów,
- aktualizacji ogrodzenia lotniska

następujące
środowiskowe uwarunkowania zgody na realizację przedsięwzięcia:

1. **warunki wykorzystywania terenu w fazie realizacji i eksploatacji, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich:**

A.w fazie realizacji

1) roboty budowlane i inne czynności związane z przedsięwzięciem, które mogą być źródłem emisji hałasu i oddziaływania na tereny chronione akustycznie należy prowadzić wyłącznie w porze dnia, tj. w godz. 6:00 – 22:00;
2) samochody opuszczające teren budowy należy oczyścić w celu ochrony dróg publicznych, w szczególności ulic: Słowackiego, Nowatorów i Budowlanych, przed zanieczyszczeniem; w tym celu należy na terenie budowy wyznaczyć odrębne stanowisko lub wykonać tymczasowy obiekt budowlany myjni oraz wyposażyć je w odpowiednie urządzenia myjące;
3) należy maksymalnie ograniczyć odkryte wykopy, miejsca składowania zebranego gruntu oraz zapewnić utwardzenie dróg dojazdowych do terenu budowy,
4) należy zdjąć z gruntów próchniczną warstwę gleby, w razie jej zidentyfikowania na terenach użytkowanych dotychczas rolniczo, oraz wykorzystać ją na cele poprawy wartości użytkowej terenów pozostających w dyspozycji inwestora;
5) na terenie budowy należy wyznaczyć, utwardzić i odwodnić miejsca do magazynowania materiałów i wyrobów oraz magazynowania odpadów; należy wykluczyć organizację ww. miejsc magazynowania w bliskim sąsiedztwie zabudowy mieszkalnej miejscowości Rębiechowo i Bysewo lub ujęć lub zbiorników powierzchniowych wody;
6) miejsca do przechowywania olejów napędowych, stałe miejsca postojowe sprzętu budowlanego należy, niezależnie od postanowień pkt I.A.5), dodatkowo zabezpieczyć przed możliwością zanieczyszczenia środowiska gruntowo – wodnego oraz wyposażyć w sorbenty i inne środki techniczne na potrzeby prowadzenia ewentualnych działań ratowniczych;
7) w trakcie robót budowlanych należy zapewnić używanie wyłącznie maszyn i urządzeń budowlanych sprawnych technicznie;
8) w przypadku stwierdzenia w czasie prowadzenia prac ziemnych obecności zanieczyszczeń, próbki gruntu należy poddać badaniu zgodnie z metodyką określoną przepisami o standardach jakości gleby i ziemi, a w przypadku stwierdzenia przekroczenia tych standardów, masy ziemne, traktowane jako odpad, należy poddać

unieszkodliwieniu w trybie przewidzianym przepisami o odpadach, poza miejscem realizacji inwestycji;

9) w przypadku wycieku paliw lub oleju, skutkujących zagrożeniem środowiska, zanieczyszczony grunt należy przekazać uprawnionemu odbiorcy w celu unieszkodliwienia;
10) w okresach suszy należy ograniczyć pylenie na terenie budowy poprzez polewanie terenu wodą oraz zabezpieczyć materiał pylisty przed jego rozwiewaniem,
11) należy przestrzegać zasady wyłączania silników maszyn budowlanych w czasie przerw w pracy;
12) odpady wytwarzane w trakcie realizacji przedsięwzięcia należy zbierać w sposób selektywny i magazynować w wyznaczonym w tym celu miejscu, niedostępnym dla osób trzecich, w zamykanych, odpowiednich do rodzaju odpadów, szczelnych i oznakowanych pojemnikach,

B. <u>w fazie eksploatacji</u>

1) ilość nocnych operacji startu i lądowania w fazie eksploatacji następującej po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia nie może przekraczać poziomu 30% takich operacji wykonywanych w porze dnia, rozumianej jako przedział godzinowy od 6:00 do 22:00;
2) należy zapewnić wykonanie osłon akustycznych oraz przedsięwziąć działania organizacyjne, których celowość realizacji oraz ew. parametry techniczne zostaną określone na podstawie programu monitoringu, o jakim mowa w pkt II.1 niniejszej decyzji;
3) należy wykluczyć organizację na terenie portu lotniczego stanowiska do prób silników;
4) stosowane środki chemiczne do odmrażania i odladzania samolotów winny ulegać szybkiej biodegradacji, dobór tych środków winien uwzględniać zdolność retencjonowania wód zawierających te środki przed ich biodegradacją;
5) należy objąć procedurami kontroli i nadzoru wszystkie urządzenia do odprowadzenia wód opadowych, jak też zapewnić bieżące wykonywanie ich napraw celem zapewnienia prawidłowego i nieprzerwanego odpływu oczyszczonych wód opadowych;
6) wody opadowe należy odprowadzać zlewniami i za pomocą urządzeń określonych niniejszą decyzją lub pozwoleniem wodnoprawnym do istniejących odbiorników np. rowów melioracyjnych;
7) pomieszczenie ładowania akumulatorów należy wyposażyć w podłoże odporne na działanie kwasów,
8) wytworzone odpady należy gromadzić selektywnie w magazynie odpadów na oznakowanych miejscach i pojemnikach,
9) wytworzone odpady niebezpieczne magazynować w zamykanych, szczelnych i oznakowanych pojemnikach,
10) gospodarowanie zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym winno następować na podstawie przyjętej przez zarządzającego lotniskiem procedury, opracowanej zgodnie z obowiązującymi przepisami o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym,

2. wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w projekcie budowlanym:

1) zastosować dostępne rozwiązania techniczne, technologiczne i organizacyjne aby ograniczać poziom hałasu lotniczego poza terenem, do którego inwestor posiada tytuł prawny, jak też zminimalizować negatywne oddziaływania na środowisko powodowane eksploatacją portu lotniczego;
2) harmonogram robót budowlanych oraz wytyczne w zakresie koordynacji prowadzenia robót, przyjmowane w projekcie budowlanym lub projekcie wykonawczym, winny określać kolejność prowadzonych robót z uwzględnieniem potrzeby minimalizacji czasu powodowanych emisji, ilości i krotności ingerencji w zasoby środowiska oraz minimalizacji ryzyka szkody w środowisku;

3) należy określić warunki i sposób zagospodarowania mas ziemnych usuwanych albo przemieszczanych w związku z realizacją inwestycji przyjmując jako priorytet ich zagospodarowanie w granicach terenu, do którego inwestor posiada tytuł prawny;
4) w przypadku braku możliwości wyeliminowania kolizji projektowanej inwestycji z istniejącą zielenią ozdobną (prace w rzutach koron, konieczność wycinki drzew i krzewów) należy opracować inwentaryzację zieleni wraz z gospodarką drzewostanem oraz określić wpływ projektowanych obiektów na istniejący drzewostan z wykazaniem, że przyjęte w projekcie rozwiązania przestrzenne, funkcjonalne i techniczne ograniczają lub eliminują wpływ obiektu na środowisko przyrodnicze,
5) przewidziane do stosowania materiały budowlane winny być dopuszczone do stosowania w budownictwie oraz dostosowane do funkcji obiektów, w które mają zostać wbudowane, ze szczególnym uwzględnieniem ekspozycji na emisje generowane na obszarze portu lotniczego oraz konieczności oszczędności energii i zapewnienia odpowiedniej izolacyjności cieplnej przegród;
6) należy zaprojektować zbiornik zapewniający możliwość co najmniej pięciodobowego przetrzymania wód z odmrażania i odladzania samolotów i drogi startowej, przed ich skierowaniem do kanalizacji lub innych urządzeń;
7) należy przeprowadzić na etapie prac projektowych analizę celowości i technicznych możliwości odzysku, w związku z robotami prowadzonymi w ramach inwestycji, na zasadach określonych przepisami dla odzysku odpadów poza instalacjami, odpadów paleniskowych grupy 10 i odpadów z budów grupy 17 (wg katalogu odpadów), wytworzonych na terenie Miasta Gdańska;
8) dla obiektu Terminala Nr II należy zaprojektować bezemisyjne źródło ciepła;
9) układy klimatyzacji lub wentylacji wymuszonej w obiekcie Terminala Nr II należy zaprojektować z wykorzystaniem rekuperacji ciepła;
10) sumaryczny poziom mocy akustycznej z projektowanej instalacji wentylacji obiektu Terminala Nr II nie powinien przekroczyć 103,2 dB;
11) należy zaprojektować:
    a) odprowadzenie ścieków deszczowych i roztopowych z połaci dachowej projektowanego Terminala Nr II - zlewnią Nr 7 do rowu „B";
    b) odprowadzenie ścieków deszczowych i roztopowych z terenów utwardzonych projektowanego parkingu - zlewnią Nr 7 do odbiornika, po podczyszczeniu w osadniku i separatorze substancji ropopochodnych;
    c) zbiornik retencyjny dla zlewni Nr 7 oraz osadnik i 2 separatory substancji ropopochodnych wraz z układami sieci kanalizacji deszczowej;

    - chyba że ustalenia pozwolenia wodnoprawnego wydanego przez właściwy organ stanowić będą inaczej; obiekty Terminala Nr II oraz projektowanego parkingu nie mogą zostać oddane do użytkowania przed oddaniem do użytkowania ww. zbiornika i osadnika;
12) obiekt Terminala II należy, dla potrzeb zabezpieczenia i pomocy medycznej, wyposażyć w pomieszczenie izolatki;
13) należy przyjąć w projektach wszystkich obiektów kubaturowych rozwiązania techniczne mające na celu oszczędność wody lub energii, w szczególności ograniczniki czasowe wypływu wody, płuczki dwudzielne, energooszczędne źródła światła;

3. **wymogi w zakresie przeciwdziałania skutkom awarii przemysłowych, w odniesieniu do przedsięwzięć zaliczanych do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii:**
   - nie określa się

4. **wymogi w zakresie ograniczania transgranicznego oddziaływania na środowisko:**
   - nie określa się

II. nałożyć na wnioskodawcę następujące obowiązki:

1. **w zakresie zapobiegania, ograniczania oraz monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a także wykonania kompensacji przyrodniczej:**

   1) zaprojektowania i wdrożenia, nie później niż z chwilą przystąpienia do użytkowania obiektów powstałych w ramach Etapu I realizacji przedsięwzięcia, niezależnie od liczby realizowanych na ten moment operacji startu i lądowania, systemu pomiaru ciągłego poziomów hałasu w środowisku. W ramach ww. systemu należy stosować zestawy legalizowanych przyrządów pomiarowych wykonujących automatyczne pomiary hałasu oraz warunków meteorologicznych. Pomiary należy prowadzić z uwzględnieniem referencyjnych metod pomiaru hałasu lotniczego, określonych przepisami o ochronie środowiska. Lokalizacja stanowisk pomiarowych winna zostać ustalona w sposób umożliwiający ocenę poziomów hałasu na obszarach chronionych akustycznie, w szczególności terenach zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie lotniska i na linii torów startów i lądowań samolotów;
   2) zaprojektowania i wdrożenia, na bazie powyższego systemu pomiaru ciągłego poziomów hałasu w środowisku, programu monitoringu hałasu lotniczego, uwzględniającego:
      - kontrole równoważnego poziomu dźwięku, od podejścia do lądowania, w rejonach zwartej zabudowy,
      - możliwość pomiarowej weryfikacji natężenia ruchu lotniczego z uwzględnieniem rozkładu na poszczególne trasy dolotowe i odlotowe,
      - możliwość weryfikacji uciążliwości powodowanej hałasem w okresie wzmożonej liczby operacji lotniczych;
   3) sporządzenia, w oparciu o wyniki monitoringu hałasu lotniczego obejmującego okres 12 miesięcy eksploatacji portu po zakończeniu etapu I rozbudowy, nie później niż w okresie 6 miesięcy od zakończenia ww. okresu monitoringu, analizy możliwości ograniczenia oddziaływań powodowanych tym hałasem na warunki życia ludzi, w odniesieniu do terenów zabudowy mieszkaniowej i innych terenów chronionych akustycznie w otoczeniu lotniska. Nadto – do przedstawienia wyników ww. analizy Prezydentowi Miasta Gdańska oraz Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej;
   4) zaprojektowania i wdrożenia, nie później niż z chwilą przystąpienia do użytkowania obiektów powstałych w ramach realizacji przedsięwzięcia, procedur stałej kontroli wód odprowadzanych poza teren portu lotniczego;

2. **przedstawienia w terminie 18 miesięcy od dnia, kiedy pozwolenie na użytkowanie obiektów budowlanych wchodzących w skład Etapu I przedsięwzięcia stanie się ostateczne, analizy porealizacyjnej,** ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania zwiększonej eksploatacji lotniska na obszary chronione akustycznie oraz oceny efektywności i spełniania wymagań ochrony środowiska wykonanych urządzeń gospodarki wodami opadowymi oraz wodami ze stanowiska odmrażania i odladzania samolotów. Do analizy powinna być załączona poświadczona przez właściwy organ kopia mapy ewidencyjnej z zaznaczonym przebiegiem granic obszaru, na którym konieczne jest utworzenie (zwiększenie) obszaru ograniczonego użytkowania.

3. wystąpienia do właściwego organu o zwiększenie dotychczasowego obszaru ograniczonego użytkowania, utworzonego rozporządzeniem Wojewody Pomorskiego Nr 8/2002 z dnia 26 lipca 2002 r. poprzez zwiększenie powierzchni tego obszaru do obwiedni izofony 50 dB dla pory nocnej i 60 dB dla pory dziennej, wyznaczonej, odpowiednio, dla stanu po zakończeniu Etapu I przebudowy Portu Lotniczego *im. Lecha Wałęsy* oraz po zakończeniu realizacji całego przedsięwzięcia, jeżeli po zastosowaniu dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych przyjętych na podstawie systemu pomiaru ciągłego poziomów hałasu w środowisku, programu monitoringu hałasu lotniczego i analizy, o jakich mowa w pkt II.1 niniejszej decyzji, jak też analizy porealizacyjnej określonej w pkt II.2. decyzji, wynikać będzie konieczność zmiany granic tego obszaru.

4. zaprojektowania i wykonania, na okres do wykonania środków technicznych określonych w pkt I.1.B. 2) decyzji, tymczasowych środków technicznych minimalizacji emisji hałasu powodowanego operacjami startu na najbardziej narażonych terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej, jeżeli w okresie pierwszych 6 miesięcy funkcjonowania systemu pomiaru ciągłego hałasu lotniczego, o jakim mowa w pkt II.1. decyzji, wyniki pomiarów za okres będą wskazywać na przekroczenie 50 dB dla pory nocnej i 60 dB dla pory dziennej na tych terenach;

III. uczynić charakterystykę całego przedsięwzięcia załącznikiem do niniejszej decyzji i jej integralną częścią.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 10 czerwca 2008 r. wnioskodawca: Port Lotniczy Gdańsk Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku zwrócił się do tut. Urzędu o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia w zakresie oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia pod nazwą: „Rozbudowa Portu Lotniczego im. Lecha Wałęsy".

Do podania wnioskodawca załączył:
1) poświadczoną przez właściwy organ kopię mapy ewidencyjnej z zaznaczonym przebiegiem granic terenu, którego dotyczy wniosek, oraz obejmującej obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie,
2) wymienione wyżej w osnowie decyzji raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Informacje: o wniosku oraz załączonym do niego raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko umieszczone zostały na odpowiednich formularzach urzędowych pod numerem AN/I/11/2008 w publicznie dostępnym wykazie danych, prowadzonym na podstawie art.19 ust.6 ustawy – Prawo ochrony środowiska. Wnioskodawca nie zażądał wyłączenia jawności któregokolwiek z przedstawionych przy podaniu lub w toku postępowania dokumentów. Ponieważ liczba stron w niniejszej sprawie przekracza 20, zgodnie z art.46a ust.5 ustawy Prawo ochrony środowiska do doręczeń stosuje się przepis art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego przewidujący dla doręczeń formę publicznych ogłoszeń .

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 28 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz.U. Nr 257, poz.2573 z późn. zm.) przedsięwzięcie, kwalifikowane jako „lotnisko o podstawowej długości pasa startowego nie mniejszej niż 2.000 m" posiada status „przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, wymagającego sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko", o jakim mowa w art.51 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz.150 z późn. zm.). Stosowanie ww. rozporządzenia w brzmieniu obowiązującym przed dniem 15 listopada 2008 r. posiada swoje umocowanie w art.153 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 r. Nr 199 poz. 1227).

Przepisy powyższego rozporządzenia wdrażają w zakresie swojej regulacji dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985, str. 40, L 73 z 14.03.1997, str. 5 i L 156 z 25.06.2003, str. 17). Zgodnie z pkt 7 lit. a załącznika nr I do dyrektywy 85/337/EWG, w brzmieniu ustalonym dyrektywą Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997 r. zmieniającą dyrektywę 85/337/EWG (Dz. U. UE. L Nr 73, str. 5), przedsięwzięcie będące przedmiotem niniejszej sprawy, kwalifikowane jako „Budowa dalekobieżnych linii ruchu kolejowego i portów lotniczych z głównym pasem startowym o długości 2.100 m lub więcej" podlega rygorom określonym w art. 4 ust.1 Dyrektywy i w związku z tym podlega obligatoryjnie wpływu na

środowisko zgodnie z art. 5 - 10 dyrektywy. Pod pojęciem »portu lotniczego« rozumie się w ww. przepisach dyrektywy port lotniczy zgodnie z definicją zawartą w Konwencji z Chicago 1944 ustanawiającej Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego.

Zgodnie z treścią art.46 ust.1 ustawy – Prawo ochrony środowiska, realizacja planowanego przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, określonego w art. 51 ust. 1 pkt 1 - jest dopuszczalna wyłącznie po uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach następuje przed uzyskaniem decyzji, o jakich mowa w art.46 ust.4 ustawy – Prawo ochrony środowiska, jak też przed dokonaniem zgłoszenia budowy lub wykonywania robót budowlanych oraz zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części - na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane. W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy aktem tym jest pozwolenie na budowę, co zgodnie z art.48 ust.2 pkt 3 uzasadnia współdziałanie w niniejszej sprawie, obok Marszałka Województwa Pomorskiego – jako organu ochrony środowiska, Państwowego wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Skutkiem powyższego, stosownie do brzmienia art.46a ust.7 pkt 4 w zw. z art.382 ust.1 ustawy – Prawo ochrony środowiska, organem właściwym do rozpoznania sprawy jest Prezydent Miasta Gdańska.

Zgodnie z art.153 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 r. Nr 199 poz. 1227), jaka weszła w życie 15 listopada 2008 r., w toku niniejszego postępowania - do spraw wszczętych, na podstawie przepisów ustawy – Prawo ochrony środowiska, przed dniem wejścia w życie nowej ustawy, a niezakończonych decyzją ostateczną stosuje się co do zasady przepisy dotychczasowe, z tym że dotychczasowe kompetencje, tu: marszałków województw przejmują regionalni dyrektorzy ochrony środowiska. Na postanowienia w toczących się sprawach, wydane przez: marszałków województw, organy inspekcji sanitarnej, nie przysługuje zażalenie.

Na kształt i przebieg niniejszej sprawy rzutuje również okoliczność, iż przedsięwzięcie „Rozbudowa Portu Lotniczego Gdańsk" ujęte jest pod Lp. 13 w dziale „Pozostała infrastruktura" w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 października 2007 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć Euro 2012 (Nr 192, poz. 1385), w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 lipca 2008 r. zmieniającym ww. rozporządzenie (Dz.U. Nr 127, poz.818), które weszło w życie z dniem 1 sierpnia 2008 r.; w konsekwencji - jako takie – stanowi „inne przedsięwzięcie niezbędne do przeprowadzenia turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012" (*„przedsięwzięcie Euro 2012")* w rozumieniu art. 1 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (Dz.U. Nr 173, poz.1219 z późn. zm.)

W toku postępowania tut. organ ustalił i zważył co następuje:

W ramach przedsięwzięcia projektuje się wykonanie obiektów i robót określonych w pkt I niniejszej decyzji, w podziale na zadania określone w charakterystyce całego przedsięwzięcia, stanowiącej załącznik do niniejszego rozstrzygnięcia. Ocena oddziaływania planowanej rozbudowy została przeprowadzona, zgodnie z art. 46 ust.2a ustawy – Prawo ochrony środowiska, z uwzględnieniem powiązanych technologicznie inwestycji:

- Rozbudowa bazy paliw lotniczych - realizowanej przez Bazę Paliw Petrolot w Gdańsku.
- Montaż zespołu urządzeń radionawigacyjnych typu D VOR/DME – planowanej przez Polską Agencję Żeglugi Powietrznej.

Z uwagi na przedstawioną w raporcie możliwość wystąpienia konfliktów społecznych, w przeprowadzonej ocenie oddziaływania przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie Portu Lotniczego Gdańsk uwzględniono również powiązane funkcjonalnie z inwestycją przedsięwzięcia

związane z przebudową układu komunikacyjnego wokół portu lotniczego, dla których inwestorem jest Miasto Gdańsk.

Realizacja planowanej rozbudowy Portu Lotniczego Gdańsk została ujęta w szeregu krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych, w tym w szczególności do: „Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015", Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko" na lata 2007-2013, „Strategii rozwoju województwa pomorskiego 2020", „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego", „Regionalnej strategii rozwoju transportu w województwie pomorskim na lata 2007-2020". Planowana inwestycja została uwzględniona również w zapisach „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska" uchwalonego w 2007 roku oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

„Regionalna strategia rozwoju transportu w województwie pomorskim na lata 2007-2020" uwzględniając cele rozwoju transportu lotniczego w województwie zakłada, że dalszy rozwój infrastruktury lotniskowej powinien się odbywać poprzez:

1) Modernizację i rozbudowę Portu Lotniczego Gdańsk im. L. Wałęsy w sposób wyprzedzający wzrost popytu na przewozy lotnicze i zapewniający wysoką jakość lotniczych usług portowych dla rosnącej liczby pasażerów i ładunków oraz stworzenie konkurencyjnych warunków dla obsługi przewoźników lotniczych, w tym „tanich linii",
2) Budowę Pomorskiego Węzła Lotniczego na obszarze trójmiejskiego obszaru metropolitalnego - sieci lotnisk ściśle ze sobą współpracujących i obsługujących potrzeby przewozowe w zakresie transportu lotniczego liczącej ponad milion mieszkańców metropolii,
3) Przygotowanie Portu Lotniczego Gdańsk im. L. Wałęsy do szybko rosnących lotniczych przewozów towarowych i zapewnienie podniesienia standardu świadczonych przez port lotniczy usług na rzecz ładunków oraz włączenie tego portu w transeuropejską sieć transportową jako integralnej części europejskich korytarzy transportowych VI i IA,
4) Zabezpieczenie w planach przestrzennych województwa odpowiednio dużych terenów dla rozwoju punktowej infrastruktury lotniczej oraz zapewnienie regionalnej i lokalnej dostępności portu lotniczego z uwzględnieniem infrastruktury drogowej i kolejowej oraz działań na rzecz zwiększenia udziału transportu publicznego w obsłudze Portu Lotniczego Gdańsk im. Lecha Wałęsy.

Odnośnie do realizacji projektu rozbudowy Portu Lotniczego Gdańsk w Programie Operacyjnym „Infrastruktura i Środowisko" wskazuje się m.in. że : „Projekt ma strategiczny charakter i jest zgodny z drugim priorytetem strategicznym SRK: „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej", trzecim celem horyzontalnym NSRO: „Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski" oraz celem głównym POIiŚ: „Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej".

W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska", które zostało przyjęte przez Radę Miasta Gdańska uchwałą nr XVIII/431/07 z dnia 20 grudnia 2007 r., Port Lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy określono jako port lotniczy o dużym znaczeniu krajowym i międzynarodowym , a teren Portu Lotniczego zaliczono do strategicznych obszarów rozwoju funkcji metropolitalnych miasta Gdańska.

Teren Portu Lotniczego Gdańsk w większości nie jest objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego z wyjątkiem dwóch obszarów. Niewielki obszar w centralnej części lotniska objęty jest ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Klukowo-Rębiechowo rejon ulicy Szybowcowej (zatwierdzony uchwałą Rady Miasta Gdańska Nr III/35/2002 z dnia 5 grudnia 2002 r.). Teren lotniska w tym planie jest wyznaczony pod funkcje wydzielone uciążliwe z towarzyszeniem funkcji usługowych. Teren lotniska po wschodniej stronie ulicy Budowlanych z pasem oświetlenia naprowadzającego położony jest w obrębie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Matarnia - rejon między ulicą Budowlanych i Obwodnicą Trójmiasta zatwierdzony uchwałą Rady Miasta Gdańska Nr LV/1871/2006 z dnia 28 września 2006 r.

Teren jest wydzielony pod funkcję - tereny lotnisk. Teren lotniska po zachodniej stronie ulicy Budowlanych z pasem oświetlenia naprowadzającego położony jest w obrębie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Matarnia - przy lotnisku.

Planowane przedsięwzięcie będące przedmiotem niniejszej sprawy nie jest w konsekwencji sprzeczne z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i w tym też aspekcie nie zachodzą przesłanki do odmowy wydania niniejszej decyzji (art.56 ust.1 ustawy – Prawo ochrony środowiska).

Zgodnie z art.53 ustawy ochrony środowiska organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, w ramach którego sporządzany jest raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. W konsekwencji, w trakcie prowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko tut. Organ, działając na podstawie art.32 ust.1 pkt 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska, podał do publicznej wiadomości informację o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie danych o wniosku o wydanie decyzji i o raporcie oddziaływania na środowisko oraz o możliwości składania uwag i wniosków, wskazując miejsce i 21 dniowy termin ich składania. Ogłoszenie zostało zamieszczone na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Gdańska, na stronie internetowej wraz z treścią raportu, w prasie lokalnej, a także w dniu 29 lipca 2008 r. w pobliżu miejsca realizacji przedsięwzięcia.

W odpowiedzi na ww. ogłoszenia do tut. Organu wpłynęły liczne protesty (Ochotniczych Straży Pożarnych w Baninie i w Miszewie, Burmistrza Gminy Żukowo, Radnych Miasta Żukowa, Zrzeszenia Kaszubsko – Pomorskiego, Rad Sołeckich Banino, Miszewo, Pępowo i Rębiechowo, Stowarzyszeń Przyjaciół Banina i Pępowa, Dyrektora Szkoły Podstawowej w Pępowie, Stowarzyszenia Edukacja Plus Integracja w Baninie, Zakładu Drobiarskiego Kazimierz Szmitke, a także licznych mieszkańców i przedsiębiorców działających na pobliskim terenie – łącznie 20 pism) na przewidywaną w związku z rozbudową lotniska likwidację fragmentu ulicy Słowackiego.

Zgłoszone uwagi i wnioski dotyczyły ponadto:
1) zakazania lub ograniczenia ruchu samolotów w godzinach nocnych,
2) przeniesienia istniejącej Szkoły Podstawowej w Baninie do nowej lokalizacji będącej poza strefą oddziaływania akustycznego.

Do postępowania nie zgłosiły akcesu organizacje ekologiczne.

Celem wyjaśnienia kwestii reorganizacji ruchu w rejonie Portu lotniczego w związku z zamknięciem ul. Słowackiego, stanowiącej przedmiot odrębnej względem obecnie prowadzonej sprawy administracyjnej, tut. Organ – Kancelaria Prezydenta – zorganizował spotkanie, na które zaproszone zostały osoby wnoszące uwagi w tym zakresie. Spotkanie odbyło się w dniu 26 września 2008 r. z udziałem osób, które potwierdziły swoje uczestnictwo podpisem na liście obecności. W części pierwszej spotkania przedstawiciele Miasta oraz władze Portu Lotniczego Gdańsk przedstawili zmiany w układzie drogowym (oraz ich uwarunkowania), które nastąpią w związku z rozbudową lotniska. W części drugiej spotkania udzielono odpowiedzi na zadane przez przybyłych zainteresowanych. Podczas powyższego spotkania wyjaśniano kwestię zamknięcia drogi w świetle obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Dodatkowo na etapie sporządzania raportu oddziaływania na środowiska w okresie marzec – kwiecień 2008 r. przeprowadzone zostały wstępne konsultacje społeczne na temat środowiskowych aspektów przygotowania i realizacji planowanej rozbudowy lotniska w Gdańsku. W ramach tych wstępnych konsultacji przygotowano: materiały informacyjne, ankiety w formie drukowanej i cyfrowej opublikowane na stronie internetowej Portu Lotniczego Gdańsk www.airport.gdansk.pl. Materiały informacyjne i ankiety przekazano zainteresowanym za pośrednictwem Szkół Podstawowych w Gdańsku: nr 82 przy ul. Radarowej 26, nr 83 przy ul. Stokłosy 1 oraz Szkoły Podstawowej im. ks. Bigusa przy ul. Lotniczej 15 w Baninie oraz trzech parafii rzymsko-katolickich: Św. Walentego przy ul. Jesiennej 13, Św. Rafała Kalinowskiego przy ul. Złota Karczma 24 oraz

Parafii Niepokalanego Poczęcia przy ul. Lotniczej 30 w Baninie. W dniu 19 marca 2008 roku, na stronie internetowej www.trojmiasto.pl ukazała się informacja pod tytułem „Większe lotnisko: jak wam się to podoba?" dotycząca planowanej rozbudowy Portu Lotniczego Gdańsk i informacji o prowadzonych konsultacjach społecznych; zamieszczono również pliki z ankietą w formacie *.pdf i *.doc. użytkownicy portalu wpisali 394 opinie dotyczące rozbudowy lotniska. (http://www.trojmiasto.pl/wiadomosci/news.php?id_news=27300). W trakcie prowadzonych konsultacji społecznych pobrano około 600 druków „Informacji i ankiety dotyczącej planowanej rozbudowy Portu Lotniczego Gdańsk". W wyniku przeprowadzonej akcji ankietowej otrzymano 451 druków wypełnionych ankiet - przekazanych za pośrednictwem wyżej wymienionych szkół, a także pocztą, faksem i e-mailem dotyczących planowanej rozbudowy Portu Lotniczego Gdańsk. Przesłano także 13 opinii oraz „List otwarty opinia dotycząca planowanej rozbudowy Portu Lotniczego Gdańsk" (Banino, 4.04.2008 r.) Ankiety zostały wypełnione przede wszystkim przez mieszkańców: Banina (167), Kokoszek (49), Rębiechowa (25), dla przedziału 10 ÷ 20 ankiet: Gdyni, Sopotu, Gdańska Przymorza, dla przedziału 1 ÷ 9 ankiet: Barniewic, Matarni, Oliwy, Brzeźna, Kartuz, Warzenka k. Tuchomia, Wzgórza Mickiewicza, Klukowa, Firogi, Bysewa, Smęgorzyna, Miszewka, Gdańska Południem Chełmu, Bojana, Nowca, Pępowa, Nowego Portu, Zaspy, Suchanina, Żukowa, Ujeściska, Kiełpina, Tokar, Wrzeszcza, Moreny, Osowej, Redy, Oruni, Dolnego Miasta, Śródmieścia, Gdańska, Olsztyna, Kolbud, Rotmanki, Złotej Karczmy, Kiełpinka, Wejherowa, Lostowic, Stogów, Straszyna, Jasienia, Dolnych Młynów, Brętowa, Dzierżążna, Zakoniczyna, Tczewa, Maćkowych, Chwaszczyna/Tuchomia, Kościerzyny i Siedlec.

Główne konkluzje z konsultacji społecznych są następujące:
- wyniki sondażu opinii mieszkańców zamieszkujących tereny położone w otoczeniu Portu Lotniczego Gdańsk wskazują, że obawiają się niekorzystnych zmian warunków życia i wskazują przede wszystkim na pogorszenie warunków akustycznych oraz zanieczyszczenia powietrza,
- zdaniem ankietowanych korzyści z rozbudowy lotniska odniosą przede wszystkim przedsiębiorstwa w Trójmieście (44,79% ankietowanych) i w Regionie Pomorskim (34,6% ankietowanych),
- wysoki poziom niezadowolenia mieszkańców oraz sprzeciw budzi planowany układ drogowy po rozbudowie lotniska co stwarza podstawę do prognozowania zagrożenia konfliktem społecznym na tym tle.

Odnosząc się, zgodnie z wymogiem art.56 ust.8 ustawy – Prawo ochrony środowiska, do problemów środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia zgłoszonych w powyższych postępowaniach i konsultacjach, zbieżnych w części z wnioskami zgłoszonymi przez strony postępowania, stwierdzić można, iż:

1. Likwidacja dotychczasowej trasy ul. Słowackiego na odcinku kolidującym z planowanym przedsięwzięciem odpowiada ustaleniom w zakresie ładu przestrzennego zawartym w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (uchwała Rady Miasta Gdańska nr XVII/517/2003 z dnia 11 grudnia 2003 r.). Uchwałą Nr XXVII/737/08 Rady Miasta Gdańska z dnia 28 sierpnia 2008 r. ulice: Słowackiego na odcinku od działki nr 37, obręb 25 do skrzyżowania z ulicą Nowatorów oraz Spadochroniarzy (na odcinku od ul. Słowackiego do nowoprojektowanego przebiegu ulicy Słowackiego) zostały pozbawione, ze skutkiem od 1 stycznia 2009 r., kategorii drogi powiatowej.

   Kompensujące powyższe wyłączenie ruchu działania w zakresie modyfikacji układu komunikacyjnego wokół Portu Lotniczego w Gdańsku obejmują

   1) Budowę trasy ul. Nowej Słowackiego i ulic sąsiednich w Gdańsku
   Zgodnie ze „Studium wykonalności - budowa trasy ul. Nowej Słowackiego i ulic sąsiednich w Gdańsku wraz z systemem odwodnienia" (Biuro Projektów Budownictwa Komunalnego SA w Gdańsku, lipiec 2007 r.) planowana realizacja ulicy Nowej Słowackiego od skrzyżowania z ulicą Budowlanych do Portu Lotniczego Gdańsk zakłada doprowadzenie jej do parametrów ulicy klasy głównej tzn. drogi dwujezdniowej (2 x 7 m) o dwóch pasach ruchu w każdym kierunku z pasem rozdziału o szerokości 6 m. Początkowy odcinek od ul. Budowlanych do

istniejącego toru bocznicy kolejowej i skrzyżowania z ulicą Radarową przebiegać będzie tak jak obecna ulica Słowackiego (nowa jezdnia po stronie południowej), a następnie trasa odchyla się w kierunku północnym i na zachód - dalej przebiegać będzie równolegle do istniejącej ulicy Słowackiego przez obecne tereny rolne. Na całej długości ulicy Nowej Słowackiego - po stronie północnej - przewidziano ciągi: pieszy i rowerowy. Planowaną realizację ulicy Nowej Słowackiego dostosowano do przewidywanych na tym odcinku natężeń ruchu. Analizy ruchowe zostały przeprowadzone przez Biuro Rozwoju Gdańska.

2) przebudowę skrzyżowania ul. Budowlanych i Nowatorów oraz odcinka ul. Nowatorów biegnącego od tego skrzyżowania do Banina.

Zaplanowany okres realizacji obu ww. inwestycji został skoordynowany z harmonogramem realizacji planowanej rozbudowy portu lotniczego. Na całość prac związanych z przebudową ul. Budowlanych i Nowatorów zarezerwowano - na lata 2009 i 2010 - 45 mln zł w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Gdańska.

Inwestycja obejmie położenie w ul. Nowatorów nowej nawierzchni, poprawiona zostanie geometria jezdni, powstaną zatoki dla autobusów (w tej chwili zatrzymują się one na jezdni, blokując ruch i powodując korki), droga zostanie oświetlona. Dodatkowo wybudowana będzie ścieżka rowerowa.

3) Docelowo planowana jest również przebudowa odcinka od ul. Słowackiego do skrzyżowania Budowlanych z Nowatorów. Plany zakładają w przyszłości stworzenie na tym odcinku drogi dwupasmowej.

Realizacja tych inwestycji, jedynie funkcjonalnie powiązanych z ocenianym przedsięwzięciem, wykracza poza przedmiot przedsięwzięcia, przedmiot niniejszej sprawy i kompetencje służące Prezydentowi Miasta Gdańska jako organowi właściwemu do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Inwestorem dla tych przedsięwzięć drogowych pozostaje Miasto Gdańsk, które działając jako zarząd dróg obowiązane jest zapewnić na czas i po zrealizowaniu inwestycji alternatywę dla obecnego układu komunikacyjnego w rejonie lotniska.

2. Ocena celowości oraz nakaz przeniesienia istniejącej Szkoły Podstawowej w Baninie do nowej lokalizacji będącej poza strefą oddziaływania akustycznego rozbudowywanego Portu Lotniczego, wykraczają poza przedmiot decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i kompetencję Prezydenta Miasta Gdańska do ustanawiania środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia. Ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu, wymagania techniczne dotyczące budynków oraz sposób korzystania z terenów, wynikające z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko lub analizy porealizacyjnej określa się w akcie tworzącym lub zmieniającym utworzony obszar ograniczonego użytkowania, o statusie aktu prawa miejscowego, co ze względu na rodzaj przedsięwzięcia będącego przedmiotem niniejszego postępowania przynależy do właściwości Sejmiku Województwa Pomorskiego.

3. Ponieważ obecnie prowadzone na terenie Portu Lotniczego w Gdańsku loty nocne mają przede wszystkim związek z działalnością o charakterze użyteczności publicznej (przesyłki pocztowe i kurierskie), która będzie nadal utrzymana po rozbudowie portu lotniczego, nie znajduje uzasadnienia całkowite wykluczenie takich lotów. Stanowiłoby to nadto zbyt daleko idącą barierę rozwojową i utrudniało realizację celów określonych w przywołanych krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych. Dostrzegając jednakże rangę tego problemu w aspekcie oddziaływania na warunki życia ludzi, przy jednocześnie ustaleniu braku wpływu zarządzającego portem na dobór rodzaju statków powietrznych używanych przez poszczególnych przewoźników, wprowadzono do treści decyzji ograniczenie ilości nocnych operacji startu i lądowania w fazie eksploatacji portu następującej po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, do poziomu maksymalnie 30% takich operacji wykonywanych w porze dnia. Nadto nałożono na inwestora obowiązki wykonania, w oparciu o nakazywane jednocześnie rzeczywiste i ciągłe pomiary hałasu w środowisku, osłon akustycznych, innych środków technicznych oraz przyjęcia działań organizacyjnych, minimalizujących uciążliwości powodowane hałasem lotniczym.

Tut. Organ udzielił nadto, w oparciu o wyjaśnienia uzyskane od inwestora i autora raportu, odpowiedzi (pismo nr WŚ-I-7639/I/11p9/2008/AN z dnia 29 września 2008 r.) na pismo Pana Jarosława Adamczyka zawierające uwagi i zapytania do raportu.

Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko została oparta o ustalenia faktyczne i poglądy naukowo-badawcze zawarte w przedstawionych przez wnioskodawcę raportach o ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, wraz z aneksem odpowiadają pod względem struktury treści art.52 ustawy – Prawo ochrony środowiska, a ich ustalenia są spójne, logiczne i przekonujące.

W odniesieniu do obiektów Terminala II analiza wariantowa przedsięwzięcia objęła dwa zasadnicze warianty: wariant nie podejmowania przedsięwzięcia oraz wariant najkorzystniejszy dla środowiska (zdefiniowany przez autorów jako taka realizacja inwestycji, w której zostanie zachowana zasada równoważonego rozwoju i zostaną dotrzymane standardy środowiskowe), za który uznano wariant realizacyjny, przy zastosowaniu zaleceń zawartych we wnioskach raportu. Opcja zero tj. pozostawienie istniejącego terminala do odpraw ruchu międzynarodowego oraz do odpraw przy rejsach krajowych, przy założeniu rozwoju usług przyczyni się zdaniem autorów raportu do konieczności zaniechania powyższych planów z uwagi na ograniczoną przestrzeń do ww. działań. Analiza oddziaływania wariantów na środowisko, opisana w raporcie dotyczącym Terminala zdaniem tut. organu wyczerpuje niezbędne kryteria wyboru wariantu.

W przypadku planowanej modernizacji lotniska wariantowanie było oparte o analizę wielokryterialną, której celem była optymalizacja wielu elementów przekładających się na zadania inwestycyjne, ich parametry funkcjonalno-użytkowe oraz rozmieszczenie w obrębie istniejącego lotniska, na terenach przeznaczonych pod rozwój lotniska oraz w ich otoczeniu. Stan środowiska oraz jego chłonność na emisje z rozbudowanego lotniska stanowiły czynnik ograniczający.

Głównymi kryteriami branymi pod uwagę przy planowaniu rozbudowy były:
- prognoza i struktura ruchu lotniczego do 2015 roku oraz 2020 roku,
- liczba prognozowanych operacji lotniczych w porze dnia i nocy,
- program rzeczowy rozbudowy Portu Lotniczego.

Istotnym elementem wariantowania w obrębie lotniska było przeprowadzenie analizy przebiegu drogi kołowania, równoległej do drogi startowej. Projektowane jej usytuowanie pozwoliło na rozbudowę infrastruktury lotniczej w północnej części lotniska oraz zabezpieczyło powierzchnię terenu dla stanowiska odladzania. Droga kołowania będzie połączona pięcioma drogami szybkiego zejścia z drogą startową. Sama droga startowa po przeprowadzonym remoncie w etapie I, zostanie wydłużona o 400 metrów w etapie II po 2012 roku.

Prognozowana liczba pasażerów była podstawowym kryterium do określenia wielkości i struktury ruchu lotniczego w Gdańsku, z uwzględnieniem rocznych przyrostów oraz innych czynników. Na podstawie ekstrapolacji trendów określono jako najbardziej prawdopodobny w 2015 roku wzrost liczby obsługiwanych pasażerów do poziomu 3,5 ÷ 4,0 mln, a w perspektywie 2020 roku do około 5 mln rocznie. Pochodną tych parametrów była liczba operacji lotniczych w ciągu doby przy założonej pojemności statków powietrznych. Osiągnięcie tak złożonego wzrostu ruchu pasażerów jest możliwe do zrealizowania przy bardzo różnej liczbie operacji lotniczych (startów i lądowań) w okresie pojedynczej doby. Uśredniona doba, przyjmowana w rozważaniach, umożliwiała obsługę prognozowanej liczby pasażerów w zakresie od 111 operacji na dobę do około 200. O ile jednak liczba 111 startów i lądowań w okresie pojedynczej doby stwarzała możliwość ograniczenia zagrożenia ponadnormatywnym hałasem w porze dnia oraz w porze nocy, to liczba ponad 200 operacji w okresie uśrednionej doby zwiększała powierzchnię obszaru objętego ponadnormatywnym hałasem oraz jego zasięg, szczególnie w porze nocnej.

W wyniku analiz wyróżniono następujące warianty:

- stan obecny, stanowiący swego rodzaju układ odniesienia dla oceny skutków pozostałych wariantów; wariant ten nie może być traktowany jako statyczny, gdyż pod wpływem czynników zewnętrznych będzie stopniowo ewoluował w stronę wariantu „zerowego" oznaczającego pogorszenie wszystkich parametrów jakości środowiska;
- wariant maksimum, zakładający szybki przyrost liczby operacji lotniczych do ponad 200 w perspektywie po 2015 roku, wariant ten oznacza w praktyce maksymalizację przyrostu niekorzystnych oddziaływań środowiskowych, największy przyrost terenów objętych hałasem lotniczym oraz największy zasięg obszaru ograniczonego użytkowania;
- wariant optimum, zakłada średni przyrost operacji lotniczych do 111 startów i lądowań w okresie średniej doby przy obecnej strukturze parku statków powietrznych; w wariancie tym przy uwzględnieniu programu dynamiki przyrostu liczby pasażerów poza wzrostem powierzchni terenów objętych hałasem lotniczym oraz zwiększonym zasięgiem oddziaływań chwilowych dwutlenku azotu nie występuje pogorszenie żadnych innych parametrów środowiskowych;
- wariant optimum z prognozą teoretycznej struktury parku statków powietrznych; wariant w pełni teoretyczny, wskazujący jednak, że przy stałej tendencji poprawy charakterystyki akustycznej samolotów istnieje możliwość znacznego ograniczenia przyrostu powierzchni terenów objętych hałasem lotniczym.

Organ podzielił wniosek autorów raportu wynikający z porównania wariantów, w świetle którego realizacja rozbudowy lotniska w stosunku do trendu stałego pogarszania się klimatu akustycznego i stanu aerosanitarnego w wariancie „zerowym" oznacza w praktyce niepogarszanie obecnych oddziaływań przy zwiększeniu zdolności operacyjnych lotniska i Portu Lotniczego. Również w zakresie pozostałych parametrów środowiskowych, właściwy program inwestycyjny w praktyce nie spowoduje zwiększenia obciążenia środowiska w porównaniu ze stanem obecnym.

Analiza oddziaływania na środowisko rekomendowanego wariantu, opisana w raporcie dotyczącym rozbudowy portu lotniczego, zdaniem organu wyczerpuje niezbędne kryteria wyboru wariantu.

Z zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego na okoliczność rodzaju i zasięgu oddziaływania na środowisko, analizowanego pod kątem zarówno budowy Terminala II, jak i pozostałych zadań dotyczących planowanej rozbudowy portu lotniczego, wynika przede wszystkim że, w odniesieniu do wybranego wariantu przedsięwzięcia:

1) Najbardziej znaczącym aspektem środowiskowym oraz oddziaływaniem związanym z funkcjonowaniem portu lotniczego jest i pozostanie hałas powodowany przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych. Podstawą oceny hałasu lotniskowego oprócz obowiązujących aktów prawnych były w niniejszym postępowaniu następujące instrukcje:
   - Instrukcja ITB Nr 309 „Metody określania zasięgu hałasów lotniczych w zapisie komputerowym", Warszawa 1991 r.,
   - „Ochrona przed hałasem. Instrukcja określania zasięgu hałasów lotniczych na stanowiskach prób"; Centralny Ośrodek Doskonalenia Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Dębe 1993 r.,
   - norma PN-99/B-02151/3 Akustyka budowlana Ochrona przed hałasem pomieszczeń w budynkach. Wymagania.

   W odniesieniu do obiektu Terminala II zastosowano nadto szereg norm i instrukcji wymienionych w części II raportu dotyczącego Terminala

   W wyniku zwiększenia liczby operacji lotniczych po zakończeniu rozbudowy Portu Lotniczego im. Lecha Wałęsy w Gdańsku prognozowany zasięg hałasu w porze dziennej i w porze nocnej zwiększy się. W raporcie o oddziaływaniu na środowisko na podstawie modelu symulacyjnego, uwzględniającego specyfikę hałasu lotniczego określono zasięgi średniego długotrwałego poziomu hałasu w okresie całej doby oraz zasięgi średniego długotrwałego hałasu w porze nocy dla rozpatrywanych wariantów liczby startów i lądowań samolotów. Zasięg stref hałasu

lotniczego przy znaczącym wzroście operacji startu i lądowania na dobę może wykroczyć poza zasięg wyznaczonego obszaru ograniczonego użytkowania, co spowoduje konieczność jego powiększenia w trybie przepisów art. 135 ustawy - Prawo ochrony środowiska.

Pomiary hałasu, zgodnie z art.175 ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz obowiązującym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 października 2007 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz.U. Nr 192, poz.1392) są prowadzone jako pomiary okresowe. W kontekście obecnie planowanej rozbudowy dane generowane w wyniku prowadzonych pomiarów, w połączeniu z zastosowanym modelem wskaźnikowym, nie są wystarczające dla możliwości całościowego uregulowania zagadnienia koniecznych do zastosowania osłon akustycznych i modyfikacji granic obszaru ograniczonego użytkowania. Rozwój funkcji mieszkaniowych wymaga także weryfikacji lokalizacji punktów pomiarowych.

2) Wzrost liczby operacji lotniczych (startów, lądowań) samolotów przyczyni się do wzrostu emisji gazów lub pyłów do powietrza w otoczeniu lotniska; inne źródła emisji zorganizowanej i niezorganizowanej (takie jak parkingi itp.) będą mieć zdecydowanie mniejszy udział w kształtowaniu warunków areosanitarnych, a ich udział z punktu widzenia jakości powietrza jest zasadniczo pomijalny. Jedynie stężenia maksymalne dwutlenku azotu w odniesieniu do okresu 1 godziny obliczone łącznie dla samolotów i pojazdów, poza terenem lotniska przekraczać będą okresowo dopuszczalną wartość odniesienia S = 200,00 $\mu g/m^3$. Stężenia średnioroczne dwutlenku azotu nie przekroczą jednakże dopuszczalnych wartości odniesienia.

3) Rozkład natężeń pól elektromagnetycznych w obszarze lotniska oraz w jego otoczeniu nie zmieni się w sposób istotny w stosunku do stanu obecnego. Biorąc pod uwagę: wysokość montażu planowanych anten oraz stan zabudowy i zagospodarowanie otoczenia (miejsca lokalizacji) zamierzenia, należy wykluczyć jakiekolwiek oddziaływanie pól elektromagnetycznych na ludzi. W ustalonej przestrzeni nie występują miejsca ich przebywania.

4) W raporcie o oddziaływaniu na środowisko zidentyfikowano oddziaływania na powierzchnię ziemi w czasie prowadzenia prac budowlanych; będą one miały charakter czasowy. Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na zmianę użytkowania powierzchni ziemi; ze względu na obecne i planowane zagospodarowanie całego obszaru, zmiany te nie będą miały negatywnego znaczenia. Teren po rozbudowie Portu Lotniczego zostanie zagospodarowany zgodnie z przewidywanymi dla niego funkcjami, a wprowadzenie powierzchni utwardzonych ograniczy do minimum zagrożenie zanieczyszczenia lub skażenia gruntu. Dostępne wolne przestrzenie zostaną zagospodarowane zielenią.

5) Rozbudowa lotniska wymagać będzie istotnych zmian rozwiązań w zakresie odprowadzania i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, w tym wód z odladzania: samolotów, pasa startowego, dróg kołowania. Rozbudowa lotniska spowoduje zwiększenie powierzchni utwardzonych, a przez to znaczny wzrost spływu wód w stosunku do obecnego zagospodarowania terenu. Konieczne będzie 5-dobowe retencjonowanie wód przed odprowadzeniem do odbiorników zewnętrznych, a zimą przetrzymywanie wód pochodzących z odladzania nawierzchni utwardzonych ze względu na wymagany stopień biodegradacji środków przeciwoblodzeniowych wynoszący minimum 90%.

6) Wnioski oceny wskazują, na to, że nie nastąpią znaczące oddziaływania na świat roślinny i zwierzęcy oraz na obszary chronione. Planowana inwestycja zlokalizowana jest poza wyznaczonymi obszarami objętymi ochroną oraz zgłoszonymi lub proponowanymi do objęcia ochroną w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

7) Raport o oddziaływaniu na środowisko uwzględnia wpływ rozbudowy portu lotniczego na zdrowie i warunki życia ludzi. Za najbardziej odczuwalne przez ludzi zmiany uznano zwiększenie

liczby operacji lotniczych i związane z tym oddziaływania hałasu oraz w znacznie mniejszym stopniu zanieczyszczenia powietrza.

8) Na etapie realizacji oraz funkcjonowania portu lotniczego nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na dobra kultury. Oddziaływania na krajobraz w trakcie rozbudowy lotniska będą mało znaczące, natomiast zrealizowane obiekty będą nowym, ale uzupełniającym elementem krajobrazu cechującego się monotonną płaską powierzchnią z obiektami infrastruktury np. terminalem, radarem, wieżą kontroli ruchu lotniczego. Funkcjonowanie lotniska wymusza ograniczenia wysokości zabudowy i innych inwestycji oraz zalesiania otaczającego obszaru.

9) Gospodarka odpadami w okresie rozbudowy lotniska spowoduje powstanie znaczących ilości odpadów typowych dla dużych budów, w tym mas ziemnych. Rodzaje i ilości odpadów, które będą wytwarzane w czasie prac rozbiórkowych oraz budowlano-montażowych, a także sposób zagospodarowania mas ziemnych zostaną określone w projekcie budowlanym. W czasie eksploatacji rodzaje odpadów wytwarzanych na terenie Portu Lotniczego nie zmienią się w istotnym zakresie w stosunku do stanu obecnego, natomiast znacznie wzrośnie ich ilość.

10) Z funkcjonowaniem lotniska wiąże się ryzyko różnego rodzaju zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego, w tym ryzyka pożaru, wybuchu, katastrofy lotniczej. Powinno się zachować niezbędne odległości zapewniające bezpieczeństwo terenom wrażliwym (mieszkaniowo-usługowym) oraz zapewniać dobrą dostępność komunikacyjną wokół lotniska dla potrzeb pojazdów specjalnych.

Nadto tut. Organ ustalił, że planowana inwestycja nie stanowi przedsięwzięcia mogącego osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami, zakaz których to oddziaływań wynika z art.33 ust.1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz.880 z późn. zm.).

Planowane przedsięwzięcie znajduje się poza obszarami specjalnej ochrony ptaków objętymi ochroną w ramach sieci Natura 2000 na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313 z późn. zm.) Planowana inwestycja znajduje się również poza specjalnymi obszarami ochrony siedlisk zaproponowanymi do objęcia tą formą ochrony i zgłoszonymi przez Polskę (Ministerstwo Środowiska) do Komisji Europejskiej, jak i zgłoszonymi przez organizacje ekologiczne w ramach tzw. „Shadow List" (2004, 2006), a także poza obszarami proponowanymi w ramach toczących się obecnie konsultacji społecznych prowadzonych przez Ministerstwo Środowiska (Potencjalne obszary siedliskowe Natura 2000, 17 kwietnia 2008 r.). Istniejące i proponowane obszary Natura 2000 położone najbliżej od Portu Lotniczego Gdańsk (Rys. 18), obejmują, w odległości, odpowiednio:

- około 5,5 km na północny-wschód - SOOS PLH220055 „Bunkier w Oliwie",
- około 9 km na północny-wschód i wschód - OSOP PLB220005 „Zatoka Pucka",
- około 12 km na wschód - SOOS PLH220030 „Twierdza Wisłoujście",
- około 11 km na południowy-zachód - SOOS „Jar Rzeki Raduni".

W konsekwencji, mając łącznie na uwadze odległość przedsięwzięcia od ww. obszarów sieci Natura 2000 oraz rodzaj i cechy przedmiotu ochrony na tych obszarach, przedsięwzięcie nie wymaga procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, o jakiej mowa w art.33 ust.3 ustawy o ochronie przyrody oraz art.6 (3) Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102, z późn. zm.).

W zakresie powyższym tut. Organ podzielił ocenę zawartą w przedstawionych raportach. Ocena taka znalazła także swój wyraz w zaświadczeniu Wojewody Pomorskiego jako organu odpowiedzialnego

za monitoring obszarów Natura 2000 znak ŚR/VII.MJ/6660-2-231/08 z dnia 22 lipca 2008 r. w którym, obok przywołania ww. odległości między terenem przedsięwzięcia a obszarami Natura 2000 stwierdza się dodatkowo, m.in. że: „ (...) Rozkład natężeń pól elektromagnetycznych w obszarze lotniska oraz w jego otoczeniu nie zmieni się w sposób istotny w stosunku do stanu obecnego. Planowana rozbudowa Portu Lotniczego w Gdańsku znajduje się na Wysoczyźnie Kaszubskiej poza zasięgiem obu kontynentalnych korytarzy wędrówek długodystansowych ptaków. Ponieważ inwestycja znajduje się w znacznej odległości od ww. ostoi Natura 2000 ze względu na charakter i odległość od ww. obszarów oraz fakt iż korytarze lotnicze nie pokrywają się z korytarzami migracyjnymi ptaków, nie ma podstaw przypuszczać aby mogła ona wpłynąć w sposób znaczący na siedliska przyrodnicze oraz siedliska gatunków ptaków, dla których ochrony wyznaczono ww. obszary Natura 2000. W związku z tym uznano, że przeprowadzenie oceny, o której mowa w art.6 ust.3 dyrektywy 92/43/EWG nie zostało uznane za niezbędne"

Uwarunkowania i obowiązki określone w pkt I niniejszej decyzji nałożono w oparciu o wnioski i zalecenia przedstawionych raportów, jak też wnioski i uwagi wniesione w postępowaniu z udziałem społecznym i w czasie konsultacji społecznych.

Uwarunkowania określone dla fazy realizacji przedsięwzięcia sformułowano mając na względzie m.in. obowiązki:
- zapewnienia oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji (art. 74 ust.1 ustawy – Prawo ochrony środowiska),
- uwzględniania ochrony środowiska na obszarze prowadzenia prac a w szczególności ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych (art. 75 ust. 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska),
- wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją konkretnej inwestycji art. 75 ust. 3 ustawy – Prawo ochrony środowiska),
- podejmowania działania mające na celu naprawienie wyrządzonych szkód, w szczególności przez kompensację przyrodniczą (art. 75 ust. 3 ustawy – Prawo ochrony środowiska),
- wykorzystywania surowców i materiałów, które zapobiegają powstawaniu odpadów lub pozwalają utrzymać na możliwie najniższym poziomie ich ilość, a także ograniczają negatywne oddziaływanie na środowisko lub zagrożenie życia lub zdrowia ludzi (art.6 ustawy o odpadach)
- postępowania z odpadami w sposób zgodny z zasadami gospodarowania odpadami, wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami (art.7 ustawy o odpadach).

Uwarunkowania określone dla fazy eksploatacji portu lotniczego po zakończeniu poszczególnych etapów rozbudowy sformułowano przy uwzględnieniu funkcjonalnych i technicznych odmienności pomiędzy budową Terminala II i pozostałymi elementami rozbudowy portu lotniczego. Podstawą dla określenia tych uwarunkowań były zalecenia obu przedstawionych raportów oraz stanowiska organów uzgadniających te uwarunkowania.

Wymagania powyższe określono mając na względzie najbardziej istotne spośród zidentyfikowanych emisji, brak zarządzania którymi mógłby stanowić źródło negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym zdrowie ludzi bądź, skrajnie, prowadzić do stanu zagrożenia środowiska. Dlatego też podawane uwarunkowania, przy jednoczesnym uwzględnieniu istniejących wymagań technicznych dla lotnisk cywilnych ustanowionych na podstawie ustawy – Prawo budowlane, skoncentrowano na emisji hałasu, gospodarce wodno-ściekowej i gospodarce odpadami. Podawane uwarunkowania obejmują zarówno działania o charakterze prewencyjnym (np. pkt I.1.B. 1), 3), 8)-10)), nadzorczym (pkt 5) jak i techniczne środki zarządzania emisjami (pkt 2, 6, 7). Zawarty w pkt I.1.B. 2) nakaz wykonania osłon akustycznych oraz przedsięwzięcia działań organizacyjnych mających na celu ochronę środowiska przed hałasem stanowi gwarancję dla wytycznej projektowej zawartej w pkt I.2.1) i winien być odczytywany łącznie z postanowieniami pkt II.1 decyzji.

Uwarunkowania określone dla projektu budowlanego stanowią bezpośrednią wytyczną dla projektanta i mają na celu zapewnienie oszczędnego korzystania z zasobów środowiska i energii

elektrycznej (pkt I.2. 4), 9), 13)), minimalizację emisji (I.2. 1), 2), 5) 8) 10)), odpowiednie zarządzanie emisjami (pkt 3), 6), 11), 12)) albo realizację priorytetów lokalnej polityki ekologicznej (pkt 7).

Dostępność rozwiązań technicznych należy ustalać z uwzględnieniem definicji „dostępnej techniki" zawartej pojęciu „najlepszej dostępnej techniki", określanym w art.3 pkt 10 ustawy – Prawo ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zgodnie z uwarunkowaniami określonymi niniejszą decyzją a także późniejsza eksploatacja obiektów powstałych w wyniku przedsięwzięcia nie zwalnia inwestora i zarządzającego portem lotniczym z obowiązku, niezależnie od postanowień niniejszej decyzji:

- stosowania przepisów w sprawie warunków technicznych ustanowionych na podstawie art.7 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2006 r. Nr 156, poz.1118 z późn. zm.), w tym w szczególności rozporządzenia Ministra Transportu I Gospodarki Morskiej z dnia 31 sierpnia 1998 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dla lotnisk cywilnych (Dz.U. Nr 130, poz. 859 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 75, poz. 690 ze zm.);
- uzyskania wymaganych prawem zezwoleń, opinii i uzgodnień;
- realizacji obowiązków wynikających wprost z przepisów prawa, w tym w szczególności obowiązków dotyczących prawidłowej eksploatacji instalacji, określonych przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska oraz gospodarki odpadami, określonej przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz.251 z późn. zm.); obowiązki takie, jako istniejące i wiążące z mocy prawa, nie podlegają powtórnemu nałożeniu i ujawnieniu w decyzji.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. Nr 58, poz.535 z późn. zm.) przedsięwzięcie nie jest zaliczone ani nie powoduje zaliczenia Portu Lotniczego w Gdańsku do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii. Zgodnie z art. 3 pkt 23 ustawy – Prawo ochrony środowiska poważną awarią jest szczególna kategoria awarii, obejmująca zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji (wymienionych w ww. rozporządzeniu), prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnienie. Wobec powyższego w decyzji nie określono wymogów w zakresie przeciwdziałania skutkom awarii przemysłowych, co jest wymagane jedynie w odniesieniu do przedsięwzięć zaliczanych do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii. Raporty wykonane dla przedsięwzięcia opisują możliwe sytuacje awaryjne oraz określają sposoby zapobiegania tym zdarzeniom oraz obowiązki związane z ochroną środowiska na wypadek ich wystąpienia. Dla sytuacji awaryjnych, jakie mogą wystąpić w fazie realizacji przedsięwzięcia określono w pkt I.1.A decyzji dodatkowe uwarunkowania, mające na celu przede wszystkim ochronę środowiska gruntowo-wodnego.

Po przeanalizowaniu zakresu planowanego przedsięwzięcia oraz zidentyfikowaniu jego oddziaływań na środowisko i ich skali stwierdzono, że planowane przedsięwzięcie nie będzie powodować oddziaływań na środowisko poza strefą krążenia samolotów wokół lotniska, której zasięg mierzony jest okręgiem o średnicy około 20 km. Całość tej strefy znajduje się nad lądowym terytorium kraju. Żadne z oddziaływań rozpatrywanych w tej strefie nie będzie powodować znaczących transgranicznych oddziaływań na środowisko. Do oddziaływań takich nie będą również prowadzić zidentyfikowane możliwe sytuacje awaryjne. Emisje powodowane eksploatacją portu lotniczego po jego rozbudowie nie będą również bezpośrednio lub pośrednio, w tym poprzez sieć hydrograficzną lub wskutek wędrówek zwierząt, przenoszone na duże odległości w stopniu, który mógłby powodować znaczące oddziaływania na terytorium innych państw. Z tych względów w niniejszej sprawie nie zachodziła konieczność przeprowadzania postępowania w sprawie

oddziaływań transgranicznych, o jakim mowa w art.58 i n. ustawy – Prawo ochrony środowiska, jak i określania uwarunkowań związanych z takimi oddziaływaniami w treści niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 135 ust. 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska, jeżeli z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, z analizy porealizacyjnej albo z przeglądu ekologicznego wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu (tu: Portu Lotniczego im. Lecha Wałęsy w Gdańsku), to dla m.in. trasy komunikacyjnej, lotniska, linii i stacji elektroenergetycznej oraz instalacji radiokomunikacyjnej, radionawigacyjnej i radiolokacyjnej tworzy się obszar ograniczonego użytkowania. Obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska, który to normatywny status, jak wskazano wyżej posiada również lotnisko administrowane przez Port Lotniczy Gdańsk Sp. z o.o. lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie, tworzy sejmik województwa, w drodze uchwały. Kompetencja powyższa została przyznana sejmikowi województwa od 1.01.2008 r.

Wojewoda Pomorski rozporządzeniem Nr 8/2002 z dnia 26 lipca 2002 r. ustanowił dla Portu Lotniczego Gdańsk, w jego stanie przed realizacją przedsięwzięcia będącego przedmiotem niniejszej sprawy, obszar ograniczonego użytkowania. Granice tego obszaru wyznacza obwiednia izofony 50 dB dla pory nocnej i 60 dB dla pory dziennej. Dla obszaru ustalono m.in.:

- bez względu na funkcję terenu wprowadza się zakaz lokalizowania nowych obiektów oraz rozbudowy i nadbudowy:
  - wszelkiej zabudowy mieszkaniowej,
  - obiektów oświaty, nauki, służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej,
  - innych obiektów związanych ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży,
  - obiektów, których działalność może zwiększyć poziom hałasu w środowisku,
- preferowany sposób korzystania z terenu:
  - zabudowa budynkami i obiektami niewrażliwymi na uciążliwości akustyczne,
  - nasadzenia zielenią,
  - lokalizowanie obiektów o charakterze usługowym lub produkcyjnym,
- uwarunkowania dotyczące wymagań technicznych w odniesieniu do budynków: budynki znajdujące się w obszarze ograniczonego użytkowania muszą zapewnić odpowiednią ochronę przebywających w nich osób przed ponadnormatywnymi oddziaływaniami akustycznymi, przede wszystkim przez zapewnienie stolarki okiennej o właściwej izolacyjności akustycznej, w zależności od oceny wielkości przekroczenia.

Oddziaływania Portu Lotniczego Gdańsk im. Lecha Wałęsy wykraczające poza teren, do którego lotnisko posiada tytuł prawny, dotyczą tylko hałasu i zanieczyszczenia powietrza. Najpoważniejszym zagrożeniem środowiska, po rozbudowie lotniska, pozostanie hałas lotniczy, którego zasięg w porze dziennej i w porze nocnej zwiększy się. Zasięg strefy hałasu lotniczego w porze dziennej określa dopuszczalny długotrwały średni poziom dźwięku $L_{DWN} = 60$ dB, a dla pory nocnej $L_N = 50$ dB. Zasięg stref hałasu lotniczego, określonego wymienionymi izofonami wykroczy poza zasięg wyznaczonego obszaru ograniczonego użytkowania, co spowoduje konieczność rozszerzenia tego obszaru w trybie przepisów art. 135 i 136 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Na podstawie wniosków przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko rokować można, iż dotychczasowy obszar ograniczonego oddziaływania będzie wymagał rozszerzenia ze względu na:

- brak możliwości całkowitego wyeliminowania ponadnormatywnych uciążliwości akustycznych w porze dnia i w porze nocy za pomocą środków technicznych,
- wyniki badań i modelowych obliczeń przedstawione w raporcie,
- ustalenia dokumentów planistycznych miasta Gdańska i gminy Żukowo.

W ocenie tut. organu zasadnym jest nadal wytyczenie granicy zwiększonego obszaru ograniczonego oddziaływania zgodnie z obwiednią izolinii natężenia równoważnego dźwięku 50 decybeli w porze

nocnej i 60 decybeli w porze dziennej, która obejmie swym zasięgiem fragmenty osiedli mieszkaniowych w rejonie Matarni, Banina i Rębiechowa. Za celowe uznaje się również utrzymanie dotychczasowych postanowień rozporządzenia Wojewody odnośnie do ograniczeń w zakresie przeznaczenia terenu, wymagań technicznych dotyczących budynków oraz sposobów korzystania z terenów. Wprowadzone ograniczenia i środki techniczne ograniczające emisje hałasu winny odpowiadać warunkom technicznym określonym na podstawie ustawy – Prawo budowlane dla lotnisk cywilnych i nie mogą tworzyć przeszkód lotniczych ani zagrożeń dla ruchu lotniczego.

Ponieważ wnioski raportu i postępowania z udziałem społecznym wskazują na potrzebę precyzyjnego wyznaczenia granic obszaru oraz zależność tych granic od doboru określonych rozwiązań technicznych w zakresie ochrony przed hałasem, uznano celowość przyjęcia za podstawę zmiany obecnego obszaru ograniczonego użytkowania analizy porealizacyjnej, która będzie bazować na wynikach nakazywanego stałego monitoringu hałasu i pomiaru ciągłego poziomów hałasu w środowisku. W ocenie organu takie postanowienia w sposób maksymalny i najbardziej obiektywny doprowadzą do określenia rzeczywistego rozkładu poziomów hałasu w środowisku i pozwolą na właściwą ocenę przesłanki tworzenia obszaru zawartej w sformułowaniu „mimo zastosowania dostępnych środków technicznych...." Takie podejście, w połączeniu z odpowiednim wyborem reprezentatywnych punktów pomiaru hałasu pozwoli zdaniem organu na systemowe podejście i takie też rozwiązanie zagadnienia koniecznych do wprowadzenia środków technicznych z zakresu ochrony przed hałasem (rodzaj i parametry osłon akustycznych, zieleń izolacyjna lub inne). Zastosowanie powyższego trybu nie będzie w ocenie organu źródłem zagrożeń dla środowiska i znaczącego pogorszenia warunków życia ludzi albowiem przyjęcie przedstawionego w raporcie „wariantu optimum" i zakładane stopniowe zwiększanie liczby operacji lotniczych dają udokumentowane podstawy dla przyjęcia, iż istnieją możliwości ograniczenia zagrożenia ponadnormatywnym hałasem w porze dnia oraz w porze nocy przy obsłudze 111 startów i lądowań w okresie pojedynczej doby, a więc przy istotnie większej liczbie operacji w stosunku do wykonywanych obecnie.

Z powyższych względów nałożono na inwestora na podstawie art.56 ust.4 ustawy – Prawo ochrony środowiska obowiązki określone w pkt II decyzji. W myśl tego przepisu decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach można na wnioskodawcę nałożyć m.in. obowiązki dotyczące zapobiegania, ograniczania oraz monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a także wykonania kompensacji przyrodniczej.

Z uwagi na zakres i natężenia oddziaływania na środowisko portu lotniczego po jego rozbudowie i niezbędność pozyskania danych na potrzeby prawidłowego określenia zabezpieczeń technicznych i modyfikacji obszaru ograniczonego użytkowania, na inwestora nałożono na podstawie art.56 ust.4 pkt 2 ustawy – Prawo ochrony środowiska obowiązek sporządzenia analizy porealizacyjnej. Kierując się opisaną powyżej metodyką stworzenia rozwiązań w zakresie ochrony przed hałasem lotniskowym uznano również, że analiza porealizacyjna powinna być sporządzona po okresie co najmniej 12 miesięcy wykonywania pomiarów ciągłych i funkcjonowania monitoringu hałasu w warunkach po zakończeniu realizacji Etapu I rozbudowy.

Dodatkowym uzasadnieniem dla obowiązku analizy porealizacyjnej jest również okoliczność, że zgodnie z art. 155 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przepisów tej ustawy zobowiązujących podmiot planujący podjęcie realizacji przedsięwzięcia do uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie stosuje się w odniesieniu do podmiotów posiadających decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach wydane na podstawie przepisów dotychczasowych.

Kierując się brzmieniem art. 48 ust.2 ustawy – Prawo ochrony środowiska niniejszą decyzję wydano po uzgodnieniu z Marszałkiem Województwa Pomorskiego, zawartym w ostatecznym postanowieniu znak DROŚ.E.EU.MJ.ozs.7660-46/08 z dnia 18.08.2008 r. oraz z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Gdańsku, zawartym w ostatecznym postanowieniu znak SE.NS-80/4961/78/AS/08 z dnia 17.09.2008 r. Wobec drugiego z wymienionych postanowień wniesione zostały 2 zażalenia do Głównego Inspektora Sanitarnego. Rozstrzygnięcie w zakresie

zażalenia wniesionego przez Panią Beatę Bednarczyk, zawarte zostało w postanowieniu nr GIS-HŚ-NZ-0261-83-6-PA/08 z dnia 07.12.2008 r. (wpływ do tut. Organu 07.01.2009 r.) umarzającym postępowanie odwoławcze z uwagi na niewykazanie przez wnoszącą zażalenie, interesu prawnego lub obowiązku, a tym samym brak możliwości uznania jej za stronę w postępowaniu. Rozstrzygnięcie w zakresie zażalenia wniesionego przez Pana Piotra Płoszaja zawarte zostało w postanowieniu nr GIS-HŚ-NZ-0261-83-7/PA/08 z dnia 07.12.2008 r. (wpływ do tut. Organu 07.01.2009 r.) umarzającym postępowanie odwoławcze na podstawie art. 154, ust. 2, pkt 2) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227). Zważywszy na powyższe postanowienie Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego stało się ostateczne. Uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia ujęte w przywołanych wyżej uzgodnieniach uwzględniono w treści niniejszej decyzji.

W toku postępowania zostały zgłoszone, odnośnie do przedmiotu rozstrzygnięcia, przez Pana Piotra Płoszaja zam. Banino, uznanego przez tut. organ za stronę postępowania (pismem nr WŚ-I-7639/I/11p10/2008/AN z dnia 13.11.2008 r.), uwarunkowania określone w piśmie z dnia 19.11.2008 r., w zakresie minimalizacji hałasu, ograniczenia emisji CO_2, ochrony ptaków, ograniczenia emisji spalin i hałasu ruchu samochodowego, poprawy bezpieczeństwa pasażerów. W toku sporządzania niniejszej decyzji zostały zauważone i rozpatrzone przez tut Organ w/w uwarunkowania.

Przed wydaniem decyzji tut. Organ, zgodnie z art.10 § 1 Kpa, wyznaczył nadto termin na wypowiedzenie się przez strony co do zebranych dowodów i materiałów w sprawie oraz zgłoszonych żądań. W wyniku obwieszczenia o powyższym do tut. Organu, we wskazanym terminie, wpłynęły uwagi i wnioski w sprawie, pierwsze od Pana Zdzisława Mazurka zam. Gdańsk-Klukowo z dnia 9.12.2008 r., a następnie 29 pism o tożsamej treści.

Wystąpienia powyższe dotyczyły zobowiązania inwestora do:

- wykonania zróżnicowanych elementów ochrony akustycznej terenów zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej leżących na północ od planowanej rozbudowy portu lotniczego, narażonych na szczególne oddziaływanie hałasu emitowanego przez lotnisko w postaci wałów ziemnych, pasa zieleni ochronnej, ekranów akustycznych, o wskazywanych w pismach parametrach technicznych („ściany akustyczne chłonne na wysokości 3m", ekrany porośnięte roślinnością zimozieloną , pas zieleni z drzew wysokich o szer. 100m i in.);
- stworzenia i wdrożenia programu stałego monitoringu emisji hałasu na granicy inwestycji od strony zabudowy mieszkaniowej oraz podawania wyników opinii publicznej;
- sporządzenia analizy komunikacyjnej wzrostu ruchu samochodowego w sąsiedztwie planowanej rozbudowy w układzie wariantowym wraz ocena wpływu na stan środowiska;
- ograniczenia do 5 operacji startu i lądowań samolotów w godzinach 23-7;
- monitorowania emisji hałasu z dostępem danych dla ludności zgodnie z Federalnymi Przepisami Lotniczymi w Stanach Zjednoczonych;
- „wykluczenia samolotów, których emisja hałasu chwilowego na granicy portu lotniczego przekracza 100 dB" lub „wyznaczenie granicy uciążliwego oddziaływania w przestrzeni, izofonę równoważnego poziomu dźwięku 80 dB";
- przedstawiania corocznych raportów ze spotkań z pilotami mających na celu stosowanie dobrych praktyk cichego startu i lądowania samolotów;
- wybudowania ścian akustycznych od strony ul. Nowatorów ze względu na hałas samochodów;
- dopuszczania do lądowania samolotów z silnikami legitymujących się zmniejszonym zużyciem CO_2;
- podjęcia działań mających na celu ograniczenie zużycia nośników energii na terminalu pasażerskim;
- stosowania naturalnych metod płoszenia ptaków;
- zaprojektowania i wykonania szeregu wskazywanych w pismach inwestycji drogowych lub komunikacyjnych o wskazywanych parametrach;
- budowy dwu niezależnych terminali i dróg ewakuacyjnych.

Po zapoznaniu się z zebranymi w sprawie materiałami uwagi wniósł także Pan Mirosław Żeromski, zam. Banino, radny Gminy Żukowo. Zgłasza on zastrzeżenia co do opisów spotkań przeprowadzanych w dniach 24.07.2008r, 26.09.2008 r. i 3.11.2008 r.; wniosek o zorganizowanie rozprawy administracyjnej na okoliczność roli raportów w procesie wydawania decyzji, wydolności układu komunikacyjnego, wpływu hałasu na warunki życia ludzi; wyliczenia zwiększenia kosztów paliwa ponoszonych przez kierowców korzystających ze zmienionego układu komunikacyjnego po likwidacji odcinka ul. Słowackiego. Podniesiony został również aspekt protestu-zgromadzenia z dnia 14.11.2008 r. przeciwko likwidacji odcinka ul. Słowackiego.

W znaczącej części powyższe zagadnienia były przedmiotem czynności dowodowych przeprowadzonych w toku postępowania, a strony miały bezpośrednią i bieżącą możliwość wypowiadania się co do tych dowodów. Zgłaszane wnioski i uwagi uwzględniono w części w treści decyzji, ujmując w określanych środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia zagadnienia:

- programu stałego monitoringu emisji hałasu,
- ograniczenia liczby lotów w godzinach nocnych,
- wykonania osłon akustycznych albo innych rozwiązań technicznych chroniących przed hałasem ze szczególnym uwzględnieniem terenów zabudowy mieszkaniowej,
- stosowania energooszczędnych rozwiązań technicznych lub elementów wyposażenia w nowobudowanym terminalu.

W decyzji nie wskazano rodzaju i parametrów technicznych zabezpieczeń w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, przy uzasadnieniu podanym wyżej omawiając obowiązek prowadzenia monitoringu hałasu, wykonania analizy porealizacyjnej i zwiększenia obszaru ograniczonego użytkowania, jak też ze względu na to, że celem zapewnienia odpowiedniej skuteczności tych zabezpieczeń winny być one odniesione do skonkretyzowanych rozwiązań technicznych, przyjętych w projekcie budowlanym obiektów wchodzących w skład inwestycji, na dalszym etapie jej przygotowywania. Ustanowiono jednakże obowiązek uznania ww. zagadnień za wytyczne projektowe oraz realizacji rozwiązań w zakresie ochrony przed hałasem przyjętych projekcie budowlanym, jak też innych, których celowość realizacji zostanie wskazana w analizie porealizacyjnej. Przewidziano również obowiązek przyjęcia rozwiązań tymczasowych na wypadek wystąpienia istotnych przekroczeń poziomów hałasu do czasu wdrożenia nakazywanego rozwiązania systemowego, opartego o wyniki analizy rzeczywistych poziomów hałasu, ustalonych za pomocą pomiaru ciągłego.

Zwrócić można także uwagę na to, że według danych literaturowych dotyczących hałasu lotniczego rozwiązania powszechnie stosowane dla ograniczenia hałasu drogowego nie wykazują podobnej skuteczności w odniesieniu do ograniczania hałasu lotniczego. Należy także brać pod uwagę, że przyjęte rozwiązania nie mogą ani prowadzić do powstania przeszkód lotniczych, ani zwiększać ryzyka związane z bezpieczeństwem lotów, do czego może prowadzić np. zwiększenie liczby ptaków jako konsekwencja wprowadzenia wielkopowierzchniowych zadrzewień w bliskości pasa startowego. Co za tym idzie rodzaj i parametry tych rozwiązań powinny być wynikiem analizy, która nakazywana jest także niniejszą decyzją.

Zgodnie z art.9 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko informacje dotyczące:
1) stanu elementów środowiska, takich jak: powietrze, woda, powierzchnia ziemi, kopaliny, klimat, krajobraz i obszary naturalne oraz wzajemnych oddziaływań między tymi elementami,
2) emisji (w tym hałasu, co obejmuje również wyniki pomiarów),
3) raportów na temat realizacji przepisów dotyczących ochrony środowiska,
są publicznie jawne i służy do nich prawo swobodnego dostępu na zasadach określonych ww. ustawą. Stąd nie zachodzi potrzeba zobowiązywania inwestora do zapewniania takiej jawności.

W decyzji zastosowano ostrzejsze niż izofona 80 dB kryterium określenia granic obszaru potencjalnych uciążliwości dla ludzi i nałożono na inwestora obowiązek wyznaczenia terenu, którego

dotyczą znaczące oddziaływania powodowane emisją hałasu, za pomocą obwiedni izofony 60 dB dla pory dnia i 50 dB dla pory nocy. Uwarunkowanie powyższe odpowiada dotychczasowej metodyce wyznaczania obszaru ograniczonego użytkowania. Ocena dotrzymywania standardów jakości środowiska w zakresie hałasu opiera się o poziom tzw. hałasu równoważnego, stąd nie uwzględniono żądania określenia uwarunkowań za pomocą podanego poziomu hałasu chwilowego. Przepisy o ochronie środowiska narzucają również rozumienie pory dnia i pory nocy, co zostało odzwierciedlone w treści decyzji. Brak jest także, w warunkach obowiązywania w Polsce rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 października 2007 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem, podstaw prawnych do narzucenia stosowania zasad i przepisów amerykańskich dotyczących monitoringu hałasu.

Nie uwzględniono także żądań dotyczących wprowadzenia uwarunkowań w zakresie rodzajów lub wymagań technicznych, jakim powinny odpowiadać statki powietrzne, gdyż zarządzający portem lotniczym nie posiada prawnych możliwości wpływu na rodzaj taboru stosowanego przez przewoźników lotniczych. Podobnie, nie uczestniczy on w procesie kształcenia pilotów i nie ma wpływu na szkolenie pilotów. Także zagadnieniem torów dolotu i odlotów z lotniska zajmuje się nie: zarządzający portem lotniczym, lecz Polska Agencja Żeglugi Powietrznej. Dostrzegając jednak możliwość organizacyjnego ograniczenia uciążliwości powodowanych hałasem poprzez współdziałanie zarządzającego portem z ww. Agencją, nałożono w decyzji obowiązek określony w pkt II.1.3).

Analiza komunikacyjna, w zakresie odpowiednim do przedmiotu sprawy, została rozszerzona w Aneksie do raportu, wykonanym przez Biuro Projektowo-Doradcze EKOKONSULT, który stanowi jeden z dowodów, na których oparto niniejszą decyzję. Zmiana układu komunikacyjnego będąca następstwem realizacji przedsięwzięcia stanowi uwarunkowanie z zakresu ładu przestrzennego, którego kształtowanie należy do kompetencji organów gminy, tu: Miasta Gdańska. Zasady kształtowania tego ładu określają przepisy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, co w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy znajduje swój wyraz w ustaleniach planu zagospodarowania przestrzennego z 2003 r. i wyłączeniu, w związku z inwestycją, statusu drogi publicznej w odniesieniu do odcinków dróg pozostających w przestrzennej kolizji z inwestycją. Fakt, że zmiany w układzie komunikacyjnym podporządkowywane są realizacji celu strategicznego, jakim jest rozbudowa portu lotniczego, która również ma sama w sobie status inwestycji celu publicznego, nie może prowadzić jednak do uznania, że budowa lub przebudowa dróg stanowi część przedsięwzięcia dotyczącego portu lotniczego. Wszystkie wnioski w sprawach usprawnienia komunikacji w rejonie ortu lotniczego i ruchu drogowego powinny być zatem kierowane w odrębnym trybie do organów administracji drogowej.

Żądanie sprostowania protokołów dotyczy spotkań prowadzonych z inicjatywy Urzędu Miejskiego w Gdańsku w przedmiocie inwestycji drogowych i wykracza poza przedmiot niniejszej sprawy. Ponieważ także sugerowany przedmiot rozprawy administracyjnej wykracza w konsekwencji w znaczącej części poza przedmiot niniejszej sprawy, a wszystkie okoliczności, które miałyby być tematem rozprawy, są przedmiotem innych dowodów, w tym obejmujących wiadomości specjalne, rzetelność zgromadzonych danych nie była przedmiotem zastrzeżeń, jak też mając na względzie, iż istniała możliwość bieżącego wglądu do akt i wypowiadania się tak przez strony, jak i społeczeństwo co do każdej kwestii istotnej dla sprawy, jak też, że zorganizowane zostały, równolegle do niniejszego postępowania, konsultacje i debaty publiczne dotyczące analizowanej inwestycji i inwestycji drogowych, zważywszy również na czas toczącego się już postępowania, w ocenie organu przeprowadzenie rozprawy administracyjnej na obecnym etapie postępowania nie jest celowe i prowadziłoby do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania.

Zagadnienia bezpieczeństwa osób i dróg ewakuacyjnych wykraczają poza przedmiot niniejszej sprawy. Także stosowane metody płoszenia ptaków nie ulegają zmianie w wyniku inwestycji, a ta jest przedmiotem rozpatrywanej sprawy.

W tym stanie należało orzec jak na wstępie.

POUCZENIE

Decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dołącza się do wniosku o wydanie decyzji, o której mowa w art.46 ust. 4, oraz do zgłoszenia, o którym mowa w art.46 ust. 4a ustawy – Prawo ochrony środowiska; złożenie wniosku albo dokonanie zgłoszenia powinno nastąpić nie później niż przed upływem czterech lat od dnia, w którym niniejsza decyzja. Termin ten może ulec wydłużeniu o dwa lata, jeżeli realizacja przedsięwzięcia przebiega etapowo oraz nie zmieniły się warunki określone w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
Do zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stosuje się odpowiednio przepisy o wydaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO, niniejsza decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Od niniejszej decyzji służy Stronie wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Gdańsku (Gdańsk, ul. Podwale Przedmiejskie 30) za pośrednictwem Prezydenta Miasta Gdańska w terminie 7 dni od daty jej otrzymania (adres korespondencyjny: Urząd Miejski w Gdańsku - Wydział Środowiska ul. Nowe Ogrody 8/12 80-803 Gdańsk).

Doręczenie niniejszej decyzji uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia. Termin na wniesienie odwołania określono zgodnie z art.34 ust.2 ustawy o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO.

Informacja o niniejszej decyzji podlega ujawnieniu w publicznie dostępnym wykazie danych .

Za wydanie niniejszej decyzji pobrano opłatę skarbową w wysokości 205 zł (podstawa prawna: art. 6 ust. 1 pkt 3, art. 8 ust. 1, część I.I.45 załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635 z późn. zm.) Zapłata opłaty skarbowej przez wnioskodawcę nastąpiła w dniu 09.06.2008 r. na numer rachunku bankowego 53 1160 2202 0000 0000 8298 4902

PREZYDENT MIASTA GDAŃSKA
z up.
Dagmara Nagórka-Kmiecik
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU ŚRODOWISKA
KIEROWNIK REFERATU POLITYKI EKOLOGICZNEJ

Załącznik:
Nr 1 Charakterystyka całego przedsięwzięcia

Otrzymują
1. Port Lotniczy Gdańsk Sp. z o.o.,
   ul. Słowackiego 200, 80-298 Gdańsk
2. Strony przez obwieszczenie
3. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku
4. PPWIS w Gdańsku
5. a/a

ZAŁĄCZNIK NR 1

do decyzji nr WŚ-I-7639/I/11D/2008-2009/AN
(zgodnie z wymogiem, art. 56 ust.3 ustawy Prawo Ochrony Środowiska)

CHARAKTERYSTYKA
przedsięwzięcia pn. *„Rozbudowa Portu Lotniczego im. Lecha Wałęsy"*

Przedsięwzięcie obejmuje następujące elementy:

Etap I realizacji w latach 2008 - 2012:

1. **rozbudowa płyt postojowych statków powietrznych,**

Pierwszy etap rozbudowy płyt postojowych związany jest z budową Terminala 2. Nowa płyta postojowa umożliwi obsługę płytową samolotów zarówno dla etapu 1 budowy Terminala 2, jak i etapu 2 rozbudowy, który będzie realizowany w przyszłości. Łączyć się ona będzie z istniejącą płytą postojową, nową drogą kołowania oraz nowym Terminalem 2. Dzięki jej wybudowaniu Lotnisko zyska 9 nowych stanowisk postojowych dla samolotów kodu C w linii przed terminalem pasażerskim oraz 5 stanowisk dla samolotów kodu C w drugiej linii. Powstanie również wewnętrzna droga kołowania na płycie postojowej. Szacowana powierzchnia płyty to ok. 68.000 m^2.

Kolejnym etapem rozbudowy płyty postojowej będzie powiększenie istniejącej płyty o ok. 36.000 m^2. w kierunku Rębiechowa. Obecnie występuje tam nawierzchnia trawiasta. Powierzchnię tę przewidziano do wypełnienia nawierzchnią betonową, przez co uzyska się miejsca postojowe dla samolotów kodu C i D. Odwodnienie powierzchniowe płyty postojowej przewidziano za pomocą ścieku krytego do istniejących kolektorów. Rozbudowa płyty postojowej będzie realizowana sukcesywnie w przypadku rosnącego ruchu samolotów.

Kolejnym elementem związanym z rozbudową płyt postojowych jest budowa płyty postojowej dla lotnictwa General Aviation o powierzchni ok. 25.000m^2. W części wschodniej lotniska zlokalizowane są istniejące płaszczyzny postoju dla małych samolotów kodu A i B. Planowana rozbudowa płaszczyzn i dróg kołowania łączących płaszczyzny w tym rejonie pozwoli w przyszłości na przebazowanie w ten rejon lotniska całego ruchu dla prywatnego lotnictwa. Zaplanowano tam również lokalizację budynku biurowo-technicznego dla obsługi zaplecza małych samolotów.

Kolejnym elementem rozbudowy płyt postojowych jest budowa przyszłej płyty przedhangarowej dla hangaru 2, która do momentu zbudowania drugiego hangaru pełniła będzie rolę płyty postojowej dla samolotów general avation. Powierzchnia tej płyty wynosić będzie ok. 6.000 m^2.

2. **budowa stanowiska do odladzania,**

Stanowisko odladzania samolotów zlokalizowano na wschód od istniejącej płyty postojowej w połączeniu z projektowaną drogą kołowania. Droga kołowania do stanowiska odladzania odgałęzia się od drogi kołowania równoległej do drogi startowej i za stanowiskiem odladzania włącza się ponownie do drogi kołowania. W związku z powyższym nie występuje blokada dla innych kołujących samolotów. Budowa tego stanowiska o pow. ok. 25 tys. m^2 związana jest ze zwiększeniem standardu w zakresie ochrony środowiska, związanego z odladzaniem samolotów. Stanowisko zlokalizowane jest na głównym kierunku 29, z którego odbywa się ponad 75% operacji startów i lądowań. Stanowisko będzie umożliwiało jednoczesną obsługę dwóch samolotów kodu C lub jednego kodu D. Wody ze stanowiska w okresie letnim zostaną skierowane do kanalizacji deszczowej, zaś w okresie stosowania środków do odladzania samolotów mieszanina roztopionego lodu wraz z pozostałością środków zostaną odprowadzone do zbiorników biodegradacji. Wokół stanowiska przewidziano płaszczyznę postojową dla sprzętu obsługi technicznej. Dojazd samochodów obsługujących odbywać się będzie drogą techniczną.

3. **budowa drogi patrolowo-technicznej etap I od płyty postojowej Nr 1 do płyty Nr B,**

Budowa drogi patrolowo-technicznej obejmuje budowę drogi o długości 1.365 m i szerokości 7 m o nawierzchni z betonu asfaltowego. Jest ona konieczna ze względów bezpieczeństwa oraz ze względu na obsługę techniczną samolotów ustawianych na płytach postojowych w części wschodniej lotniska. Konstrukcja tej drogi będzie dostosowana do przewidywanego ruchu i rodzaju obciążeń oraz rodzaju pojazdów.

4. **budowa drogi patrolowo-technicznej etap II od płyty postojowej Nr B do progu kierunku 11,**

Inwestycja obejmuje budowę drogi o długości ok. 4,7 km po wschodniej, południowej i zachodniej granicy Lotniska biegnącą wzdłuż ogrodzenia Lotniska. Jest ona niezbędna do patrolowania całego terenu przez Służbę Ochrony Lotniska i Straż Graniczną zgodnie z przepisami krajowymi (Prawo Lotnicze, Rozporządzenie Ministra Infrastruktury) i międzynarodowymi w zakresie bezpieczeństwa ruchu lotniczego. Będzie to droga jednopasmowa asfaltowa o szerokości 3,5 m z mijankami rozmieszczonym co 300-400 m.

5. **budowa terminala pasażerskiego T 2 - etap I,**

Terminal 2 (etap 1) będzie miał docelową przepustowość na poziomie ok. 5 mln pasażerów rocznie, co w połączeniu z Terminalem 1 pozwoli na przepustowość roczną na poziomie ok. 7 mln pasażerów. Terminale będą połączone łącznikiem na poziomie I piętra. Budynek Terminala 2 zaprojektowano w układzie półtorapoziomowym. Budynek posiada 3 kondygnacje nadziemne oraz jedną podziemną. Terminal posiadać będzie wymiary 233x83 m. Układ funkcjonalny Terminala 2 jest nowoczesnym rozwiązaniem spełniającym wszelkie wymogi stawiane międzynarodowym portom lotniczym w zakresie standardów operacyjnych i funkcjonalnych, a w szczególności uwzględnia specyficzne wymogi odpraw pasażerskich zgodnie z zasadami układu z Schengen, z zachowaniem stosownych, obowiązujących w Polsce regulacji Urzędu Lotnictwa Cywilnego, w tym zakresie. Terminal zostanie zaprojektowany w sposób umożliwiający modułową rozbudowę w 3 kolejnych etapach, w razie zaistnienia takiej potrzeby.

Zadanie obejmuje realizację:
- budynku Terminala 2 wraz z łącznikiem z Terminalem 1
- budynku technicznego
- parkingu naziemnego
- dróg wewnętrznych
- terenów zielonych
- infrastruktury towarzyszącej.

W projektowanym terminalu wyróżnia się poniższe strefy funkcjonalne:
- Strefa odlotów/przylotów - ze stanowiskami odpraw (Check – In), stanowiska automatyczne (Self Check –In), w strefie tej zlokalizowane będą kasy biletowe, biura linii lotniczych, wynajmu samochodów i inne usługi. Przewiduje się wbudowanie różnego rodzaju punktów handlu i usług dla pasażerów, w tym restauracje i bary. Po dokonanej odprawie pasażer przechodzi przez punkt kontroli bezpieczeństwa wyposażony w urządzenia kontroli osób i bagażu podręcznego, po której następuje ewentualna kontrola paszportowa dla pasażerów NON SCHENGEN i przejście do poczekalni przedodlotowej, pasażerowie SCHENGEN przechodzą bezpośrednio do poczekalni odlotów, następnie przed wejściem na pokład następuje kontrola kart pokładowych. Z poczekalni, pasażerowie przechodzą bezpośrednio rękawami do samolotów lub schodzą schodami do busów i są transportowani do samolotów stojących na pozycjach oddalonych. Strefa dla odprowadzających (Kiss & fly).
- Strefa bagażowni i sortowni – po dokonaniu odprawy przy stanowisku Check – In, bagaż oddany jest transportowany taśmociągiem do sortowni, skąd po wykonaniu kontroli bezpieczeństwa zostaje rozwożony na płytę do właściwego samolotu. Bagaż przylatujący wyładowywany jest na

wózki bagażowe, które transportują go do bagażowni gdzie następuje rozładunek na odpowiedni taśmociąg prowadzący do hali odbioru bagażu.

- Strefa magazynów, pomieszczeń technicznych i socjalnych zlokalizowana na kondygnacji -1.
- Strefa obsługi lotniska, pomieszczenia administracyjne, operacyjne i pomocnicze służb portu zaprojektowane zarówno w strefie tzw. landside jak i airside, na parterze i 1 kondygnacji.

Na terenie nowo projektowanego terminala funkcjonować będą: bary, restauracje, liczne sklepy, oraz punkty usługowe. Rozbudowa Terminala Pasażerskiego w kierunku północno-zachodnim nie koliduje z istniejącą zabudową. Rozbudowa Terminala na zachód jest również wskazana z uwagi na wykorzystanie istniejącej płaszczyzny PPS oraz bezkolizyjne dokowanie dla samolotów kodu D i możliwości zastosowania „rękawów";

W związku z budową nowego terminala pasażerskiego T 2 po stronie północnej ulicy Słowackiego powstanie parking samochodowy. Parking samochodowy zostanie wykonany wraz z niezbędna infrastruktura do odprowadzania wód opadowych. Planowa ilość miejsc postojowych około 600.

6. **budowa równoległej drogi kołowania,**

Budowa drogi kołowania wraz z drogami szybkiego zejścia wzdłuż istniejącej drogi startowej obejmuje inwestycję o powierzchni 155.000 m^2. Wyniki analizy budowy drogi kołowania równoległej do drogi startowej wykazały, że optymalnym przebiegiem osi drogi kołowania ze względów bezpieczeństwa wykonywania operacji lotniczych i wykorzystania terenów przylegających będzie przebieg równoległy do drogi startowej w odległości osiowej 182,5 m. Tak usytuowana droga kołowania pozwoli na dalszą rozbudowę infrastruktury lotniczej po stronie północnej rejonu lotniska oraz budowę stanowiska odladzania i płyt przeddworcowych. Lokalizacja drogi kołowania winna spełniać wymogi kodu referencyjnego lotniska - 4E. Projektowaną drogę kołowania przewidziano o szerokości 23 m z opaskami po 10,5 m, szerokość drogi kołowania zabezpiecza możliwość kołowania samolotów do kodu E włącznie. Realizacja rozbudowy drogi kołowania będzie przebiegać w dwóch etapach. W 1 etapie rozbudowy lotniska przewidziano budowę drogi kołowania równoległej do drogi startowej od progu 29 w kierunku progu 11.

7. **oznakowanie pionowe nawierzchni lotniskowych według stanu istniejącego lotniska po zrealizowaniu Etapu I,**

Po zrealizowaniu wszystkich inwestycji lotniskowych Etapu I konieczna jest aktualizacja oznakowania pionowego pola wzlotów. Będzie to realizowane w postaci instalacji podświetlanych tablic informacyjnych widocznych dla pilotów, na których będzie opisana infrastruktura lotniskowa zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

8. **budowa bazy technicznej dla sprzętu eksploatacyjnego,**

Bazę techniczną dla sprzętu utrzymania letniego i zimowego będzie tworzyć zespół budynków położony na terenach należących do Portu Lotniczego Gdańsk, zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie innych budynków technicznych lotniska (strażnica Lotniskowej Zakładowej Straży Pożarnej oraz Służby Ochrony Lotniska). Baza techniczna obejmuje hale stalowe. Jedna z nich stanowić ma zespół garażowy i warsztat, w drugiej częściowo dwukondygnacyjnej zostanie zgrupowane zaplecze socjalne i pomieszczenia biurowe.

9. **budowa systemu odwodnienia nawierzchni lotniskowych,**

Projektowana rozbudowa Lotniska powoduje zwiększoną ilość powierzchni utwardzonych co powoduje konieczność zoptymalizowania systemu odprowadzania wód opadowych i nowego podziału na zlewnie. Będzie to system podziemnych zbiorników, który będzie retencjonował część odpływu przed zrzutem do odbiorników zewnętrznych. Dzięki temu systemowi dodatkowo uzyskane zostanie 5-dobowe przetrzymanie środków przeciwoblodzeniowych w celu uzyskania ich biodegradacji w min. 90 %.

10. budowa oświetlenia masztowego płyt postojowych,

Realizacja rozbudowy płyt postojowych niesie za sobą konieczność właściwego oświetlenia stanowisk postojowych samolotów. Dlatego też wykonane zostaną maszty oświetleniowe ze źródłami światła na nich zamontowanymi.

11. budowa podstacji energetycznej,

W celu realizacji rozbudowy Portu Lotniczego, w związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem na energię elektryczną, konieczna jest przebudowa systemów energetycznych portu, w tym w szczególności budowa nowej stacji energetycznej. Stacja ta będzie zlokalizowana przy obecnym hangarze 1 dla samolotów.

12. budowa drogi technicznej na terenie magazynów paliw lotniczych,

W celu połączenia bazy paliw agenta paliwowego Lotos z infrastrukturą Portu konieczne jest wybudowanie drogi technicznej. Droga ta będzie miała pow. 3390 m^2 + 880 m^2 pobocza obustronnego. Oprócz bazy paliwowej połączy ona również bocznicę kolejową z infrastrukturą Portu.

13. budowa biurowca dla Straży Granicznej i Urzędu Celnego,

Ze względu na dynamicznie rosnący ruch lotniczy oraz oddanie do eksploatacji Terminalu 2 niezbędne jest zapewnienie powierzchni biurowo-socjalnej dla dynamicznie zwiększającej się liczby pracowników Straży Granicznej i Urzędu Celnego. Biurowiec jest potrzebny aby przenieść pracowników tych służb z terminali pasażerskich. Obecnie służby te zajmują terminale pasażerskie. Dzięki częściowemu przeniesieniu tych służb do nowego biurowca w terminalu zostaną tylko pomieszczenia Straży Granicznej i Urzędu Celnego związane wyłącznie z obsługą pasażerów, zaś wszelkie powierzchnie biurowe i socjalne przeniesione zostaną w nową lokalizację. Biurowiec ten będzie rozbudowanym budynkiem administracyjnym Portu z 4 kondygnacjami (3 piętra + piwnica) o powierzchni całkowitej ok. 2.800 m^2 i powierzchni użytkowej 2.400 m^2. Dzięki tej rozbudowie administracja Portu Lotniczego również uzyska niewielką dodatkową powierzchnię biurową.

14. rozbudowa lotniczej bazy paliwowej

Rozbudowa Portu Lotniczego w Gdańsku wiąże się ze współzależnym zadaniem inwestycyjnym realizowanym przez agenta paliwowego Petrolot. Koncepcja rozbudowy bazy obejmuje analizę rozmieszczenia głównych obiektów:

- zbiorników o pojemności 1 000 m^3 (maksymalnej ilości) - zbiornik podziemny o osi pionowej z stałym dachem stalowym, żelbetonowa obudowa, uziemienie, oświetlenie, zasilanie napędów armatury, automatyka w zakresie zabezpieczeń i pomiarów, system odwodnienia, półstała instalacja p.poż. na zbiorniku - piany, zbiornik wyposażony będzie w podwójne dno (z laminatu) z monitoringiem przecieków uniemożliwiającym przedostanie się magazynowanego produktu do gruntu,
- budynku administracyjno-technicznego - o powierzchni około 180 m^2 (w dwóch kondygnacjach) z wydzielonym pomieszczeniem dyspozytora (sterownia, garaż z zapleczem technicznym do drobnych napraw dla jednej cysterny, z kanałem samochodowym, z bramą wjazdową i wyjazdową o powierzchni około 85 m^2,
- budynku biurowego (możliwego do wybudowania w przyszłości) - o powierzchni użytkowej około 480 m^2 w dwu kondygnacjach,
- pompowni - trzy jednakowe pompy - 1 obsługa nalewu, 1 obsługa rozładunku terminalu kolejowego, 1 rezerwa,
- stanowiska nalewu autocystern - pojedyncze stanowisko nalewu oddolnego z linią oparową.

W zamierzeniach inwestycyjnych jest wybudowanie:

- budynku biurowego (możliwego do wybudowania w przyszłości) - o powierzchni użytkowej około 300 m^2,
- 8 zbiorników do paliwa Jetta po 100 m^3,

- 1 zbiornik do paliwa AVGASS o pojemności 50 m^3,
- frontu zlewowego,
- stanowiska nalewu cystern.

Planuje się również wykonanie inwestycji związanych z obiorem paliwa lotniczego, modernizację terminalu kolejowego (rozładunek cystern kolejowych) - nowe stanowiska rozładowcze, uszczelnienie torowiska, oświetlenie terminalu (doświetlenie), analiza stanowiska p.poż.

15. rozbudowa bazy technicznej GDN Airport Services;

Ze względu na większą liczbę operacji lotniczych i brakami lokalowymi (warsztaty,magazyny,garaże) agenta handlingowego z tym związanymi konieczna jest budowa bazy technicznej. Baza dla firmy handlingowej jest to adaptacja istniejących garaży dla potrzeb sprzętu do obsługi statków powietrznych oraz dobudowanym budynkiem na cele socjalne. Zlokalizowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących budynków technicznych.

Kolejnym etapem w ramach tej inwestycji będzie rozbudowa budynku Cargo, w którym GDN Airport Services posiada powierzchnie biurowe i magazynowe. Lokalizację docelowej rozbudowy magazynu CARGO przewidziano wzdłuż istniejącego budynku przy płycie postojowej. Płytę postojową CARGO przewidziano na dwa stanowiska. Jeden dla samolotów B-737-900 i jeden ATR-72.
Wokół budynku CARGO przewidziano:
- parking i rampę dla TIRów,
- parkingi dla samochodów ciężarowych i osobowych, zaplecze techniczno-biurowe,
- uwzględniono powierzchnię pod perspektywiczną rozbudowę CARGO,
- aktualizację ogrodzenia oddzielającego teren lotniska od strony ogólnodostępnej,
- dojazd od strony miasta.

Dla potrzeb obsługi magazynu Cargo zostanie rozbudowany istniejący parking samochodowy o dodatkowe stanowiska postoju dla samochodów przywożących i odbierających przesyłki.

<u>Etap II realizacji w latach 2012 -2015:</u>

16. remont nawierzchni Drogi Startowej z poboczem (ułożenie przepustów dla zasilania lamp w nawierzchni Drogi Startowej dla II kategorii lądowania),

Propozycja remontu i wybór technologii remontu nawierzchni drogi startowej oparte zostały na „Ocenie stanu technicznego remontu nawierzchni w Porcie Lotniczym Gdańsk" opracowanej przez Politechnikę Gdańską Katedrę Inżynierii Drogowej (1999 r.).
Prace remontowe zostaną wykonane w celu:
- poprawienia geometrii oraz poprawy profilu podłużnego i poprzecznego nawierzchni drogi startowej,
- wyeliminowanie spękań poprzecznych i tym samym wyeliminowanie uszkodzeń dolnych warstw konstrukcji nawierzchni i podłoża gruntowego spowodowanych przez wodę,
- poprawienie odwodnienia powierzchniowego i wgłębnego drogi startowej.

Technologia remontu drogi startowej obejmie:
- frezowanie w miejscach spękań poprzecznych i podłużnych w górnej warstwie asfaltobetonowej,
- ułożenie warstwy wyrównawczej uwzględniając korektę niwelety drogi startowej, łuków pionowych,
- ułożenie warstwy ścieralnej,
- wyprofilowanie w opaskach drogi startowej ścieków otwartych i wykonanie kratek ściekowych oraz kolektorów wzdłuż drogi startowej,
- wykonanie drenu krawędziowego wzdłuż obu krawędzi drogi startowej.

Remont drogi startowej będzie wykonany bez wyłączenia ruchu lotniczego. Remont podzielono na trzy odcinki:
- remont odcinka o długości około 800 m (próg 11),
- remont odcinka o długości około 800 m (próg 29),

- remont odcinka o długości około 1 200 m (środek drogi startowej).

Z uwagi na zalecenia Aneksu 14 IACO w koncepcji rozbudowy uwzględniono wzdłuż drogi startowej wzmocnienie nośności poboczy trawiastych o szerokości 45 m oraz płaszczyzny bezpieczeństwa końca drogi startowej (RESK) o wymiarach 240 x 120 m.

17. wydłużenie drogi startowej wraz ze światłami nawigacyjnymi,

W przyszłości planowane jest wydłużenie drogi startowej z 2.800 m długości do 3.200 m. Realizacja tej inwestycji umożliwi obsługę większych samolotów (transatlantyckich), wymagających dłuższych dróg startowych. W planach zagospodarowania przestrzennego zarezerwowano tereny dla potrzeb tej inwestycji. W trakcie realizacji zostanie również zmieniony system świateł nawigacyjnych związany z przedłużeniem drogi startowej.

18. wydłużenie drogi kołowania w kierunku 11 wraz ze światłami nawigacyjnymi,

W związku z wydłużeniem drogi startowej z 2.800 m do 3.200 m istnieje konieczność analogicznego wydłużenia drogi kołowania. W trakcie realizacji zostanie zmieniony system świateł nawigacyjnych drogi kołowania.

19. wzmocnienie poboczy trawiastych przy Drodze Startowej (próg 11 i 29),

W ramach remontu drogi startowej, zaplanowano ukształtowane w opaskach po dwóch stronach drogi startowej ścieki otwarte, które przejmą wodę opadową do studzienek ściekowych. Typowe studzienki ściekowe lotniskowe z osadnikami połączone zostaną kanałami rurowymi z istniejącym systemem kanalizacji deszczowej na lotnisku. Dzięki temu wzmocnieniu poprawione zostaną parametry związane z bezpieczeństwem ruchu lotniczego (pobocza trawiaste służą do operacji i akcji awaryjnych lądowań).

20. uzupełnienie oznakowania pionowego lotniska według stanu po zrealizowaniu Etapu II,

Po zrealizowaniu wszystkich inwestycji lotniskowych Etapu II konieczna jest aktualizacja oznakowania pionowego pola wzlotów. Będzie to realizowane w postaci instalacji podświetlanych tablic informacyjnych widocznych dla pilotów, na których będzie opisana infrastruktura lotniskowa zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

21. budowa drogi patrolowo-technicznej Etap III,

Inwestycja ta to kolejny i zarazem ostatni etap budowy drogi patrolowo-technicznej wokół ogrodzenia Portu Lotniczego. Po jej zakończeniu cały obszar airside Lotniska będzie otoczony drogą patrolowo-techniczną, co w zdecydowany sposób zwiększy bezpieczeństwo Portu Lotniczego i jego zdolność techniczną.

22. budowa hangaru II dla samolotów wraz z płytą przedhangarową,

Lokalizację płaszczyzny przedhangarowych przewidziano po wschodniej stronie istniejącej płyty postojowej. Płaszczyznę przedhangarową dla drugiego hangaru przyjęto o pow. ok. 6.000 m^2. Wykonana ona będzie z nawierzchni betonowej. Konstrukcję przyjęto, jak dla rozbudowy istniejącej płyty postojowej.

23. aktualizacja ogrodzenia lotniska

Po zrealizowaniu całego procesu inwestycyjnego konieczna będzie aktualizacja ogrodzenia lotniska. Nowe ogrodzenie będzie zbliżone do obecnie istniejącego ogrodzenia pod względem konstrukcyjnym i wizualnym, jak również zgodne z zaleceniami i wymogami ICAO oraz krajowych przepisów związanych z bezpieczeństwem ruchu lotniczego.

24. Budowa urządzeń nawigacyjnych

W związku z modernizacją Portu Lotniczego Gdańsk określoną w koncepcji i zwiększeniem się ruchu lotniczego w rejonie gdańskim Polska Agencja Żeglugi Powietrznej przewiduje doposażenie portu w następujące urządzenia telekomunikacji lotniczej:

- urządzenia radionawigacyjne D-VOR/DME - System D-VORIDME jest podstawowym systemem odległościowo-kątowym radionawigacji bliskiego i średniego zasięgu stosowanym na lotniskach,
- radar kontroli lotniska ASMI (Airport Surface Movement Indicator) - przeznaczony jest wyłącznie do kontroli ruchu samolotów i pojazdów po drogach kołowania i drodze startowej na lotnisku,
- urządzenia radionawigacyjne ILS-GP/DME II zestaw - w celu stworzenia możliwości precyzyjnego podejścia do lądowania statku powietrznego na drodze startowej z kierunku 11,
- przebudowa istniejących systemów telekomunikacyjnych,
- zmiana lokalizacji anten radiostacji VHF,
- budowa sieci instalacyjnych w nowo wybudowanych obiektach,
- rozbudowa sieci linii telekomunikacyjnych na terenie lotniska,
- rozbudowa oświetlenia nawigacyjnego.

25. Budowa bazy paliwowej

Rozbudowa Portu Lotniczego w Gdańsku wiąże się ze współzależnym zadaniem inwestycyjnym realizowanym przez agenta paliwowego Petrolot. Zadanie to opisano punkcie 14.

26. Montaż zespołu urządzeń radionawigacyjnych typu D VOR/DME

Polska Agencja Żeglugi Powietrznej planuje montaż zespołu urządzeń radionawigacyjnych typu D VOR/DME w odległości około 2 km na zachód, na przedłużeniu linii pasa startowego, na terenie gminy Żukowo (Rysunek 10a). Zadaniem radiolatarni jest wysyłanie sygnałów radiowych (w systemie impulsowym), umożliwiających samolotom (pozostającym w przestrzeni powietrznej nad danym terytorium) określenie ich położenia i wysokości. Działa na zasadzie wysyłania sygnału z urządzenia pokładowego, który odebrany i przetworzony przez radiolatarnię wraca z powrotem do statku powietrznego. Zespół danych urządzeń zapewnia (przy wykorzystaniu fal radiowych) możliwość „kontroli i kierowania" ruchem powietrznym w promieniu - odległości do 400 km od miejsca ich lokalizacji. Realizuje się to za pomocą zainstalowanych (zmontowanych w kolokacji) urządzeń. Działka wytypowana pod lokalizację radiolatarni znajduje się w miejscowości Rębiechowo - w obszarze niezabudowanym. Jego bliskie otoczenie stanowią grunty rolne, zaś dalsze to także tereny rolne, ale częściowo zadrzewione. W znacznej odległości, około 50 m - na południowy-zachód, zlokalizowana jest zabudowa siedliskowa, a po stronie zachodniej - w odległości około 180 m - przebiega linia kolejowa.

PREZYDENT MIASTA GDAŃSKA
z up.
Dagmara Nagórka-Kmiecik
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU ŚRODOWISKA
KIEROWNIK REFERATU POLITYKI EKOLOGICZNEJ